

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 17. KOLOVOZA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 234

Informativno-politički tjednik. Izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

»Dužijanca 2007.«

RADOST, MOLITVA I ZAHVALA

INTERVJU

MONS. DR. ANDRIJA KOPILOVIĆ

» Dužijanca 2007.« 10. - 12. kolovoza u Subotici

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:

Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:

Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine pod
rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Duhovna okrepa i nepravda

Za nama je središnja proslava »Dužijance«, događaja u kojemu se vjera i narodna kultura prepliću i svečano iskazuju. Upravo na dan središnje proslave »Dužijance« održan je obred ugrađivanja blagoslovljenog temeljnog kamena u novu zgradu Bogoslovije »Augustinianum«, za čiju je gradnju gostujući kardinal McCarrick kazao kako je povijesni trenutak za cijelu Subotičku biskupiju, ali i Katoličku crkvu u cijeloj Srbiji te opću Crkvu. Sredinom tjedna blagdan Velike Gospe proslavljen je u svim župama i marijanskim svetištima, svečanim misnim slavljinama i tradicionalnim proštenjima. Ovoga vikenda, u nedjelju, u Dvorani sportova održat će se drugi po redu Festival hrvatskih duhovnih pjesama »Hosanafest«, u kojem će sudjelovati dvadeset izvođača iz naše zemlje, Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Sljedećeg, pak, vikenda očekuje nas proštenje na Bunariću u svetištu Majke Božje gdje se tradicionalno okupljaju brojni vjernici s ovih i ne samo ovih prostora. Doista je vrijeme prebogatog duhovnim sadržajima, a veliki broj vjernika svjedoči o potrebi čovjeka za duhovnom okrepom i slobodnim iskazivanjem vjerskih uvjerenja i osjećanja.

S druge strane, mnogo je kroničnih problema u našem društvu na političkom polju, za koje, čini se, nema još uvijek adekvatnoga rješenja, premda predstavljaju uvjet konačnog razilaženja s prethodnim socijalističkim sustavom i režimom koji ga je naslijedio. Pitanje restitucije, odnosno vraćanja oduzete imovine na dnevnom je redu već odavno, neki su zakoni doneseni i određeni pomaci učinjeni, pa brojni građani ali i vjerske zajednice i institucije očekuju ponovno stupanje u posjed imovine koja im je prije više od pola stoljeća nepravедno oduzeta. No, kada treba doći do provođenja zakona i odluka, onda uvijek ima neko »ali«, pa su interesi onih koji koriste tuđu imovinu iznad interesa onih kojima je ta imovina nepravедno oduzeta i korištena decenijama bez ikakve naknade. Jasno je svima da bez sigurnosti vlasništva i slobode raspolaganja vlastitom imovinom nema napretka, o tome više nego jasno govori i sudbina socijalističkog gospodarstva s dominantnim tzv. društvenim vlasništvom. Društvenoga vlasništva danas više nema, barem prema zakonu bi tako trebalo biti, i svaka bi imovina trebala imati svoga jasnog titulara te doći u ruke pravih vlasnika. Pa ipak, i danas je, čini se, moguće zastupati neke »društvene« interese i time odlagati proces, barem djelomičnog, ispravljanja davno učinjene nepravde.

J. D.

Hoće li i kada će zemlja biti vraćena stvarnim vlasnicima?

Održana 2. izvanredna sjednica HNV-a

HNV protiv uvođenja bunjevačkog govora u škole 6,7

»Dužijanca 2007.«

»Dužijanca – radost, molitva i zahvala« 15-17

Izložba radova s 22. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu

Nova imena i rješenja 31

Goran Prpić, izbornik hrvatske Davis i Fed kup reprezentacije

Hrvatska je u prednosti 43

Dogovor nije postignut – spor se nastavlja

»Agrokombinat« ne želi provesti skupštinsku odluku

Unatoč zakonu i odluci Skupštine Općine o ustupanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu, poduzeće »Agrokombinat Subotica« nije spremno ustupiti zemljište na korištenje Subotičkoj biskupiji.

Skupština Općine Subotica je 17. srpnja ove godine donijela odluku o ustupanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu institucijama, crkvama i vjerskim zajednicama. Radi se prije svega o parcelama koje će nakon donošenja Zakona o restituciji biti vraćene nekadašnjim vlasnicima. Ovoj odluci prethodilo je davanje suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije na Plan i program korištenja poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu na teritoriju Općine Subotica, po kojem određene parcele trebaju

Subotički biskup primio je predstavnike »Agrokombinata«

biti dane na korištenje Subotičkoj biskupiji.

Međutim, do realizacije odluke nije došlo jer je, nakon niza

sastanaka zainteresiranih strana i pokušaja predstavnika Subotičke biskupije da stupi u posjed parcela određenih skupštinskom odlukom,

poduzeće A.D. »Agrokombinat Subotica« priopćilo kako ne želi vratiti parcele koje trenutačno koristi i dati ih na korištenje Subotičkoj biskupiji.

NASTANAK PROBLEMA: Na redovitoj konferenciji za novinare održanoj u ponedjeljak 13. kolovoza predsjednik Općine *Géza Kucsera* istaknuo je kako je mjerodavna komisija na terenu bez većih zastoja uradila posao obilježavanja zemljišta, ali je problem nastao kod parcela koje koristi »Agrokombinat«, jer je vodstvo tog poduzeća pismenim putem obavijestilo mjerodavne u Općini da odbijaju vratiti sporne parcele, a kao razlog navedena je odluka Trgovinskog suda kojom se državno zemljište ostavlja poduzeću na korištenje radi njegova reorganiziranja.

Isti stav su predstavnici tog poduzeća *József Kasza*, *Zoran*

Pro memoria Subotičke biskupije

Crkva je i dalje nastavila svoje čekanje duže od pola stoljeća da joj se nepravедно oduzeta zemlja vrati u posjed, odnosno barem ustupi na korištenje, dok se ne izvrši potpuna restitucija

Skupština Općine Subotica donijela je Odluku o ustupanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini institucijama, crkvama i vjerskim zajednicama dana 17. srpnja 2007. godine pod brojem I-011-43/2007. Na temelju te odluke predsjednik Općine Subotica *Géza Kucsera*, dana 18. srpnja 2007. donio je Rješenje o obrazovanju komisije za ustupanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini crkvama, vjerskim zajednicama i institucijama pod brojem I-21-65/2007.

Po stavku IV. spomenutog rješenja imenovana komisija ima zadaću, po skidanju usjeva na parcelama iz I. članka istog rješenja, uvesti u posjed spomenute subjekte, te tako

provesti Plan i program korištenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriju Općine Subotica, na koje je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dalo suglasnost pod brojem 320-11-01591/2007-06 od 13. ožujka 2007. godine.

Više od 30 dana čekamo na izvršenje gore navedene odluke, s obzirom da je usjev skinut, ali do toga i unatoč našim nastojanjima nije došlo. Stoga smo odlučili ovom »Pro memorijom« upoznati javnost sa sljedećim činjenicama.

Naime, dopisom broj 595/2007. od 11. svibnja 2007., Biskupski ordinarijat u Subotici obratio se dosadašnjem korisniku dodijeljenog nam zemljišta A.D. »Agrokombinat

Subotica«, u kojem moli da što je prije moguće pokuša pronaći mogućnost provedbe gore navedenih akata Skupštine Općine Subotica i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Nakon toga je uslijedio zahtjev *Sándora Somogyija*, stečajnog upravnika A.D. »Agrokombinat Subotica« kao nadzornog tijela za provođenje plana reorganizacije, da bude primljen kod predstavnika Subotičke biskupije. Do susreta je došlo krajem petog mjeseca u prostorijama Doma biskupije. Na tom je susretu dogovoreno da se od strane Subotičke biskupije formira komisija, koja će zastupati njene interese u predmetu korištenja i povrata zemljišta Rimokatoličkoj crkvi.

► Tek kada je stao za govornicu sjetio se da je zaboravio govor.

► Kakva rodbina, za njega je zakon vinova loza.

Dujizmi

► Čist račun znači da si ostao bez novca.

► Javna nabava obavijena je velom tajnosti.

Branković i Sándor Somogyi iznijeli i na sastanku sa subotičkim biskupom mons. dr. Ivanom Péntesom, koji ih je, na njihov zahtjev, primio 11. kolovoza zajedno s članovima komisije koja zastupa interese Subotičke biskupije u predmetu povrata odnosno restitucije oduzetog poljoprivrednog zemljišta.

Kako stoji u priopćenju tajnika Subotičke biskupije mr. Mirka Štefkovića, tom je prigodom vodstvo D.D. »Agrokombinat

Subotica« jasno dalo do znanja da nije spremno poštovati Odluku Skupštine Općine Subotica o ustupanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu crkvama i vjerskim zajednicama, tj. ustupiti korisničko pravo Subotičkoj biskupiji za parcele određene skupštinskom odlukom.

SPROVESTI ODLUKU: »Predstavnicima ovog poduzeća su se izjasnili da odluka Skupštine Općine Subotica za njih nema obavezujući karakter. Zbog specifične

situacije procesa reprogramiranja Kombinata, prema riječima Józsefa Kasze, u njihovu slučaju mjerodavnom smatraju samo odluku Trgovinskog suda. U ime Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin, generalni vikar i član biskupijske komisije, izjavio je da Crkva ne želi raditi ništa protuzakonito, niti ikoga prisiljavati, nego samo traži da se ispuni općinska odluka. U navedenom predmetu Subotička biskupija očekuje mišljenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, s obzirom da mu se predsjednik Općine Subotica Géza Kucsera obratio za pomoć u ovom pred-

metu prilažući pri tome kompletnu dokumentaciju«, stoji u priopćenju Subotičke biskupije.

Komisija koja zastupa interese Subotičke biskupije u predmetu povratka odnosno restitucije oduzetog poljoprivrednog zemljišta, koju čine generalni vikar mons. Slavko Večerin, župnik mons. dr. Andrija Kopilović, Miroslav Kiš, Pavao Ivanković i Ivan Tikvicki, uputili su čelnicima »Agrokombinata« i javnosti »Pro memorium« u kojoj je ukratko sažeta kronologija poduzetih koraka po pitanju spornog argumenta i koju donosimo u cjelosti.

Komisija je formirana dopisom Biskupskog ordinarijata broj 670/2007. od dana 31. svibnja 2007. O formiranju ove komisije obaviještena je i uprava A.D. »Agrokombinat Subotica«.

Dopisom broj 694/2007. od 6. lipnja 2007. imenovana komisija zatražila je primanje kod generalnog direktora A.D. »Agrokombinat Subotica« Zorana Brankovića i predložila termin dana 8. lipnja 2007. u 9 sati. Na taj zahtjev uprava A.D. »Agrokombinat Subotica« je pozitivno odgovorila i došlo je do sastanka. Na tom su sastanku predstavnici A.D. »Agrokombinat Subotica« upoznali komisiju s činjenicom da nisu obaviješteni od strane Općine i mjerodavnog ministarstva da je spomenuto zemljište dodijeljeno Rimokatoličkoj crkvi na korištenje. Komisija je tom prilikom upravi Agrokombinata dala na uvid akte o dodjeli na korištenje spomenutog poljoprivrednog zemljišta Subotičkoj biskupiji i dopustila da uprava zadrži preslik istih. Tom prilikom komisija je od dosadašnjeg korisnika tog zemljišta zatražila da po skidanju usjeva ne nastavi s obradom, dok se Crkva ne uvede u posjed na parcelama koje su joj dodijeljene na korištenje, jer to niti agrotehničke mjere ne nalažu. Sastanak je zaključen time da obje strane zatraže zajedničko primanje kod predsjednika Općine, kako bi se dogovorio način izvršenja primopredaje korisničkog prava spomenutog zemljišta.

Do tog sastanka nije došlo, nego je predsjednik Općine predložio da Skupština grada o tome odluči, te je ona na 36. sjednici dana 17. srpnja 2007. donijela Odluku o ustupanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini institucijama, crkvama i vjerskim zajednicama. Na temelju te odluke predsjednik Općine Géza Kucsera donio je Rješenje o obrazovanju komisije koja će provesti skupštinsku odluku.

Nakon toga, na poziv predsjednika Općine 2. kolovoza 2007. došlo je do susreta zainteresiranih strana u Plavoj vijećnici Gradske kuće. Tom prilikom bili su nazočni svi relevantni predstavnici vjerskih zajednica i direktori tvrtki dosadašnjih korisnika poljoprivrednog zemljišta, izuzev direktora A.D. »Agrokombinat Subotica«, kojeg je zastupala njegova pravnička. Na tom je susretu dogovoreno da će se u roku od 5 dana izvršiti primopredaja spomenutog zemljišta na onim parcelama, na kojima su usjevi već skinuti.

Dana 7. kolovoza 2007. komisija Subotičke biskupije zatražila je primanje kod zamjenika predsjednika Općine i predsjednika komisije za izradu godišnjeg programa zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta Petra Kuntića, koji ju je tada i primio. Tom prilikom Kuntić je komisiju obavijestio o njegovom razgovoru s predsjednikom Općine i zamolio za još dva dana strpljenja, tj. vremena

potrebnog da se novonastali problemi oko primopredaje riješe.

Ta dva dana su prošla, a do primopredaje ni ovaj put nije došlo. Tako je Crkva i dalje nastavila svoje čekanje duže od pola stoljeća da joj se nepravdno oduzeta zemlja vrati u posjed, odnosno barem ustupi na korištenje, dok se ne izvrši potpuna restitucija. O obeštećenju za bespravno korištenje oduzete imovine ovdje se niti ne govori, mada je i to vrlo relevantan čimbenik koji se ne bi smio izgubiti iz vida.

Opravdano se nameće pitanje, kako je moguće da jedno poduzeće kao što je A.D. »Agrokombinat Subotica« može staviti van snage skupštinske odluke grada Subotice, na koje je i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dalo svoju suglasnost? Ovakvim postupcima određeni članci Zakona o vraćanju (restituciji) imovine crkvama i vjerskim zajednicama (»Službeni glasnik RS« 46/2006) i Zakona o crkvama i vjerskim zajednicama (»Službeni glasnik RS« 36/2006) Vlade Republike Srbije bivaju jednostavno ignorirani.

Ostaje nam samo nada, da će u što skorije vrijeme ipak doći do izvršenja Odluke Skupštine Općine Subotica o ustupanju na korištenje spomenutog poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini institucijama, crkvama i vjerskim zajednicama.

UKRATKO

Ideja o federalizaciji
Srbije

Najave da bi vojvođanski blok stranaka mogao pokrenuti kampanju za federalizaciju Republike Srbije, kao za njih jedino prihvatljivo rješenje za konačno definiranje statusa Vojvodine, naišle su na burna reagiranja političkih aktera u Pokrajini koji su oporbena politička opcija »autonomašima«. Posebno negodovanje izazvale su ocjene koje je za list »Dnevnik« iznio bivši komunistički funkcionar Živan Berisavljević, sada predsjednik Socijaldemokratske partije Vojvodine.

»Sad tražimo da Vojvodina dobije položaj ravnopravan drugom entitetu, Srbiji, ili možda i trećem, Kosovu, ako ta pokrajina ostane u sastavu države. Jedino rješenje jest u federalizaciji države Srbije«, rekao je Berisavljević. Prema njegovim riječima, ne treba isključiti mogućnost internacionalizacije vojvođanskog pitanja, ako beogradska politička elita ostane odbojna prema zahtjevima iz Vojvodine.

U Socijalističkoj partiji Srbije smatraju da je zagovaranje federalizacije Srbije samo na tragu separatističkih tendencija. »Ovdje je jasno da se pokušava napraviti Vojvodina republika, koja bi s drugim entitetom, kako sad nazivaju ostatak Srbije, činila Republiku Srbiju. A svi znamo da takve države nisu opstale nigdje na svijetu«, kaže za »Dnevnik« šef vojvođanskih socijalista Dušan Bajatović, a ideju o federalizaciji kritizira i šef poslaničke grupe Demokratske stranke Srbije u pokrajinskoj Skupštini Velibor Radusinović. »Takve ideje su u službi razbijanja države, kao što je to pokazalo iskustvo bivše SFRJ, koja je također bila federalno ustrojena. Tako da su maske pale i kad je riječ o snagama koje se nazivaju vojvođanskim«, rekao je Radusinović.

Politički analitičar Jovan Komšić naveo je u izjavi za list »Dnevnik« da ideja federalizacije po svim dosadašnjim istraživanjima nije imala većinsku podršku javnog mnijenja u Vojvodini, ali je naveo i da Vojvodina nipošto ne smije odustati od zahtjeva za jačanje autonomnih pozicija u ustavno-političkom sustavu Srbije.

Održana 2. izvanredna sjednica HNV-a

HNV protiv uvođenja bunjevačkog govora u škole

Zahtjev HNV-a da Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu stavi van snage donijeti Pravilnik o nastavnom programu: »Bunjevački govor s elementima nacionalne kulture« za prvi, drugi, treći i četvrti razred osnovne škole

Na 2. izvanrednoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća jednoglasno je usvojena deklaracija kojom se traži povlačenje odluke Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu Izvršnog vijeća AP Vojvodine o uvođenju predmeta bunjevački govor s elementima nacionalne kulture u osnovne škole.

U deklaraciji se konstatira da je takva odluka vojvođanskog tajništva politička i da nema uporišta u zakonskoj regulativi i međunarodnim dokumentima i zbog toga ta odluka mora biti razmatrana na hitnoj sjednici Međudržavnog

tekst prijedloga zaključaka HNV-a kojim se od Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu traži da donijeti Pravilnik o nastavnom programu: »Bunjevački govor s elementima nacionalne kulture« za prvi, drugi, treći i četvrti razred osnovne škole stavi van snage.

U obrazloženju ovog zahtjeva navodi se među ostalim da je donijeti Pravilnik rezultat ranije donesenog Pravilnika o nastavnom programu: »Bunjevački jezik s elementima nacionalne kulture« od strane Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu od 31. siječnja 2005. godine, a ta

povjerenstva za kontrolu provedbe Sporazuma o međusobnoj zaštiti nacionalnih manjina između Republike Srbije i Republike Hrvatske.

Na početku sjednice, kojom je predsjedavao predsjednik HNV-a Branko Horvat, pročitano je pismo iz ureda predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića u kojemu se ističe da će predsjednik osobito raditi na tome da Hrvati koji žive u Republici Srbiji uživaju punu zaštitu kakvu manjine trebaju uživati i da će se zalagati za očuvanje njihove kulture i identiteta.

POZITIVNI PROPISI U SVEZI TERMINA JEZIK I DIJALEKT: Član izvršnog odbora HNV-a Jašo Šimić, koordinator radnog tijela Vijeća koje je usuglasilo prijedloge zaključaka Izvršnog odbora HNV-a i prijedloge iznesenih zaključaka vijećnika Bele Tonkovića i Laze Vojnić Hajduka, kao i prijedloge zaključaka dužnosnika koji se godinama bavi problematikom obrazovanja Duje Runje, koji su iznijeti na 1. izvanrednoj sjednici Vijeća glede sporne odluke vojvođanskog tajništva, predstavio je usuglašen

odluka je od strane hrvatske zajednice i DSHV-a dočekana s ogorčenjem i zaprepaštenjem, jer se jedan dijalekt kojim govore Hrvati predstavlja kao književni jezik. U daljnjem tekstu obrazloženja se navodi da je sada samo promijenjen naziv nastavnog programa u »Bunjevački govor«, umjesto »Bunjevački jezik«, te da je i Pravilnik promijenjenog naziva primjer nestručnosti i neznanja, ali i kršenja pravnih propisa. Ova tvrdnja se u obrazloženju potkrepljuje navođenjem članaka iz Ustava Srbije, Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, te iz Povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima i iz Sporazuma između Srbije i Crne Gore i Hrvatske o zaštiti prava srpske i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji i Crnoj Gori.

POKUŠAJ IZDVAJANJA DIJALEKTA BAČKIH HRVATA IZ HRVATSKOG JEZIKA: Vijećnik Andrija Kopilović rekao je kako je na sjednici Nacionalnog prosvjetnog

Pravilnik promijenjenog naziva je primjer nestručnosti i neznanja ali i kršenja pravnih propisa, kaže se u obrazloženju zahtjeva

savjeta održanoj u Subotici istaknuo da prema Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na obrazovanje na svom jeziku, a ne spominje se govor ili dijalekt, dok se u Europskoj povelji o regionalnim i manjinskim jezicima po definiciji regionalnih i manjinskih jezika u njih izričito kaže da nisu uključeni dijalekti.

»Sljedeća sjednica Nacionalnog prosvjetnog savjeta održat će se u Novom Sadu, a moj je prijedlog uvođenje fakultativnog predmeta: Kultura Bunjevaca s elementima govornog jezika. Spreman sam surađivati da se izradi novi plan i program daleko bogatijeg sadržaja i većih mogućnosti koji će sačuvati bunjevačku kulturu i identitet pripadnosti«.

Vijećnik *Petar Kuntić* podržao je usuglašen tekst prijedloga zaključaka i istaknuo da je Demokratski savez Hrvata u Vojvodini već ranije ocijenio da je zahtjev Bunjevačkog nacionalnog vijeća u Srbiji za uvođenjem tkz. bunje-

vačkog jezika, odnosno govora, u osnovne škole pokušaj da se dijalekt bačkih Hrvata izdvoji iz hrvatskog jezika.

Na koncu 2. izvanredne sjednice HNV-a, vijećnik Lazo Vojnić Hajduk je predložio da se otvori dijalog s predstavnicima zajednice Bunjevaca koji negiraju svoju hrvatsku pripadnost i da usuglašen tekst prijedloga zaključaka sadrži i odluku da najviši predstavnici hrvatske manjinske zajednice moraju otvoriti dijalog s najvišim predstavnicima Bunjevačkog nacionalnog vijeća i u demokratskim pregovorima tražiti rješenje statusa autohtonih Hrvata u Vojvodini.

Zbog oprečnih mišljenja o ovome prijedlogu, donijeta je odluka da će se o tome voditi rasprava na sljedećoj sjednici HNV-a, a usuglašeni tekst prijedloga zaključaka HNV-a o odluci Pokrajinskog tajništva o uvođenju predmeta bunjevački govor s elementima nacionalne kulture vijećnici su jednoglasno usvojili.

Z. Sarić

Iz Ureda predsjednika Stjepana Mesića

Pismo predsjedniku HNV-a

U povodu Otvorenog pisma kojim se predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Branko Horvat i skupina predstavnika Hrvata iz Republike Srbije obratila predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću pozivajući najviše političke i kulturne predstavnike Republike Hrvatske da poduzmu odgovarajuće političke mjere zaštite integriteta hrvatskoga naroda i hrvatskoga jezika u Vojvodini, iz Ureda predsjednika je upućeno pismo sljedeće sadržine: »Potvrđujem da je u Uredu predsjednika Republike Hrvatske primljeno Otvoreno pismo kojim ste se Vi i skupina predstavnika Hrvata iz Republike Srbije obratili predsjedniku Mesiću, kao i nekim drugim visokim predstavnicima vlasti RH i kulturnih, odnosno znanstvenih institucija Hrvatske.

Predsjednik Republike Hrvatske upoznat je sa sadržajem Vašeg pisma. Briga za položaj Hrvata koji žive izvan granica Republike Hrvatske, temeljem Ustava RH obveza je kako države, tako i obnašatelja visokih državnih funkcija. Polazeći od te obveze predsjednik Mesić prilikom svih kontakata s predstavnicima zemalja u kojima žive Hrvati zanima se za njihove životne uvjete i potiče sve poteze usmjerene kako na stvaranje prilika u kojima će oni – u sredinama u kojima žive – biti potpuno ravnopravni, tako i za uspostavljanje zakonske regulative koja će tu ravnopravnost jamčiti. Predsjednik je isto tako odlučni pobornik očuvanja i zaštite svih nacionalnih osobitosti, te kulturnih i tradicijskih vrijednosti što čine stoljetno naslijeđe Hrvata koji žive izvan domovine. Želim Vas uvjeriti da će predsjednik Mesić i u budućnosti poklanjati osobitu pozornost ulozi pripadnika hrvatske nacionalne manjine u drugim zemljama kao mosta povezivanja između Republike Hrvatske i tih država, te da će – u skladu s politikom što ju je i do sada dosljedno provodio – osobito raditi na tome da Hrvati koji žive u Republici Srbiji uživaju punu zaštitu kakvu manjine trebaju uživati, kako bi mogli dati svoj doprinos ne samo stabilnosti Srbije, nego i daljnjem izgrađivanju normalnih, dobrih i uzajamno korisnih odnosa između Republike Hrvatske i Republike Srbije.«

DS odustaje od svog prijedloga?

Šef poslaničke grupe Demokratske stranke u Skupštini Vojvodine Dragoslav Petrović više nije tako decidan kao ranije u svojim tvrdnjama da će uz pomoć dijela vladajuće koalicije koji čine Savez voždovanskih Mađara i Pokret snaga Srbije na prvoj narednoj sjednici Skupštine Vojvodine izgubiti prijedlog demokrata za uvođenje novog izbornog sustava u Pokrajini. Štoviše, baš kao i predsjednik pokrajinskog parlamenta Bojan Kostreš prije njega, Petrović je u izjavi za novosadski »Dnevnik« posredno nagovijestio da će se o ovoj temi ipak još dosta razgovarati između zastupničkih klubova, prije nego što se spomenuti, ili donekle modificiran prijedlog, nađe pred pokrajinskim poslanicima.

Podsjetimo se da DS, uz potporu SVM i PSS, predlaže opstanak kombiniranog izbornog sustava, ali uz uvođenje 12 garantiranih poslaničkih mjesta za predstavnike nacionalnih manjina, a s druge strane, Liga socijaldemokrata Vojvodine, kao četvrti partner u vladajućoj koaliciji, do sada se protivila takvom rješenju, zagovarajući prelazak na čisto proporcionalni izborni sustav.

Dugo odlagana sjednica Skupštine Vojvodine zakazana je za 22. kolovoza, a »Dnevnik« prenosi da će se po ranijim najavama na dnevnom redu naći samo rebalans proračuna i izvješća o poslovanju javnih poduzeća »Vojvodina šume« i »Vode Vojvodine«.

Deklaracija HNV-a

Hrvatsko nacionalno vijeće poslalo je deklaraciju kojom se traži stavljanje van snage Pravilnika o nastavnim programu »Bunjevački govor s elementima nacionalne kulture« predsjedniku i premijeru Republike Srbije i Republike Hrvatske, te pokrajinskim i republičkim tijelima. »O ovome problemu i stajalištu HNV-a bit će obaviještene i institucije i osobe koje imaju dodirne točke s demokratskim pristupom očuvanja nacionalnog identiteta, jer HNV inzistira da se ovo pitanje jednom konačno stavi na svoje pravo mjesto«, kaže predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Branko Horvat. U deklaraciji koja je usvojena na 2. izvanrednoj sjednici HNV-a navodi se među ostalim da se radi o »kršenju prava hrvatske nacionalne manjine u Srbiji«.

Opći rast cijena namirnica

Nove cijene kruha

Kruh je poskupio na 35 dinara, kažu u Uniji privatnih pekara, dok su ministarstvu prije par dana tvrdili kako nema mjesta poskupljenju * Suša je dramatično smanjila ovogodišnje prinose kukuruza, soje i drugih poljoprivrednih kultura, pa sad »općenito imamo veliki pritisak na rast cijena hrane«, izjavio je ministar Milosavljević

Piše: Olga Perušić

Zito je proteklih mjesec dana u fokusu javnosti, kako zbog ove godine malo slabijeg prinosa, tako i zbog naglog rasta njegove tržišne cijene.

Kruh je osnovna namirnica u ishrani većine ljudi i tijekom vremena je dugo bila zaštićena kategorija od strane države. U Srbiji se i danas određuje cijena kruha u centralnim institucijama, ali samo za tzv. narodni kruh, koji je u proizvodnji isti kao i bijeli kruh – samo se koristi crno brašno koje je čak kvalitetnije i skuplje od bijelog, pekari obično dobivaju subvencije države.

POSKUPLJENJE: »Od 15. kolovoza došlo je do poskupljenja cijene kruha, zbog skoka cijena pšenice i kukuruza, ali i energenta u posljednje dvije i pol godine, kada je posljednji put mijenjana cijena kruha. Preporuka Unije privatnih pekara je da cijena vekne kruha od 500 grama u maloprodaji od 15. kolovoza bude od 30 do 35 dinara u zavisnosti od regije«, izjavio je predsjednik Unije privatnih pekara Srbije *Zoran Pralica*. On je rekao da se i to može smatrati socijalnom cijenom a ne ekonomskom, jer bi ona bila realna samo bez poskupljenja brašna, s obzirom na sve druge troškove proizvodnje koji

su povećani posljednjih godina, od kojih neki i do 300 posto. Pekari ukazuju na povećan izvoz pšenice, koji je doveo do poremećaja na unutarnjem tržištu, pa je južna Srbija ostala bez ugovorenog kontingenta od 400.000 tona. Unija je prije nekoliko dana tražila od Vlade prekid izvoza pšenice, jer je Srbiji godišnje potrebno 700.000 tona brašna za normalnu proizvodnju kruha, prema podacima agencije Beta.

U Uniji pekara kažu kako bi realna tržišna cijena kruha trebala već sada biti 40 ili 45 dinara, dok s druge strane državni dužnosnici tvrde, kako za takvo poskupljenje nema osnova. Unija se u pregovorima poziva na usuglašavanje realne tržišne cijene kruha s cijenama u regiji, u Crnoj Gori iznosi oko 50 dinara, a u Hrvatskoj 60 dinara. Pralica kaže kako su se svi u regiji izborili za tržišnu cijenu kruha, dok je samo u Srbiji ostao socijalna kategorija.

ZAŠTITA POTROŠAČA: Prema mišljenju nekih ekonomista cijene namirnica polako sjedaju na klackalicu. Guverner Narodne banke Srbije *Radovan Jelašić*, uslijed valova poskupljenja, postavlja pitanje – hoće li će se ove godine inflacija održati na 6,5 posto?

»Inflacija je opasna droga i, ako se taj cilj premašuje i za jedan posto, automatski će ljudi imati jedan posto manji porast realnih zarada, a to se odnosi i na umirovljenike i sve one koji su na najnižoj ljestvici primanja«, rekao je guverner Narodne banke Srbije za RTS. Načelnik Odjela za cijene i zaštitu potrošača u Ministarstvu trgovine *Mladen Radović* pojasnio je, kako će država intervenirati pozajmicama brašna i pšenice direktno pekarima i mlinarima, a to bi trebalo rezultirati smanjenjem korekcija cijena. Nacionalna organizacija potrošača Srbije (NOPS) protivi se poskupljenju kruha za osam dinara, jer će se time izazvati pad standarda stanovništva. »Podsjećamo kako nitko od pekara nije snižavao cijenu kruha kada su cijene pšenice i drugih sirovina bile niže od sadašnjih, tako da najava poskupljenja maloprodajne cijene kruha zbog usuglašavanja s rastom cijena sirovina apsolutno nije opravdana«, dodaje se u priopćenju NOPS-a. U cilju zaštite standarda stanovništva javnosti su se obratila i nadležna ministarstva, a ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede *Slobodan Milosavljević* izjavio je kako Vlada Srbije mora sma-

niti pritiske za povećanje cijena osnovnih prehrambenih proizvoda, istakavši kako su u tom pogledu »određeni koraci već poduzeti«. On je istaknuo kako je suša dramatično smanjila ovogodišnje prinose kukuruza, soje i drugih poljoprivrednih kultura, pa sad »općenito imamo veliki pritisak na rast cijena hrane«.

PROIZVODNJA: U Subotici cijena kruha nije mijenjana, također, dvije godine, ali ponuda kod pojedinih privatnika je različita, kao i cijene po kojima nude svoje proizvode. Najveći prehrambeni kombinat u sjevernoj Bačkoj »Fidelinka« nudi svojim kupcima najveći izbor kruha, dok privatna pekarnica »Daraboš« ima najniže cijene kruha u gradu.

»Nova cijena kruha je formirana za 500 grama, za razliku od prijašnjih 600 grama i ona će sad iznositi 32 dinara, a kao takva propisana je od strane države. Ostali 'narodni kruh' kod privatnika koštati će 25 dinara, a može i pojeftiniti ako se od države dobije subvencionirano brašno, kao što je bila praksa u posljednjih par godina. Glede brojnih vrsta kruha, čije se cijene slobodno formiraju na tržištu, cijena nije utvrđena od strane države već dogovorom privatnih pekara,

gdje načelno kruh košta na svakih 100 grama 10 dinara. Hoće li se te cijene svi pekari pridržavati, to je već upitno. Građani trebaju biti upoznati s tim da nije poskupio kruh već je poskupilo žito, jer ono je danas na tržištu 16 dinara, a bilo je 9,5 dinara (prošlogodišnja cijena pšenice). Ova nova cijena će u studenom biti mala, jer će cijena pšenice rasti, a cijena kruha će ostati ista. Sve je kompletno poskupilo, ali rast cijene žita je ogroman i danas je na tržištu pšenica 22 dinara, a bit će još više. Ne očekujemo povećanje cijene tijekom sljedećih mjeseci, a ovo povećanje za nas proizvođače je bilo malo, jer će cijene svih sirovina i energije biti veće», istaknuo je **Zlatko Daraboš**.

POTROŠAČI: Poput različitih cijena kruha, različita su i mišljenja potrošača: »Kruh nije

skup, jer ga još uvijek dosta ima u smeću i po kontejnerima. Od kruha koji stoje 35 dinara, čovjek

se može najesti i to je pristupačna cijena koju svatko može platiti, dok cigarete, alkohol i slični proizvodi

trebaju biti skupi i mogli bi, što se mene tiče, još poskupiti. Obitelj nam broji pet članova i na dan trošimo od 1,5 do 2 kilograma i kruh nikad ne bacamo, već ga na razne načine potrošimo«, rekla je **Dominika Šoš**.

»Skup je kruh u usporedbi s našim primanjima u mirovini, ne znam prema čijim su zaradama ovo kalkulirali, ali uskoro nećemo imati pokriće ni za osnovne namirnice. Kupujemo jedan 'vodeničarski' svaki dan za naše potrebe i radi naše unučadi«, kaže **Magda Šimoković**.

Pretpostavlja se kako će poskupljenje kruha privatnih pekara dovesti do borbe za tržište, a vremenom će doći do pada cijena. Na tržištu kruha vlada velika konkurencija i prije će doći do 'ispipavanja pulsa' među pekarima, nego do kupnje »rudarskog kruha sa sedam kora«.

Predstavljanje u Izvršnom vijeću Vojvodine

Višegradski fond nudi stipendije i grantove

Visoki predstavnici ove međunarodne organizacije po prvi put su u AP Vojvodini predstavili aktivnosti Fonda

Prošloga tjedna u Izvršnom vijeću Vojvodine, na konferenciji za novinare, pokrajinski tajnik za obrazovanje i kulturu dr. **Zoltán Jeges**, predstavio je Međunarodni Višegradski Fond (IVF). Na konferenciji su bili **Sándor Pap**, veleposlanik Republike Mađarske u Srbiji, **Krištof Foraj**, izvršni direktor IVF i **Rene Kubašek**, zamjenik izvršnog direktora IVF, te predstavnici Sveučilišta u Novom Sadu.

Međunarodni Višegradski Fond osnovala su četiri europske zemlje – Češka, Mađarska, Poljska i Slovačka – 2000. godine u Bratislavi. Fond promovira neposredniju suradnju i razvoj zemalja osnivača kroz podršku zajedničkim kulturnim, znanstvenim i projektima u obrazovanju,

kao i međugraničnoj suradnji i turističkoj promociji.

Na konferenciji za tisak, visoki predstavnici ove međunarodne organizacije po prvi put su u AP Vojvodini predstavili aktivnosti Fonda. Istaknuli su da se, u Srbiji i Vojvodini, malo zna o aktivnostima ove organizacije, priopćivši da ove godine nije bilo nijednog aplikanta za grantove i stipendije koje svake godine dodjeljuju.

Otvarajući konferenciju za novinare, dr. Jeges je istaknuo značaj suradnje sa Višegradskim Fondom, jer većem broju studenata omogućava da pretendiraju na sredstva ovog fonda koja nisu mala. Ovo je prilika da se naša javnost bolje upozna sa pravilima i uvjetima kako se aplicira na tim natjecajima, kazao je dr. Jeges,

naglašavajući da se ne stipendiraju samo pojedinci, već da sredstva namjenski dobivaju i institucije. On je ukazao na mogućnost da se preko ovog fonda dobije pomoć za obrazovanje kadrova za manjinsko obrazovanje, te da se u nekim segmentima uspostavi i sveučilišno obrazovanje na jezicima nacionalnih zajednica. Ovo je značajno, kazao je dr. Jeges, i zbog toga što Mađarska i Slovačka, članice Višegradskog Fonda, imaju ovdje svoje manjinske zajednice.

O osnovnim koncepciji Višegradskog Fonda govorio je njegov izvršni direktor Krištof Foraj, koji je istaknuo da su se četiri zemlje udružile još 2000. godine, te da je tokom ovih šest godina financirano više od 15

hiljada projekata i podijeljeno preko 350 stipendija. On je također istaknuo važnost da se u na prostoru Zapadnog Balkana javnost upozna sa aktivnostima Fonda i načinima kako pristupiti korištenju njegovih sredstava, jer postoji zabuda da su sredstva Fonda namijenjena samo zemljama osnivačima. Naprotiv, istaknuo je ambasador Foraj, sredstva su dostupna što većem broju korisnika iz različitih zemalja, a Fond je otvoren za nevladine udruge, studente, sveučilišta, lokalne samouprave i organizacije iz Srbije i Vojvodine, koja je kao regija najbliža zemljama Višegradskog Fonda.

Informacije o Fondu mogu se dobiti na internetskoj adresi: www.visegradfund.org.

Mons. dr. Andrija Kopilović, svećenik i župnik župe Marija Majka Crkve

Dužijanca je središnji događaj u našoj zajednici

Gradi se Bogoslovno sjemenište, kao odgojna institucija i čije je postojanje po crkvenim zakonima preduvjet za otvaranje Bogoslovnog fakulteta * Bogoslovija je glas Crkve u službi istine i ljubavi u najboljem smislu te riječi. Ugrađuje se u povijest i gradi povijest *

Mislim da je Dužijanca postala i znak koji nam je dovoljno jasan da nas oko sebe okuplja

Intervju vodio: Zvonko Sarić

Obred ugrađivanja blagoslovljenog temeljnog kamena u novu zgradu Bogoslovije »Augustinianum« u Subotici održan je prošle nedjelje, upravo na dan središnje proslave »Dužijance«. O ovome važnome događaju za budućnost Subotičke biskupije, razgovarali smo s koordinatorom izgradnje mons. dr. Andrijom Kopilovićem, a među ostalim temama, razgovor se vodio i o jedinstvenoj narodno-crkvenoj svetkovini »Dužijanca«.

HR: Bogoslovno sjemenište Subotičke biskupije »Augustinianum« ustanovljeno je 2004. godine. Kako ova ustanova nema vlastite zgrade, odlučeno je da se izgradi prikladna zgrada. Odvijaju li se radovi po planu i kada se očekuje završetak radova?

Trebamo dobro razlikovati dvije institucije oko Bogoslovije. Jedno je Bogoslovno sjemenište, a drugo je Bogoslovna škola. Bogoslovno sjemenište je mjesto – odgojni zavod – gdje su u zajednici kandidati za svećeništvo u zajedničkom životu i radu, u odgojnom procesu. Svećeničko zvanje je specifično i iziskuje duge godine formacije, te je za zrelost svećenika pretpostavka jedna ovakva odgojna institucija. Bogoslovna škola redovito je Bogoslovni fakultet, koji je u novije vrijeme izmješten iz zgrade bogoslovije i predavači i slušači na fakultetu mogu biti ne samo svećenički kandidati nego svi vjernici laici, muškarci i žene. Sada se gradi Bogoslovno sjemenište, kao odgojna institucija i čije je postojanje po crkvenim zakonima preduvjet za otvorenje Bogoslovnog fakulteta. Stoga je započela gradnja posebne zgrade, koja će imati još i druge pastoralne sadržaje, osobito za život svećenika, dakona, kateheta i katehistica. Očekujemo završetak radova 2008. tijekom ljeta.

HR: Tko su podupiratelji izgradnje ovog sjemeništa?

Začudit ćete se kada kažem da su najveći podupiratelji: molitelji. Uistinu vjerujem da vjerničko raspoloženje i molitva u jednoj zajednici izgrađuje ovakvu instituciju. No, vjerojatno ste mislili na materijalna dobra. Bez njih nema gradnje. Dakle, vjernici darovatelji naše biskupije, mnogi pojedinci izvana i katoličke institucije koje imaju svoje fondove za ovakve projekte, kao što je Renovabis i Kirche in Not iz Njemačke, zatim različite biskupske konferencije, kao što je američka, njemačka, talijanska i pojedini donatori kardinali i biskupi. Treba naglasiti da je veliki donator i Vlada Republike Srbije, osobito preko Ministarstva vjera, a pomoć pruža i

gradska samouprava. Ima još puno donatora pojedinaca.

HR: Kakav će značaj imati Bogoslovno sjemenište »Augustinianum« za život i napredak Subotičke biskupije?

Ovakva institucija u jednoj biskupiji, pa i regiji, svakako ima višestruko značenje nego što se da na prvi pogled pomisliti. Činjenica je da je prvotni cilj odgoj i obrazovanje svećeničkih kandidata i kandidata za crkvene službe – dakona i kateheta. Po naravi jedna ovakva ustanova povlači za sobom niz značajnih danosti. Ponajprije je prisutan značajan broj profesora, predavača. Značajni su susreti, simpoziji, teološki dijalog. Ovdje se rađaju nove inicijative, izmjenjuju ideje, obogaćuje sredina. Teologija postaje dijaloški partner ne samo s društvom, nego osobito s drugim crkvama i vjerskim zajednicama. Postaje mjesto susreta i permanentne formacije svećenika i zauzetih vjernika laika. Jednom riječju, postaje novo plućno krilo duhovnog disanja jedne biskupije, pa i regije. Svi donatori su upravo na ovoj činjenici opravdali davanje sredstava, jer imaju iskustva i znaju što jedna ovakva visoko-znanstvena odgojna institucija donosi u duhovnom životu jednoj zajednici kao što je biskupija i metropolija. Jednom riječju, Bogoslovija je glas Crkve u službi istine i ljubavi u najboljem smislu te riječi. Ugrađuje se u povijest i gradi povijest.

HR: Centralna proslava ovogodišnje »Dužijance« je za nama. Koji su Vaši dojmovi o ovome događaju?

Oduvijek sam imao osjećaj i tvrdio da je Dužijanca događaj. Događaj se očekuje, za njega se priprema, njega se pamti, od njega se živi. Sa svom odgovornošću mogu tvrditi da je Dužijanca središnji događaj u našoj zajednici: susreta, vjere i kulture. Uistinu od tog se događaja može živjeti. Jasno da je manifestativno ove godine Dužijanca osiromašena izostajanjem one lijepe povorke i raspjevanje mladosti koja u sebi nosi također poruku i utemeljenu nadu budućnosti, ali je unatoč tome kao događaj ona upisana kao dan susreta i duhovnog obogaćenja. Mislim da je Dužijanca postala i znak koji nam je dovoljno jasan da nas oko sebe okuplja. Dužijancu činimo mi, ali u nekom smislu ona opećuje i nas.

HR: Ove godine na crkvenoj razini, u

okviru »Dužijance«, imali smo gosta, vašingtonskog nadbiskupa, kardinala Theodora McCarricka. Je li Vam prenio njegov doživljaj susreta s proslavom »Dužijance«?

Dugo smo razmišljali da li podići proslavu Dužijance na ovako visoku crkvenu razinu. U odluci nam je pomogla često ponavljana ideja Benedikta XVI. da je put Europe u susretu i dijalogu vjere i kulture. Mi ovaj dijalog i prepletanje ne moramo stvarati, mi ga imamo u Dužijanci. To je prepoznao i visoki gost, kardinal Theodore E. McCarrick. Zašto baš on? Bio je u Subotici i dojmila ga se knjiga o Dužijanci. Sam je zaželio doći. Splet okolnosti je pogodio da baš on dođe. Kada sam ga otpratio u Zagreb, na upit kardinala Josipa Bozanića odgovorio je: »Subotica je europski grad koji ima svoju

Božji, tako je i molitva dar Božji. No, Bog nije »nasilni« Bog. On poziva i nudi. Njegov je dar, naš je odgovor. Čovjek vjernik je suradnik. Molitva je najdublja suradnja s Bogom vjere. Znati moliti uistinu je slogan za znati živjeti. Temeljni religijski problem je upravo znati moliti. U tome su molitvenici značajno, temeljno, ali samo pomoćno sredstvo. Oni omogućuju taj tako važni osobni dnevni susret s Bogom.

HR: Koliki i kakav značaj ima Radio Marija za život vjernika?

Živimo u vremenu komunikacije. Jedna od temeljnih sredstava komunikacije je i radio. Nažalost, puno je vremena prošlo bez mogućnosti komuniciranja ovim sredstvom u području vjere. To, i ne samo to, je pridonijelo porastu ogromnoga vjerskoga neznanja ili poluznanja,

ukučane, a i sve one koji se ovdje susreću.

HR: Za vrijeme komunističkoga režima u tisku su bili zabranjeni vjerski sadržaji. Opet, sada se ponekad čuju glasovi i iz naše zajednice da u medijima na hrvatskom jeziku u Vojvodini ima previše vjerskih sadržaja i vijesti koje su na crkvenoj razini. Koliko je vjerski segment bitan u informativnim sredstvima na hrvatskome jeziku za našu manjinsku zajednicu i ima li ga možda u neprimjerenoj mjeri?

O ovom pitanju bi se trebala otvoriti šira rasprava. Što je to pojam previše ili premalo? Za koga? Ako jedna zajednica živi kao i zajednica vjernika, zašto bi onda smetalo što u društvenom tisku ima toliko vjerskog sadržaja? Nisu li ti članovi društva i vjernici? Ili, nije li vjera

dušu i srce – volim Suboticu«. Dužijanca je događaj kojega je i on prepoznao kao vrijedan doprinos duhovne kulture ne samo ovog grada nego i šire. Jednom riječju, nosi u sebi oduševljenje i želju da nam ponovo dođe.

HR: Središnja proslava »Dužijance 2007.« započela je otvorenjem izložbe »S Božjom pomoći« na kojoj su bili izloženi stari i rijetki molitvenici. Je li molitva dar Božji?

Molitva je susret s Bogom. Ona je razgovor. Barem na toj razini gdje se sugovornici gledaju oči u oči i znaju što govore, o čemu govore i zašto govore. Kao što je i vjera dar

što je još opasnije. Prvi je, dakle, cilj: rast u vjeri. Radio Marija ima osobitu program shemu, gdje se isprepleće pouka, poruka i molitva. Poruka je uvijek evanđeoska, pouka zahvaća sve razine života, a molitva objedinjuje sve vjernike. Tako se zapravo o ovom sredstvu, Radio Mariji, dnevno okuplja veliki broj slušatelja u jedno zajedništvo. Značaj je, dakle, vrlo važan, osobito za osamljene, bolesne i nemoćne. No, nije manje značajan za putnike i prigode kada se čovjek za čas može prebaciti na »duhovne valove«. Ponosan sam što je baš u mojoj župi redakcija Radio Marije u Subotici, što obogaćuje i sve nas

sastavni dio života, ako ne i bitni? To su stvari koje treba shvatiti kao naslijeđe iz prošlosti. Onaj koga to ne zanima, zato što nije vjernik, neće čitati. Međutim, spomenuti dijalog vjere i kulture, susret znanosti i vjere i konačno narav samog čovjeka koji je duhovno i društveno biće, iziskuje potrebu ovolike prisutnosti vjerskih sadržaja u našem tisku. Jednom riječju, govorim kao vjernik i kao čovjek, mislim da je upravo barem ovoliko potrebno, jer oslikava našu svagdašnjicu i događaje našega života. To smo mi.

HR: Kako komentirate nemogućnost otvo-

renja gimnazijskog odjela na hrvatskom jeziku u Gimnaziji »Svetozar Marković« u Subotici, zbog nedovoljnog broja prijavljenih učenika?

Odgovor se nadovezuje na prethodno pitanje. U medijima i javnom životu dugu niz godina u prošlosti nismo imali mogućnost očitovati bit onoga što jedan narod čini narodom. To su elementi jezika, kulture, duhovne baštine, povijesti, samosvijesti i odgojne uloge pripadanja zajednici koja ima svoju prošlost, sadašnjost, duhovnost i budućnost. Izmišljena fraza »bratstva-jedinstva« bez temelja u duhovnom životu čovjeka rastaće bit identiteta. »Bratstvo-jedinstvo« je plod kojeg mogu donijeti zreli narodi u slobodnom izboru svoga puta, a kategorija je u biti čak evandeosko nadahnuće, jer je vjera jedna od takvih vrednota koja je sposobna nadići i objediniti. Kako je prošlost iza nas, a bila je bez vjere, tako je i svijest o identitetu zamagljena. Postoji i element straha koji je u ovoj sredini, rekao bih, čak »povijesno naslijeđe«. Sada je na svim razinama potrebna suradnja triju elemenata: obitelji, društva i Crkve. Tek ta i takva suradnja u svim institucijama triju spomenutih čimbenika rađa novu generaciju. Hedonizam i potrošački mentalitet, pa ni globalizacija nisu pogodni »partneri« za ovaj rad. No, nisam pesimist. Ja se nadam da je ovo vrijeme prolazno, da će svijest rasti, samo mislim da nije dovoljno jaka suradnja institucija iz ovih triju danosti: obitelji-društva-Crkve.

HR: Sudjelujete u radu Nacionalnog prosvjetnog savjeta. Što je Vaše mišljenje o odluci Pokrajinskog tajništva za obrazovanje i kulturu o uvođenju predmeta bunjevački govor s elementima nacionalne kulture u osnovne škole?

Posve je jasno da je Pokrajinsko tajništvo donijelo odluku koja nije zakonita. To je dovoljno elaborirano u svim dosadašnjim priložima u »Hrvatskoj riječi«. S obzirom da je pitanje došlo i na Nacionalni prosvjetni savjet, on ga nije prihvatio kao uvođenje predmeta »bunjevački govor«, nego je preporučio kao fakultativni predmet, eventualno: »bunjevačka kultura...«. Svakako u svim reakcijama treba biti razborit, jasan i principijelan. Govorni jezik nije školski predmet. On se razlikuje od mjesta do mjesta. Nema svoj pravopis, nema gramatike, nema rječnika. Metodologija

nastave iziskuje stručnu spremu. Jednako tako mislim, da se mi kao Hrvati-Bunjevci, ne smijemo odreći svoje kulturne baštine. Zamislite Dužijancu bez bunjevačke nošnje, bez bunjevačke pjesme, bez bunjevačkog plesa, bez običaja, bez brojnih literarnih djela u govornom jeziku, itd. Kome prepustiti tu baštinu ako Bunjevci nisu dio hrvatske zajednice? Mi trebamo njegovati i predati tu baštinu koja nas, a i druge, obogaćuje. To je

oko Bunarića je zaživjela davno. Vezane su uz to svetište možda neke legende, ali je sigurno to mjesto »najintenzivnije molitve« i to čini svetište – svetištem. Svakako, prekretnica u povijesti Bunarića je 1971. kada je eho Marijanskog i Mariološkog kongresa u Zagrebu i Mariji Bistrici bio proslavljen na Bunariću. Tada je nabavljen i lik Majke Božje iz Sirakuze, koji se i danas štuje na Bunariću. Druga značajna prekretnica je godina

HR: Župnik ste subotičke župe Marije Majke Crkve. Ove godine navršava se 25 godina od izgradnje nove župske crkve. Kada će biti proslavljen jubilej posvete crkve i kako ocjenjujete odvijanje vjerskog života u ovoj župi?

Žalostan sam što je ova crkva i nakon 25 godina još uvijek nova crkva u Subotici. Što nema novije katoličke crkve. A tako je potrebno i više crkava i na raznim mje-

naš narod. Treba naći model kako sačuvati osobitosti, a jasno reći da je govorni jezik sastavnica hrvatske ikavice. Standardizirati treba prema tom jeziku. No, ne bih se upuštao u dulju raspravu, to neka čine stručnjaci, ja sam svoj stav iznio u Nacionalnom prosvjetnom savjetu koji je bio konstruktivan i pošten.

HR: Najpoznatije marijansko svetište u Srijemu je u Petrovaradinu, na Tekijama, dok je to u Bačkoj marijansko svetište Bunarić. Prilikom središnjeg slavlja proštenja u ovome svetištu kraj Subotice štuje se Gospa od Suza. Koliko se već dugo pobožnost prema Majci Božjoj štuje u svetištu Bunarić i kakav je znak proštenja na Bunariću?

Kako se obično kaže, Bunarić postoji od pamtljivijeka. Drugim riječima to znači više od 150 godina. Izvor žive vode je po sebi znakovit i kao životni i kao religijski znak. Štovanje Majke Božje

jubileja 2000., kada je izgrađeno i uređeno novo svetište. To je postalo središnje mjesto marijanskih okupljanja Subotičana, a i drugih hodočasnika. Ono je postalo svetište mira, sabranosti i molitve. Posjeti su dnevni. Tako je svetište na svoj način molitveni dom Subotice i kako netko reče – »srce«. Proštenje ima svoje prednosti, a i svoje popratne pojave. Od 1971. gosti su nadbiskupi, a u novije vrijeme i kardinali. Gost počasti i svetište, a napose hodočasnike i učini svečanost ljepšom. To je važno. No, najvažniji je Božji narod koji ovdje doživljava susret s nadnaravnim. To je događaj proštenja. Jasno, da ovakvu manifestaciju prate i drugi sadržaji, koji ponekada ometaju ili otežavaju duhovnu dimenziju, ali i to je dio čovjekovog života. Mnogima je to vremenska odrednica da se vide od godine do godine. Drugim riječima, i Bunaričko proštenje je događaj koji okuplja na susret s Bogom i čovjekom.

stima našeg grada. Na primjer Radanovac, Makova sedmica, Mali Bajmok, itd. Hvala Bogu, ova će crkva proslaviti 11. listopada 25. godišnjicu svoga postojanja. Proslavi će prethoditi duhovna obnova, a sama proslava bit će na sam dan. Vjerojatno će je predvoditi visoki gost i bit će više biskupa. No, važniji je drugi dio pitanja, a to je vjerski život ove zajednice. Ni jedan župnik nije do kraja zadovoljan, a vjerojatno ni vjernici sa župnikom. Međutim, bio bih Bogu nezahvalan ako ne bih bio radostan što ova župa ima bogat duhovni život, dobre vjernike i puno toga što obogaćuje i mene i suradnike. Najveće bogatstvo su duhovna zvanja. Zgodno mi je rekao moj kapelan nakon Duhova: »Pustimo malo vjernike na miru, od Adventa ih neprestano bombardiramo novim i novim sadržajima«. Uistinu smo nekada prenaporni, ali je ovo župa u stalnom laganom duhovnom porastu. To svakako ohrabruje i tješi. ■

U okviru »Dužijance 2007.« u bogosloviju »Augustinianum« položen blagoslovljen temeljni kamen

Povijesni trenutak za Subotičku biskupiju i cijelu Crkvu

Piše: Željka Zelić

Nepunih godinu nakon blagoslova kame-
na temeljca za subotičku bogosloviju
»Augustinianum« i početka pripremnih
radova, u okviru slavlja »Dužijance 2007.« u
nedjelju 12. kolovoza umirovljeni washington-
ski nadbiskup, kardinal *Theodore McCarrick*
zajedno s apostolskim nuncijem u Republici
Srbiji *Eugenio Sbarbarom*, beogradskim nad-
biskupom *Stanislavom Hočevarem*, domaćim
biskupom *Ivanom Pénzesom* te desetak sve-
ćenika, u istu je Bogosloviju svečano položio
spomenuti kamen temeljac.

Istaknuvši kako je gradnja Bogoslovije povi-
jesni trenutak za cijelu Subotičku biskupiju, ali
i Katoličku Crkvu u cijeloj Srbiji te opću Crkvu,
kardinal McCarrick izrazio je nadu da će ona
posebno imati odjeka u misijskom poslanju
Crkve. Pri tom je pozvao vjernike na ustrajnu
molitvu za buduće svećeničke i redovničke
kandidate, jer upravo »mi možemo biti sred-
stvo za svećenička i redovnička zvanja«, rekao
je kardinal. Govoreći o važnosti Bogoslovije,
nadbiskup Hočevár istaknuo je pak kako uz
subotičku katedralu, biskupijsku zgradu i sje-
menište »Paulinum« ona predstavlja harmoniju
u mjesnoj i metropolitanskoj sredini kao i unu-
tar cijele Katoličke Crkve u Srbiji i susjednim
zemljama, jer nije samo izvanjski znak, već
govori o nevidljivom odnosno onomu što nosi
i što uzdržava vidljivo i sveprolazno da bi sve

dobilo svoj smisao. Nadbiskup Hočevár također
je potaknuo na molitvu za buduće svećenike
kako bi cijela naša Katolička Crkva te vjerske

zajednice iz Bogoslovije dobivale ljude koji bi
bili snažni u istini, vjeri i ljubavi, koji bi uvijek
imali oslonac svoga pokreta i dijaloga u crkve-
nom i društvenom životu.

Polaganju kamena temeljca među ostalim
nazočili su ministar vjera R. Srbije dr. *Radomir
Naumov*, subotički gradonačelnik *Géza Kucsera*,
predsjednik Skupštine općine Subotica *Saša
Vučinić*, članica općinskoga vijeća zadužena
za obrazovanje *Edit Molnár Pintér*, konzulica
Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u
Subotici *Iva Aranjoš*, predsjednik Hrvatskog
nacionalnog vijeća *Branko Horvat*, predsjed-
nik Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko
kolo« *Mirko Ostrogonac*, predsjednik
Organizacijskoga odbora »Dužijance 2007.«
Grgo Kujundžić i dr.

Podsjetimo, kamen temeljac bogoslovije
»Augustinianum« blagoslovljen je još prošle
godine 27. kolovoza tijekom misnoga slavlja
na Bunaričkom proštenju, a subotički biskup
Ivan, apostolski nuncij u R. Srbiji Eugenio te
beogradski nadbiskup Stanislav svečano su
tada potpisali i bulu o blagoslovu kamena
temeljca, dok su pripremni radovi za gradnju
Bogoslovije simbolički započeli na sam blag-
dan sv. Augustina 28. kolovoza, a pravi radovi
u studenom prošle godine.

Manifestacije uoči centralnog slavljenja »Dužijance 2007.«

Tamburaška večer

Predstavljanje bandaša i bandašice, uz kvalitetnu tamburašku glazbu, upriličeno je u petak 10. kolovoza, na središnjem subotičkom gradskom trgu u okviru Tamburaške večeri. Također, bio je planiran i izbor najljepših parova, pratitelja predvoditeljskog para »Dužijance 2007.«, koji zbog kiše nije priveden kraju.

Prije službenog početka programa, okupljenima se na Trgu slobode predstavio orkestar dječjeg ansambla »Sluničko« iz mjesta Rokycany u Republici Češkoj. Oko 20 sati, tamburaški ansambl »Hajo« iz Subotice svečano je otvorio prvu večer uoči trodnevnog obilježavanja »Dužijance 2007.«. Nakon toga nastupili su i članovi tamburaškog anambla »Ravnica«, također iz Subotice. Uslijedilo je predstavljanje predvoditeljskog para »Dužijance 2007.«. Uz prigodan govor, mons. dr. *Andrija Kopilović* predstavio je centralne ličnosti proslave žetvenih svečanosti. Ovogodišnji bandaš je *Mario Tikvicki* a bandašica *Nevena Mlinko*.

Nakon prvih kapi kiše, program je nastavljen u vestibulu Gradske kuće, gdje su momci i djevojke, kandidati za pratitelje, defilirali pred žirijem. Sudionici izbora su u

19 sati izvukli brojeve za natjecanje u prostorijama HKC »Bunjevačko kolo«, te su se tim redosljedom predstavili nazočnima. Članovi žirija *Mira Temunović*, *Ružica Šimić*, *Jelisaveta Dulić*, *Josipa Križanović* i *Antonija Piuković*, pozorno su pratili mlade u nošnji, bodovali i rangirali ih po sljedećim kriterijima: stas, visina i hod, izgled glave, lica i frizure, izgled i usklađenost nošnje te opći dojam.

Varljivo vrijeme se naočigled umirilo te je Tamburaška večer trebala biti nastavljena na središnjem trgu kako je i planirano. Nažalost, iznenadni vjetar i kiša nisu dopustili nastavak programa te je izostao nastup tamburaških ansambala HKC »Bunjevačko

kolo« iz Subotice, HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta »Razgale« iz Subotice, kao i proglašenje naj-

ljepših parova, pratitelja predvoditeljskog para »Dužijance 2007.«.

J. K.

Izbor najljepših parova

Voditelji: Davor Šimić i Bernadica Ivanković

Risarska pogodba

»**S**laveći risarsku večer, prošlo je 97 godina otkako je župnik sv. Roka u Keru, svećenik Blaško Rajić, prvi puta službeno slavio Dužijancu«, rekao je predsjed-

nik OO »Dužijance 2007.« *Grgo Kujundžić* pozdravljajući skup risara koji su došli položiti žitni vjenac na bistu Blaška Rajića u parku ispred Gradske kuće u Subotici. U subotu 11. kolovoza, pobjednici

Risarska večer

natjecanja risara, risaruša *Klara Kujundžić* i risar *Vinko Stantić*, svečano su položili žitni vjenac u znak zahvalnosti i sjećanja na mons. Blaška Rajića. »Hvala mu što je ustanovio slaviti ovako lijep običaj Dužijance«, dodao je *Grgo Kujundžić*.

Nakon toga, risari su se uputili prema gradskom trgu gdje se održala risarska večer. Oko 20 sati, okupljeni na gradskom trgu imali su prigodu vidjeti risarsku pogodbu, kako se nekada »pogađalo« oko cijene za koju će risari raditi. S obzirom na Tamburašku večer, koja je započela večer prije, a koja je zbog nevremena prekinuta, nakon scenskog prikaza risarske pogodbe predstavljeni su najljepši parovi, pratitelji predvoditeljskog para »Dužijance 2007.«. Po odluci peteročlanog žirija, treće mjesto pripalo je *Sanji Šujić* i *Marku*

Tikvickom. Drugi su pratitelji *Jelica Čipak* i *Ognjen Raić*. Za najljepši par koji je pratio bandaša i bandašicu izabrani su *Marijana Tikvicki* i *Zvonimir Kopilović*.

Pozivu da obogate program »Dužijance 2007.« odazvala su se mnoga kulturno-umjetnička društva. Folkloru večer su otvorili domaćini HKC »Bunjevačko kolo«, potom su nastupali gosti iz Češke Republike, mjesta Rokycany »Sluničko«, zatim HUK »Lajčo Budanović« iz Male Bosne, KUD »Gunja« iz Republike Hrvatske, MKC »Nepkôr« iz Subotice, KUD »Aleksandrovo« iz Subotice, HBKUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića, OKUD »Mladost« iz Subotice, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora i HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta.

J. K.

»Dužijanca 2007.«

»Dužijanca – radost, molitva i zahvala«

Pouzdanje, ustrajnost i žar ljubavi vrline potrebne za žetvu i slavlje Dužijance, istaknuo je kardinal McCarrick * Zbog lošega vremena i kiše izostala je svečana povorka * Predaja kruha predsjedniku Općine održana u Velikoj vijećnici Gradske kuće

Piše: Željka Zelić

»Neka nitko i ništa ne poremeti vaše raspoloženje, jer nitko nam svih ovih godina nije mogao pomutiti radost zahvaljivanja. Zahvalimo za sve darove i križeve u životu da možemo biti dionici Kristova blagoslova«, poručio je župnik župe Sv. Roka preč. *Andrija Anišić* isprajući u nedjelju 12. kolovoza iz »kolijevke Dužijance« ovogodišnju bandašicu *Nevenu Mlinko* i bandaša *Maria Tikvickog* zajedno s malom bandašicom *Marijanom Matković* i malim bandašom *Oliverom Vukovićem*, prigradskim bandašima i bandašicama i najljepšim parovima izabranim 10. kolovo-

za u sklopu Tamburaške večeri. Tim je svečanim blagoslovom i ispraćajem započelo centralno slavlje »Dužijance 2007.«, ove godine nažalost pomučeno kišnim pljuskom zbog kojega je kasnije izostao, osim svete mise, jedan od najljepših dijelova proslave Dužijance – svečana povorka.

MISA ZAHVALNICA: Bandaše i bandašice koji su iz župe Sv. Roka krenuli na karucama, ispred katedrale-bazilike Sv. Terezije Avilske dočekao je katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić* zajedno sa starateljima ovogodišnje Dužijance, prim. dr. *Markom Senteom* i *Gabrijelom Kujundžićem*.

Misno slavlje u katedrali

predslavio je gost ovogodišnje Dužijance, umirovljeni washingtonski nadbiskup, kardinal *Theodore McCarrick* u koncelebraciji s apostolskim nuncijem u Republici Srbiji mons. *Eugeniom Sbarbarom*, beogradskim nadbiskupom mons. *Stanislavom Hočevarem*, domaćim biskupom *Ivanom Péntesom*, katedralnim župnikom *Stjepanom Beretićem* te dvadesetak svećenika Subotičke biskupije. Pozdravljajući nazočne, biskup Péntes poželio je da se svi osjete sabrani oko Božjega oltara kao zajednica, jer kako kaže II. vatikanski sabor »svi smo mi u dostojanstvu jednaki jer smo svi sinovi i kćeri Božje, a razlikujemo

se po tomu što tko u toj zajednici služeći vrši«, zaključio je biskup Péntes.

VRLINE POTREBNE ZA ŽETVU I SLAVLJE: »Kad je dobro sjeme posijano, i kad smo mu osigurali svu potrebnu njegu, onda će Gospodin dodati sve što je potrebno za usjeve i za nas. Dobro je, da uvijek vjerujemo da je Bog među nama. Dobro je da imamo pouzdanja«, istaknuo je kardinal McCarrick u propovijedi, govoreći o prvoj od tri vrline Dužijance. Kao drugu vrlinu potrebnu za uspješnu žetvu propovjednik je naznačio ustrajnost, ali onu ustrajnost koja je ukorijenjena u pouzdanje. Kao posljednju vrlinu kardinal je naveo žar ljubavi kojega valja podijeliti s drugima jer samo onda kad ljubav iskažemo drugima osjetit ćemo da smo zahvaćeni Božjom ljubavi. Govoreći potom o slavlju Dužijance, propovjednik je rekao kako je ona u prvom redu radost, molitva i zahvala. »Briga za kruh obvezuje ne samo zemljoradnika već i sve one koji mu mogu pomoći«, upozorio je kardinal.

TLO KOJE ČEKA NA ŽETVU: Podsjećajući na važnost bogoslovije »Augustinianum« u koju je kasnije istoga dana položen blagoslovljen temeljni kamen, kardinal je potaknuo nazočne na molitvu za buduće bogoslove. »Ovo sjemenište će poslužiti kao tlo koje čeka na žetvu. Neka se napuni velikim i plemenitim srcima. Neka se napuni hrabrim mladićima koji će se biti kadri oduprijeti bezvjerničkom sekularizmu današnjice. Neka se napuni mladićima koji bi bili spremni žrtvovati se poradi Boga.

Neka se vaše sjemenište napuni mladićima iz obitelji nepokolebive vjere. Dao vam Bog obitelji koje će svoje sinove znati ohrabriti da ne žive samo za sebe već da se nepodijeljena srca predaju Bogu i bližnjima«, rekao je kardinal.

Izražavajući radost što je po treći puta u Subotici, kardinal je u propovijedi također posvjedočio da je ona divan grad s bogatim poviješću jer njegove građane koji su prošli kroz teška vremena i velike patnje odlikuje čvrsta vjera pa unatoč svim nedaćama koje su preživjeli i dalje javno i u svojim obiteljima njeguju svoju vjeru – svoju vjeroispovijest. U tom smislu obećao je da će za ovaj narod uvijek moliti Boga da ga prati svojim blagoslovom, i da ga neprekidno obdaruje dobrim usjevima, bogatim žetvama i berbama. »Obećavam vam da ću moliti Boga, da dobrim svećenicima, redovnicima i redovnicama blagoslovi ovu biskupiju, ovu zemlju, i ovaj čudesni kraj svijeta«, zaključio je kardinal McCarrick govoreći dio propovijedi na hrvatskom jeziku.

PRINOS DAROVA: U prinosu darova među ostalim svi prigradski bandaši i bandašice prikazali su kardinalu McCarricku simbole svojih dužijanci. Bandašica Nevena i bandaš Mario na oltar su prinijeli hostije za misu zahvalnicu odno-

sno krunu ovogodišnje Dužijance izrađenu od slame, rad voditeljice slamarskoga odjela Hrvatskog kulturno-prosvjetnoga društva »Matija Gubec« iz Tavankuta, *Jozefine Skenderović*. Kruna predstavlja dva srca, Isusovo i Marijino, kao dokaz povezanosti u jedno srce – naše srce! Misa zahvalnica završena je svečanom pohvalnicom »Tebe Boga hvalimo« te euharistijskim blagoslovom. Pjevanje je i ove godine predvodio katedralni zbor »Albe Vidaković« pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić*.

PREDAJA KRUHA: Zbog već spomenute kiše ove je godine izostala tradicionalna povorka od katedrale do središnjeg gradskog trga te je predaja kruha predsjedniku Općine *Gézi Kucseri* premještena u Veliku vijećnicu Gradske kuće. Iz toga razloga nekoliko tisuća vjernika te predstavnici kulturno-umjetničkih društava iz Vojvodine, Republike Hrvatske i Republike Češke te brojna djeca i mladi obučeni u narodne nošnje ostali su uskraćeni za svečani dolazak na gradski trg. Za to vrijeme bandašicu Nevenu i bandaša Maria u Velikoj vijećnici dočekali su subotički gradonačelnik *Géza Kucsera* i predsjednik Organizacijskoga odbora »Dužijance 2007.«, *Grgo Kujundžić*. Primajući iz ruku bandašice Nevene kruh od novoga

brašna blagoslovljenog na misi zahvalnici, gradonačelnik je naznačio kako naše društvo prolazi kroz promjene koje će omogućiti da lakše proizvedemo kruh. Pri tom je istaknuo kako zemlja treba pripasti onima koji ju znaju obrađivati i koji će od te zemlje svojim trudom, radom i znojem izvući najviše. Voditelji ovoga dijela svečane proslave kao i programa u petak odnosno subotu navečer na glavnom gradskom trgu bili su *Bernardica Ivanković* i *Davor Šimić*. Za sve uzvanike nakon predaje kruha priređen je ručak u HKC-u »Bunjevačko kolo«.

POSJET GROBU BLAŠKA RAJIĆA: Predvečer istoga dana, bandašica Nevena i bandaš Mario zajedno sa župnikom župe Sv. Roka, preč. *Andrijom Anišićem* i predsjednikom Organizacijskoga odbora Dužijance 2007. *Grgom Kujundžićem*, položili su cvijeće

i vijenac od žita na grob mons. *Blaška Rajića*. Tom prigodom *Kujundžić* je istaknuo kako nam je nalik čvrstoći kamena temeljca koji je položen u zgradu bogoslovije »Augustinianum«, *Blaško Rajić* ostavio u baštinu čvrste temelje započevši još davne 1911. godine slaviti Dužijancu. Pri tom je nadodao kako će od ove godine po uzoru na bandaša i bandašicu koji se brinu za *Rajićev* grob u Kerskom groblju, risari i risaruše brinuti o ljepoti *Rajićeve* biste ispred subotičke Gradske kuće.

BANDAŠICINO KOLO: Poslije posjeta grobu *Blaška Rajića*, bandaš i bandašica zajedno sa svojim roditeljima dočekali su i na taj ga način ujedno ispratili iz Subotice, u dvorani župe Sv. Roka kardinala *McCarricka*, koji se osim toga u kratkom razgovoru susreo i s mladima. Otvarajući nešto kasnije »Bandašicino kolo« kojim je ujed-

Bandaš i bandašica pred katedralom

Kardinal Theodore McCarrick

no završeno nedjeljno središnje slavlje »Dužijance 2007.«, nadbiskup Stanislav Hočevar posvjedočio je kako je gledajući djecu i mlade uvijek ganut jer osim što nose narodnu nošnju i s toliko ljubavi žive taj trenutak ulazeći u povijest svojega naroda, poštuju svoju tradiciju služeći svojoj nacionalnoj i vjerskoj zajednici, konkretno Katoličkoj Crkvi. Poželio je im je na kraju snagu da bi Kristu

mogli odgovoriti velikom radošću i odgovornošću te kako bi po njima Europa ponovno pronšla kršćanske korijene i temelje civilizacije. Goste su ove godine zabavljali ansambl »Ravnica« i ansambl HKC-a »Bunjevačko kolo«. Po riječima bandašice Nevene i bandaša Maria, dojmovi s ovogodišnje Dužijance pozitivni su, i to tako da im ni kiša nije mogla pokvariti dobro raspoloženje, čime su

ujedno posvjedočili poticaj kojega su dobili na ispraćaju iz »kolijevke Dužijance«. Dodajmo na kraju kako će posljednje u nizu događa-

nja u okviru proslave »Dužijance 2007.« biti Bunaričko proštenje 25. i 26. kolovoza ove godine.

Gosti Dužijance 2007.

Pozivu organizatora da budu gosti Dužijance odazvali su se među ostalim: predsjednik i potpredsjednik Općine Subotica Géza Kucsera i Petar Kuntić; predsjednik Skupštine općine Subotica Saša Vučinić; članica općinskoga vijeća zaduženja za obrazovanje Edit Molnar Pinter; potpredsjednik Pokrajinskog Izvršnog vijeća i pokrajinski tajnik za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, upravu i propise dr. Tamas Korhec; načelnik Sjevernobačkog okruga Zoran Prčić; pomoćnik tajnika za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, upravu i propise i direktor Službe za crkve i vjerske zajednice Slaven Dulić, počasni predsjednik SVM-a Jozef Kasza;

predstavnici diplomatskoga kora – iz ambasade Republike Hrvatske: konzulica generalnoga konzulata RH u Subotici Iva Aranjoš; ministar-konzul RH u Beogradu Branimir Lončar; iz ambasade Finske: Ana Maija Korpi, ambasadorica; iz ambasade Mađarske: konzulica Generalnoga konzulata R. Mađarske u Subotici Ilona Šipoš Lukač; iz ambasade USA: v. d. otpravnika poslova ambasade SAD Keith Simons.;, tajnica za politička pitanja; predstavnici iz okolnih zemalja Bianca Menendez.;, zamjenik ministra poljoprivrede R. Hrvatske i gradonačelnik grada Otok Josip Šarić; zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije Antun Toni Žagar; predstavnici nacionalnih vijeća.;, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Branko Horvatpredsjednik Mađarskog nacionalnoga vijeća Jozsa Laszlo; predstavnici vojvođanskih općina: Kanjiže, Bača, Ade i Bečeja te brojni drugi gosti.

Protestni skup građana MZ Ker

Hitno ukloniti smetlište

Skup inicirala Udruga izbjeglih i prognanih s teritorija bivše SFRJ * Iako smeće, šut, pa čak i ostaci uginulih životinja smetaju svim Kerčanima, skup je bio neočekivano slabo posjećen* Nestala kaznena prijava protiv Direkcije * Direkcija je spremna podnijeti protutužbu zbog lažnog prijavljivanja * Najavljena gradnja 72 stana na toj parceli

Piše: Nenad Budinčević

Stanovnici Kera po drugi su se put u petak 10. kolovoza okupili ispred divljeg deponija. Skup je počeo u 18 sati, a inicirala ga je Udruga izbjeglih i prognanih s teritorija bivše SFRJ. Stanovnici ove mjesne zajednice upoznati su s opasnostima koje im prijet, prije svega od plinske bušotine. Od mjerodavnih je još jednom zatraženo što hitnije uklanjanje deponija.

Iako smeće, šut, pa čak i ostaci uginulih životinja smetaju svim Kerčanima, skup je bio neočekivano slabo posjećen. Prema podacima iz popisa stanovništva, ova mjesna zajednica broji 4236 žitelja, a skupa s novinarima, na skupu ih je bilo blizu četrdeset. Zanimljivo je da skoro nitko od stanovnika okolnih zgrada, koji sa svojih terasa vide deponij, nije bio

bogati na našu štetu«, komentari su dugogodišnjih stanovnika Kera.

Prema njihovim tvrdnjama, za vrijeme najveće žege, netko je u obližnji kontejner bacio uginulu životinju.

»Zbog neugodnog mirisa, tri dana nisam mogla prozračivati stan«, kaže za HR uzrujana mještanka. »Dovoljan problem predstavlja deponij, a sad još i ovo moramo preživljavati«, priča nam, pokazujući u pravcu mjesta gdje su pronađeni ostaci životinje.

Tlo na parceli površine 90 tisuća četvornih metara nije izravnavano (što je sporazumom potpisanim 17. svibnja 2006. godine dogovoreno, prim. aut.). To je, zbog kiše koja je padala noć prije okupljanja, stvorilo nove probleme. Ulica Sergeja Jesenjina i okolne ulice djelomično su poplavljene.

priпадnicima Ministarstva unutarnjih poslova. U Udruzi izbjeglih i prognanih tvrde kako su prije tri godine pribavili dokumentaciju potrebnu za gradnju stanova.

»Stanovi će, naravno, biti sagrađeni, jer imamo svu dokumentaciju. Iskreno se nadam da ćemo od rujna znati detalje, odnosno datum početka gradnje. Zbog toga i mislim da pojedinci usporavaju čitav proces u vezi s deponijem«, kaže Verica Grgurović.

NEJASNA VLASNIČKA STRUKTURA: Udruga je 2. kolovoza Specijalnom tužiteljstvu podnijela prijavu protiv Direkcije za izgradnju Općine zbog zloporabe i uzurpiranja državne imovine. Tajnica Udruge Verica Grgurović kaže kako je predmet misteriozno nestao.

»Imam pouzdane informacije da su svi papiri jednostavno nestali. Nekome je u interesu da to ne dode do tužitelja«, žali se Grgurovićeva.

U Direkciji za izgradnju Općine kažu kako su u Udruzi izbjeglih i prognanih pogriješili kada su Odjelu za organizirani kriminal prijavili ovo javno poduzeće.

»Nakon bombardiranja postavljen je kamen temeljac za sporne stanove. To je urađeno prilikom posjeta tadašnjeg direktora Republičke direkcije Milutina Mrkonjića. Mislim da je dotična gospođa pomiješala firme«, objašnjava direktor Direkcije za izgradnju Općine Dragan Trklja.

Proteklih mjeseci mnogima je bilo nejasno tko je vlasnik parcele. Trklja kaže kako je država vlasnik svih nekretnosti, a pravo korištenja parcele ima »Integral inženjering«. Kada je prijava protiv Direkcije u pitanju, Trklja napominje da će sačekati reakciju tijela gonjenja.

»Direkcija je spremna podnijeti protutužbu zbog lažnog prijavljivanja. Vidjet ćemo kako će se situacija razvijati. Nije mi jasno zbog čega se ta Udruga miješa u rješavanje problema divljeg deponija. Napominjem, Direkcija za izgradnju Općine radi po zakonu«, izričit je Dragan Trklja.

Tajnica Udruge, bez obzira na ove tvrdnje, očekuje od tužitelja da utvrdi vlasničku strukturu nad parcelom.

»Pojavljuju se samozvani vlasnici, kao i oni koji zlorabe spomenuti sporazum. Na deponiju se nalazi i plinska bušotina u vlasništvu Naftne industrije Srbije, koja je dugo zapečaćena. Neodgovorno ponašanje pojedinaca moglo je dovesti do eksplozije plina na spornoj parceli. Treba se ponoviti katastrofa s kraja 80-ih godina prošlog stoljeća da bi netko reagirao«, naglašava Verica Grgurović.

Da nevolja bude veća, ombudsman Zlatko Marosiuk u svom dopisu tvrdi kako je referent Fonda za razvoj izgubio dokumenta u kojima je definirana vlasnička struktura. Zbog toga, ostaje nejasno kako je parcela zavedena.

nazočan skupu. Oni koji jesu, bili su više nego ogorčeni na općinare.

ČIJI JE PROBLEM? »Vjerujte mi, za nekoliko dana blokirat ćemo sve ulice«, kaže jedan od starijih Kerčana. »Izbori su na jesen, pa neka onda razmišljaju zašto nitko u MZ Ker nije glasovao za njih«.

Bez obzira na to što divlji deponij »Đar« mnogi posmatraju kao »kerski« problem, ova parcela, ipak, predstavlja općinsko ruglo.

»Mi ih ne interesiramo. Ovo je periferija, a oni rješavaju samo probleme u centru. Čak ni to nisu u stanju uraditi kako treba. Netko se

»Tražili smo, a to nam je i obećano, da će deponij biti izravnat s kotom pločnika i plinske bušotine. Do danas to nije urađeno«, žali se predsjednik Savjeta MZ Ker Milan Matić.

U Direkciji za izgradnju Općine prošle je godine sačinjen sporazum, po kojem se pet tvrtki obvezalo izravnati deponij, o čemu smo pisali u broju 227. Radovi su započeti, međutim, posao nije do kraja završen.

Na jednom dijelu parcele trebala bi biti sagrađena zgrada sa 72 stana, namijenjena socijalno ugroženim kategorijama stanovništva i

Stanovnici Kera su proteklih dana potpisivali peticiju koju su jučer (16. kolovoza) predali predsjedniku Općine. U 11 sati održan je još jedan prosvjedni skup, ovoga puta ispred Direkcije za izgradnju. Opširnije u idućem broju.

Grafiti s porukom »Ubijmo Mađara«

Mjesni odbor Demokratske stranke »Željezničko naselje« povodom grafita s porukom »Ubijmo Mađara« i križem s četiri S, koji se nalaze u Ulici Jovana Mikića, osudio je ispisivanje grafita koji vrijeđaju i prave razliku na osnovi nacionalnosti, te time remete međuljudske odnose. Demokrati koji su uvijek propagirali toleranciju ocijenili kako se grafiti uglavnom pojavljuju prije izbora s ciljem da podijele biračko tijelo i upozoravaju građane da ne pridaju veliki značaj provokacijama.

Povoljni start-up krediti

Fond za razvoj Republike Srbije pokrenuo je kreditnu liniju za novonastala poduzeća i poduzetnicima početnicima u cilju razvoja poduzetništva i zapošljavanja u Srbiji. Natječaj je otvoren do 15. rujna, a odobreni su iznosi od 5 do 30 tisuća eura. Godišnja kamatna stopa iznosi 1 posto. Za dodatne informacije i dokumentaciju zainteresirani se mogu obratiti Regionalnom centru za razvoj malih i srednjih poduzeća na Otvorenom sveučilištu.

Pošumljavanje subotičke općine

Potpisan je ugovor o izradi plana pošumljavanja i podizanja vjetrozaštitnih pojaseva u Gradskoj kući 8. kolovoza. Ugovor su potpisali predsjednik Općine Subotica Géza Kucsera i direktor Instituta za nizinsko šumarstvo i zaštitu životnog okoliša Saša Orlović. Plan treba biti završen do 31. siječnja 2008. godine dok će pošumljavanje biti realizirano u sljedećih 10 do 15 godina. Prema procjenama trebat će se pošumiti 6 i 10 tisuća hektara, a to će sve stajati 2 tisuće eura.

Elementarna nepogoda

Općinsko vijeće uputilo je dopis Ministarstvu poljoprivrede u kome traži da se suša proglasi za elementarnu nepogodu na teritoriju Općine Subotica. Zbog visokih vrućina stradale su mnoge kulture, a procijenjena šteta za pšenicu iznosi 22,5 posto, za kukuruz 58 posto, a za sjemenski kukuruz 60 posto. Šteta kod suncokreta iznosi 33,5 posto, a kod soje 54,5 posto. Ukupna šteta za poljoprivredne kulture iznosi preko dvije milijarde dinara. U ovu analizu nisu uključeni voćarski proizvodi.

Futures u Subotici

Na terenima TK »Spartak« u Dudovoj šumi od subote i nedjelje 18.-19. kolovoza (kvalifikacije), te cijelog idućeg tjedna (20.-26. kolovoza) održava se međunarodni profesionalni tenis turnir Futures,

koji se igra za ukupni nagradni fond od 10.000 dolara. Na ovom natjecanju mladi igrači iz više od 20 zemalja, prijavljeni u kvalifikacije ili s pravom nastupa u glavnom ždrijebu, pokušat će osvojiti nove bodove za uspon na svjetskoj ranking ljestvici uz adekvatnu novčanu nagradu. Ulaz na sve mečeve je besplatan.

Za iseljenje Yu Festa potrebna odluka suda

Tek kada sud donese pravosnažnu odluku, vlasnik Caffea Yu Fest Goran Cvijović Cvijo će iznijeti inventar iz dijela zgrade Narodnog kazališta. Cvijović je izjavio kako je dobio negativan odgovor kada je potražio pomoć od ravnateljice Narodnog kazališta i da je i kod gradonačelnika naišao na zatvorena vrata. Vlasnika prilično čudi što se postupak vodi protiv njega a ne protiv Caffea Yu Fest. Osim toga izjavio je kako su radnici »Panongrada«, koji vodi radove na zgradi Narodnog kazališta, tijekom mjesec dana ulazili u prostor caffea, a šteta koja je nanesena krađom strojeva i drugih sredstava za rad kreće se oko 5 tisuća eura. Za mjesec dana otvorit će se novi lokal na početku Radijalca, gdje će građani moći uživati u duhu dobro poznatog Yu Festa.

Konjički derbi

U nedjelju 19. kolovoza na Subotičkom hipodromu održava se 86. kasački derbi na kome sudjeluju domaća priplodna grla od 4

godine starosti. Početak kasačkog dana u čijem programu je planirano 11 utrka je u 15 sati, a centralni događaj – kasački derbi planiran je u 18 sati.

Uvjeti za upis u studentske domove

Studentski domovi III. kategorije u Subotici, Bosa Miličević i Ivo Lola Ribar, ove godine će pružiti smještaj za 757 studenata. Uvjeti za prijem su uspjeh iz srednje škole i podaci o prosječnim primanjima po članu obitelji koji su ovjereni u općini iz koje student dolazi. Cijena smještaja za jedan mjesec je 740 dinara, dok jedan ručak stoji 45 dinara. Pravo na ishranu u jednom od dva restorana Studentskog centra imaju studenti s abonentskom karticom. Bručši prvi podnose zahtjeve od 1. do 15. rujna a ostali će studenti imati prilike to učiniti od 15. rujna do 31. listopada.

Priredila: A.Ka.

Festival hrane, tradicije i zanatskih proizvoda »Bodrog fest 2007.« u Bačkom Monoštoru

Fešta jača od pljuska

Točno u podne otvoren treći po redu »Bodrog fest« * Parada konjanika i zaprega u mimohodu ispred ljetne pozornice * Na velikom broju štandova Monoštorci izložili proizvode etno-kuhinje i starih zanata *

U poslijepodnevnom satima u crkvi sv. Petra i Pavla održan je koncert duhovne glazbe *

Nevjerojatnih 5000 gledatelja na koncertu Zvonka Bogdana

Piše: Ivan Andrašić

U subotu 11. kolovoza, na ljetnoj pozornici u središtu Bačkog Monoštora, točno u podne otvoren je treći po redu Festival hrane, tradicije i zanatskih proizvoda »Bodrog fest 2007.«. Bački Monoštor je staro podunavsko selo, čije se ime prvi put spominje polovicom 13. stoljeća. Smješteno je na maloj uzvisini okruženoj negdašnjim riječnim koritom i brojnim kanalima. U okolici Monoštora očuvana su brojna prirodna staništa rijetkih životinja i ptica, koja u kombinaciji s bogatim kulturnim naslijeđem žitelja, iz godine u godinu privlači sve brojnije turiste. U blizini sela nekada se nalazio srednjovjekovni grad Bodrog, koji je svojedobno bio i sjedište Župe bodroške, a po predaji potopljen je, po nekima zarušen, u prvoj polovici 18. stoljeća i tada je nestao bez traga.

Žitelji Bačkog Monoštora od davnina njeguju zanate zasnovane na uporabi prirodnih materijala, poput drveta, grana i listova močvarnih biljaka, te biljnih vlakana i vune za vez i pletivo. Isto tako, ovo selo je zadržalo svoj jedinstveni identitet očičen u tradicijskom narodnom ruhu i glazbi, koje svoj osnovni oblik zadržavaju od davnina.

Po idejama agilnog tajnika Mjesne zajednice Zorana Milera

i uz pomoć njegovih suradnika, pretprošle je godine utemeljena manifestacija na kojoj je prezentirano sve gore navedeno. Prošle i ove godine manifestacija je podignuta na višu razinu, a bilježimo i rast broja posjetitelja.

TREĆI BODROG FEST: Program ovogodišnjeg »Bodrog festa« počeo je raportom odgajivača konja Josipa Dipanova, nakon kojega je predsjednik Općine Sombor Jovan Slavković, uz zapovijed da defile jahača i fijakerista Konjičkoga kluba »Zapadna Bačka« otpočne, i službeno otvorio treći »Bodrog fest«. Nakon defilea gledateljima su predstavljene udruge koje djeluju u Bačkom Monoštoru, a bile su im omogućene i vožnje fijakerima sve do večernjih sati.

U poslijepodnevnom satima u crkvi sv. Petra i Pavla održan je koncert duhovne glazbe, uz sudjelovanje solistice Sonje Šarić, zbora »Musica viva« iz Svetozara Miletića, flautistice Andree Čapo i crkvenog zbora župe sv. Petra i Pavla. Ispred crkve, na otvorenom, upriličena je prodajna izložba djela akademske slikarice Marije Kovač. »Akademiju sam završila prije godinu dana u Novom Sadu. Bilo je naporno, ali kako sam radila ono što volim, u tom radu sam i uživala. Ovo mi je prva samostalna izložba, doduše malo neobična i u

neobičnom ambijentu, no i ja sam htjela dati svoj doprinos ovoj prekrasnoj manifestaciji, svoj doprinos selu mojih predaka« – kaže za »Hrvatsku riječ« Marija Kovač.

U isto vrijeme u parku ispred Centra građanskih aktivnosti otkrivena je spomen-ploča prošle godine preminulom lideru eko pokreta u središnjoj i jugoistočnoj Europi Davidu Reederu, koji je bio najaktivniji animator i promicatelj Monoštoraca na području eko i etno turizma i kojemu su se Monoštorci na ovaj način odužili. »David Reeder je bio čovjek koji je volio doći u Bački Monoštor i koji je ostavio neizbrisiv pečat u ovom kraju. Zahvalan sam žiteljima Monoštora, koji su to prepoznali, koji su na ovaj način izrazili međusobno razumijevanje i tako se gospodinu Reederu odužili« – kaže za »Hrvatsku riječ« Boris Erg, projekt menadžer beogradskog ureda IUCN-a, svjetske mreže za očuvanje prirode.

MONOŠTORAČKI SPECIJALITETI: Cijeloga dana u središtu Monoštora bili su izloženi zanatski proizvodi od eko materijala kojima je okruženje sela bogato, a ispred brojnih ugostiteljskih

objekata pučki su majstori kulinarnstva pripremali stare monoštorračke specijalitete, među kojima su dominirali, a koji bi drugi, no riblji. Monoštorci su tašti na svoje poznavanje pripreme ribe na puno načina, a na djelu su pokazali kako i imaju zbog čega biti. Božanstveni mirisi su naprosto mamili na sve strane, a veliku pozornost je privlačilo mjesto na kojemu se pripremao stari specijalitet monoštorračkih ribara – »Šaran na rašlje«. Pečeno bez kapi masnoće, goste privlači već i svojim izgledom – rumen, s hrskavom pokoricom, a tako sočan, ukusan, mami i sitog.

»Drveni štapovi sijeku se uzduž po polovici, šaran se pripremi za pečenje. Prepolovi se po duljini i natrlja mješavinom začina. U pripremi svaki od nas ima neki svoj tajni recept, nisu kod svih začini isti i ne stavljaju se u istim količinama. Ovako pripremljene polovice stežu se polovicama štapa, a štap sa šaranima se uglavi u ležišta s vijcima na okvir velikoga roštilja. Vatra se loži podalje, a ispod roštilja s ribom samo se lopatom po potrebi dodaje žar. Šaran mora biti dovoljno hrskav, a istodobno i sočan. Ovaj način pripreme naši su

17. kolovoza 2007.

Otkrivanje spomen ploče Davidu Reederu

pradjedovi preuzeli od baranjskih ribara, a vremenom je zaživio kao starinski monoštorački – kaže za »Hrvatsku riječ« roštiljdžija *Goran Šeremešić*.

KONCERT ZVONKA BOGDANA: Sve do sada opisano bilo je na neki način zagrijavanje za udarni dio programa. U predvečerje su gledatelje dobro zagrijali folkloriši iz domaćih KUDH-a »Bodrog« i KUD-a »Rumunka«, zbor »Musica viva« iz Svetozara Miletića, KUD »Ravangrad« iz Sombora, a osobito gosti iz Celja, svojim tempe-

ramentnim ritmovima. Gledatelje, kojih se prikupljao sve veći broj, nije uspjela razrijediti niti ohladiti ni prijetnja sve gušćih oblaka, niti pravi ljetni pljusak, koji je neminovno uslijedio.

Kad se u 21 sat u karucama dovezao gospodin koji zna nositi šešir i ne prima bakšiš, gospodin koji voli konje, a i oni njega, gospodin koji se u sitne sate bečari i divani s kerama, gospodin kojemu je Vojvodina u duši, a i on u duši Vojvodine, bar za one najstarije, ali i najtanahnije pjesme, pjesme

koja se ne samo pjeva, nego i proživljava, ili, najjednostavnije rečeno – *Zvonko Bogdan*, po procjenama znalaca na trgu i okolnim ulicama bilo je nevjerovatnih 5000 gledatelja. Prolomio se pljesak do neba, smjenjivao se s tišinom da bi se razabrala Zvonkova pjesma, sa Zvonkom se veliki dio dvosatnoga koncerta pjevalo, publika je bila u transu, Zvonko je bio nadahnut. Nije mi pomogla »Press« kartica, nisam se uspio progurati na mjesto s kojega sam izguran i napraviti snimku Zvonka u karucama, niti na pozornici.

I mladi, ili bar mladi u duši, došli su na svoje. Već u 23 sata počelo je zagrijavanje, a u ponoć i »prašenje« rock bendova na pro-

storu ispred CGA. Terasa ispred ugostiteljskih objekata bile su prepune, cijele se noći tražila porcija više i piće više, zabava je potrajala do bjelila nedjeljnoga jutra. »Jako sam zadovoljan odazivom posjetitelja naše manifestacije. Mi smo im sa svoje strane pružili sve što smo zamislili, a već od sutra počet ćemo razmišljati o »Bodrog festu 2008«. Zadaća nam je podići manifestaciju na još višu razinu, jednostavno sami sebe tjeramo da svake godine budemo jači no prethodne. O efektima ćemo kad se malo odmorimo i sve zbrojimo« – kaže za »Hrvatsku riječ« predsjednik organizacijskog odbora i tajnik Mjesne zajednice Bački Monoštor *Zoran Miler*. ■

Završen »Srijem folk fest« u Srijemskoj Mitrovici

Nastupio dječji folklorni ansambl HKC »Srijem«

Srijemska Mitrovica bila je od 8. do 11. kolovoza domaćin četvrtog po redu Međunarodnog festivala folklorne »Srijem folk fest«. Ova kulturna manifestacija privukla je i ove godine brojnu publiku svih uzrasta. Sada već tradicionalni festival međunarodnog folklornog stvaralaštva organizirao je Centar za kulturu »Sirmiumart«, pod visokim pokroviteljstvom Skupštine Općine Srijemska Mitrovica. Festival je otvorio predsjednik Skupštine Općine Srijemska Mitrovica *Zoran Mišević*, izražavajući svoje zadovoljstvo, jer se ova manifestacija održava baš u Srijemskoj Mitrovici, odakle će se sve različitosti u vjeri, naciji, kulturi i mentalitetu spojiti u jedno kroz pjesmu, ples i radost. U okvi-

ru festivala nastupilo je 12 ansambala iz devet zemalja: Bugarske, Češke, Grčke, Italije, Engleske,

Turske, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije.

Prve festivalske večeri, na

prostoru Žitnog trga u ambijentu starih rimskih iskopina, nastupilo je preko 200 izvođača. Čast da predstavi domaće mitrovačke folklorne pripadnike dječjem ansamblu Hrvatskog kulturnog centra »Srijem« iz Srijemske Mitrovice. Tijekom trajanja festivala Srijemska Mitrovica je postala Europa u malom, gdje su svi sudionici govorili jednim jezikom – kulture i umjetnosti. Velika posjećenost ove manifestacije ukazuje na činjenicu da »Srijem folk fest« svake godine postaje sve popularnija i značajnija manifestacija koja okuplja sudionike iz sve većeg broja zemalja svijeta, a značajne korake postiže i u smislu razvoja turističke ponude grada Srijemske Mitrovice.

I. C.

Festival hrvatskih duhovnih pjesama ove godine u Dvorani sportova

Dvadeset izvođača na »Hosanafestu 2007.«

Nastupit će skupine i pojedinci iz naše zemlje, Hrvatske te Bosne i Hercegovine

Kako organizatori najavljuju, sve je spremno za drugi po redu Festival duhovne glazbe »Hosanafest 2007.«, koji će se održati u nedjelju, 19. kolovoza, u Dvorani sportova u Subotici, s početkom u 20 sati. Za razliku od prošle godine kada je festival svojim premijernim izdanjem uspio »priyatno iznenaditi«, i kada je nastupilo 15 izvođača, publika će ove godine, zbog velikog odziva na natječaj, imati prigodu čuti 20 pjesama duhovnog sadržaja.

Nastupit će skupine i pojedinci iz naše zemlje, Hrvatske te Bosne i Hercegovine.

Jedini izvođač iz BiH dolazi iz Ljubuškog, natjecatelji iz Hrvatske dolaze iz Zagreba, Splita, Vinkovaca, Bizovca i Madžareva, a iz naše zemlje sudjelovat će skupine i pojedinci iz Sombora i Subotice. Također, na ovogodišnjem festivalu nastupit će i prošlogodišnji pobjednici – VIS »Riječ« iz Podstrane kraj Splita, te drugoplasirani – VIS »Proroci« iz Subotice. Podsjetimo, na ovogodišnji natječaj pristiglo je ukupno 33 skladbe, a one koje su ispunjavale uvjete propisane Natječajem, razmatrale su glazbena i tekstualna komisija. Stručnu komisiju za odabir skladbi činili su profesori glazbe magistra Nataša Kostadinović, Vojislav Temunović i Terezija Zujčić, a komisiju za odabir tekstova činili su teolog preč. mr. Mirko Štefković, književnica Marija Šeremešić i

novinarka Slavica Mamužić. Predsjednik Organizacijskog odbora »Hosanafest«, vlč. dr. Marinko Stantić izjavio je za naš list kako se, iako je još uvijek sezona godišnjih odmora, nada dobrom odzivu publike. »Prostor koji smo prošle godine odabrali, scena »Jadran« Narodnog kazališta, pokazao se premalim i čini se da smo kao organizatori podcijenili publiku. Ove godine smo se stoga odlučili za veći prostor, a budući da u Subotici nema dvorane srednjeg tipa, odabrali smo Dvoranu sportova. Također, termin smo pomakli s 2. rujna, jer se ove godine u to vrijeme održava Europski susret mladeži u Loretu. Kako je festival ponajviše okrenut mladima, zbog naše publike ovoga uzrasta i ovu smo činjenicu morali uzeti u obzir«, rekao je vlč. Stantić.

D. B. P.

Pjesme i izvođači

1. Kralj prirode – »Izvor« (Sombor)
2. Quo vadis (Petar red Rimom) – Stipe Odak (Ljubuški-BiH)
3. Tragom Njegove ljubavi – Marija Jaramazović (Subotica)
4. Što je to, Bože moj – »sv. Benedikt« (Zagreb-HR)
5. Hvala Ti, Isuse – Tamara Babić (Subotica)
6. Primi ljubav Kristovu – Ivan Šomodvarac (Sombor)
7. Moja molitva – Jelena Barić (Split-HR)
8. Živim od Tebe – Marija Stantić (Subotica)
9. Puna je zemlja – »Novo svitanje« (Zagreb-HR)
10. Crvena je ova glad – Antonija Piuković (Subotica)
11. Dolazak – Pamela Štefec i »Toma Akvinski« (Vinkovci-HR)
12. Pronaći – »Riječ« (Split-HR)
13. Bože, slavim Te – »Antunići« (Sombor)
14. Nebesko trnje – Lidija i Slobodan Ivković (Subotica)
15. Uskrsna radost – »Matheus« (Bizovac-HR)
16. On donosi mir – »Amos« (Sombor)
17. Bog će me odvesti najdalje – Maja Vasilj (Zagreb-HR)
18. Klečim Oče – »Mihovil« (Split-HR)
19. Božji svijet – »Proroci« (Subotica)
20. Hvala Ti – Siniša Česi i »Prečisto srce« (Madžarevo-HR)

Ulaznice

Karte za festival mogu se kupiti u subotičkim župnim uredima i u Franjevačkoj crkvi, a na dan održavanja i na blagajni Dvorane sportova. Cijena ulaznice je 200 dinara.

Proštenje je skup Sončana iz cijeloga svijeta

Oplemenjeni Kirbaj

Po običaju, broj žitelja Sonte za vrijeme kirbajskog vikenda skoro udvostručen *

Gostima Sonte za Kirbaj ponuđeni sportski i kulturni sadržaji *

Vjernicima na misi predstavljen novi župnik vlč. Dominik Ralbovsky

Piše: Ivan Andrašić

Blagdan svetoga Lovre osobit je dan za Sončane iz cijeloga svijeta. Gstarbajteri svoje godišnje odmore nastoje naštimati tako da im omoguće boravak u rodnom mjestu, a vidjeli smo u Sonti ovoga vikenda i veliki broj iseljenika, kako onih s drugih kontinenata, tako i bivših Sončana koji su tijekom devedesetih iselili u Hrvatsku.

Vidjeli smo na ulicama Sonte nasmijanu mladost, mladost koja nam u sivoj svakodnevici tako nedostaje, mladost koja bi trebala oplemeniti svoje selo, mladost koja bi mu trebala uljepšati perspektivu. No, toj mladosti su samo korijeni u Sonti, današnjica i sutrašnjica su im negdje drugdje, negdje, gdje znam da im je lakše nego nama koji smo ostali čuvati pradjedovska ognjišta.

PROMOCIJA KNJIGE »DIVANI IZ SONTE«: Za razliku od prijašnjih vremena, Sončanima i gostima za kirbajski vikend su ponuđena brojna kulturna i sportska zbivanja. Aktivnosti su počele već u petak u 18 sati, održavanjem memorijalnog rukometnog turnira »Čanak – Grbić – Narandžić«

u sportskoj dvorani OŠ »Ivan Goran Kovačić«, u organizaciji Rukometnog kluba »Sonta«.

Već u 19 sati u velikoj dvorani Doma kulture počela je promocija knjige »Divani iz Sonte« autorice Ruže Silađev. Promocija je održana pred oko 150 posjetitelja, a prodan je i veliki broj primjeraka ove knjige. Organizatori promocije bili su nakladnik knjige Novinsko izdavačka ustanova »Hrvatska riječ« i Kulturno prosvjetna zajednica Hrvata »Šokadija«. Po tradiciji, subota je rezervirana za obiteljske izlaske u brojne kafiće, koji su u većini angažirali živu glazbu.

PREDSTAVLJANJE NOVOG ŽUPNIKA: U nedjeljno prijepodne održana je sveta misa, koju je predvodio novi sončanski župnik vlč. Dominik Ralbovsky, a koncelebrirali su dekan apatinski preč. Jakob Pfeifer i dosadašnji župnik vlč. Željko Augustinov, koji, na žalost mnogih Sončana, od 15. kolovoza iz ove župe odlazi u mirovinu.

Na samom početku mise vlč. Augustinov je vjernicima predstavio novoga župnika i sestru mu blizanku, koja je kantor i katehisti-

Vlč. Željko Augustinov, vlč. Dominik Ralbovsky i preč. Jakob Pfeifer

ca, a članica recitatorskog odjela »Šokadije« Sanja Andrašić pročitala je pjesmu »Svetom Lovri«, pučke pjesnikinje, Sončanke Pavke Domić. Za vrijeme mise pjevala su tri zbora: župni, pjevački zbor KPZH »Šokadija« i Gradski zbor »Jedinstvo« iz Apatina. Poslije mise, na platou ispred crkve svirao je puhački orkestar KUD-a »Petöfi Sándor« iz Kupusine.

KULTURNI I SPORTSKI

SADRŽAJI: U poslijepodnevним satima, uz pomoć istoga orkestra, mimohod glavnom ulicom i kratki program na platou ispred škole izvele su mažoretkinje i plesne skupine, članice KUD-a »Mažoret« Sonta. »Gostima Sonte ovakvom prigodom treba pokazati da nismo inertni, da radimo. Ove godine smo pokušali i mislim uspjeli, a pred nama je zadaća da iduće godine nastavimo gdje smo stali i da ovu manifestaciju dignemo na što višu razinu. Trebalo bi uključiti sve subjekte kulture iz Sonte, a isto tako dovesti i što atraktivnije goste, kako bi kulturnim i sportskim sadržajima ispunili cijeli vikend«, kaže za »Hrvatsku riječ« predsjednik KUD-a »Mažoret« Adam Vidaković.

Posljednja u nizu aktivnosti bila je prijateljska nogometna utakmica mjesnog Nogometnog kluba »Dinamo« protiv gostiju iz susjedne Prigrevice. Zabava za djecu nastavljena je između vašarskih štandova, a za odrasle uz dobar zalogaj, pokoju kapljicu i glazbenike u brojnim ugostiteljskim objektima. ■

Mimohod glavnom ulicom: sudjlovale su mažoretkinje i plesne skupine

Željka Krajinović, prognanica iz Beške

Tugujemo za Srijemom

Ne samo da su ratne traume ostavile duboke tragove u dušama mnogih ljudi, pa tako i kod mojih roditelja, već su se na njih nadovezali stresovi i traume uvjetovani promjenom sredine i novim okolnostima, kaže Željka

Beščanka *Željka Krajinović* jedna je od onih djevojaka iz Srijema, koje su vrlo mlade, s navršениh deset godina, morale napustiti svoj rodni kraj i spas potražiti u Hrvatskoj.

Željka je rođena u Novom Sadu 14. siječnja 1986. godine, prve tri godine osnovne škole završila je u Beški, a preostale razrede osnovne škole i srednju tekstilnu (tekstilni tehničar) završila je, nakon preseljenja, u Garešnici, gdje i danas živi.

»Premda sam vrlo rano, kao desetogodišnja djevojčica, otišla iz Beške uspomene na rodni kraj ne blijede, sa sjetom se sjećam tog razdoblja moga života. Zahvaljujući velikom trudu i zalaganju mojih roditelja, majke *Đurđevke* rođene 1956. godine u Čortanovcima i tate *Ilije*, rođenog 1952. godine u Beški omogućeno mi je sretno i lijepo djetinjstvo ispunjeno ljubavlju i toplinom obiteljskog doma. Tata mi je u Beški bio građevinski poduzetnik i bavio se svim poslovima vezanim uz građevinarstvo te je jedno vrijeme imao i nekoliko uposlenika. Osim toga roditelji su se bavili i poljoprivredom i voćarstvom na našoj zemlji površine 14 jutara, što je rezultiralo povoljnom materijalnom situacijom koja nam je dozvoljavala i prilično stvari koje drugi sebi nisu mogli priuštiti«, prisjeća se Željka svog ranog djetinjstva.

SVAKODNEVICA DEVEDESETIH: Početkom devedesetih godina prošlog stoljeća nad idiličnim Željkinim djetinjstvom i suncem obasjanim Srijemom počeli su se navlačiti tamni olujni oblaci donoseći ratne strahote i masovni egzodus srijemskih Hrvata sa svojih stoljetnih ognjišta.

»Nažalost, moje sretno djetinjstvo se tih ratnih godina rastopilo kao sladoled na vrelom ljetnom suncu. Vrijeđanje, učestale prijetnje smrću, noćne telefonske prijetnje tipa 'bježite ustaše, imate

autobus noćas u ponoć', propucavanje prozorskih stakala, bila je tih dana naša tužna svakodnevica«, priča nam Željka i dodaje kako su u njihovo dvorište ekstremisti dva puta bacili i bombe od kojih, srećom, nitko nije stradao. Druga bačena bomba pala je pokraj njihovog automobila i oštetila ga. Bila je to više nego jasna poruka da je »sindrom Hrtkovaca« stigao

nam se zbog naših običaja, jezika i krivog naglaska premda se vrlo dobro znalo tko smo, odakle smo i u kojim uvjetima smo došli.

»Moj brat *Željko*, koji je tada imao 14 godina, zbog hrvatskog jezika čak je i ponavljao sedmi i osmi razred osnovne škole«, priča Željka koja je i sama po dolasku u Garešnicu bila povučena i teško se snalazila u novoj sredini. »Ne

su se nalazili ti ljudi«, kaže Željka i dodaje kako je rezultat svih tih stresova trajna bolest štitnjače njezine majke, koju je kasnije morala i operativno odstraniti i već se sedam godina liječi u zagrebačkoj bolnici »Rebro«, a i tata joj također ima psiholoških problema, izraženih kroz jaku depresiju.

Danas je Željka Krajinović dvadesetjednogodišnja djevojka koja

i u Bešku i da obitelj Krajinović, baš kao i mnogi Srijemci tih godina, moraju otići i sreću potražiti u drugoj sredini.

SUDAR S NOVOM SREDINOM: »Nedugo nakon toga događaja, 11. travnja 1996. godine, zamijenili smo kuću i preselili se u Hrvatsku, u Garešnicu«, kaže nam Željka, ali napominje da brige i problemi time nisu prestali. »Sudar s novom sredinom i novim načinom života također je bio težak. Nismo bili dobro prihvaćeni, prigovaralo

samo da su ratne traume ostavile duboke tragove u dušama mnogih ljudi, pa tako i kod mojih roditelja, već su se na njih nadovezali stresovi i traume uvjetovani promjenom sredine i novim okolnostima. Svi su izgubili dotadašnje poslove, a većina njih nije našla drugi te je time izgubila raniji socijalni status, a u ratom zahvaćenoj zemlji izostala je adekvatna socijalna podrška kako bi se prevladali psihološki, obiteljski, socijalni, duhovni i drugi problemi u kojima

dijeli sudbinu svojih vršnjakinja, voli sve što i ostali mladi vole i pravi planove za budućnost. Zaposlila se u jednoj tvrtki kojoj je sjedište u susjednom gradu Kutini i radi posao koji nije povezan s njezinom strukom, ali je profesionalno zadovoljava. Brat *Željko* zaposlen je kao vozač u špediciji, a roditelji su joj još uvijek nezaposleni, bave se poljoprivredom i voćarstvom i još uvijek tuguju za svojim Srijemom.

Zlatko Žužić

Marita Topić iz Lemeša, završila je Srednju muzičku školu u Subotici, na teoretskom smjeru, a nakon toga i Učiteljski fakultet u Somboru. Pjevajući u MOH »Juventus Cantat«, s čijim je članovima puno putovala i slušala brojne dobre zborove, dobila je želju takvo što i sama predvoditi. Bila je još studentica kada je za pjevanje okupila prve djevojčice i to po ideji njezine kume *Antonije Čote*, za izvedbu božićnog igrokaza. Nakon toga počela je intenzivnije okupljati djevojčice koje su imale sluha za pjevanje, i tijekom 2001. godine s njima je radila godinu dana.

»Točno se sjećam 2002. godine kada sam zbor prvi put prijavila na natjecanju Općinske smotre školskih zborova, iako tada još nisam radila u školi s njima. Pozvala sam i druge djevojčice na sate pjevanja, jer je zbor trebao nastupiti s dvadeset i pet djevojaka i bilo je malih poteškoća jer sve to nisu neke shvaćale ozbiljno i mnoge su s početka odustajale ili izostajale s vježbi pjevanja. Na koncu nastup je uspio i nakon prolaska zbora na Općinskoj smotri, uspješan je bio nastup i na Okružnoj smotri i na kraju smo na Republičkoj smotri školskih zborova osvojili prvo mjesto. Djeca su bila presretna, plakala su od sreće, a nitko se nije uspio načuditi uspjehu gotovo nepoznatog zbora«, prisjeća se voditeljica zbora Marita Topić. Nakon toga uspjeha priključile su se nove pjevačice, iako zbor nikad nije brojio mnogo članova, a to Mariti nije niti bio cilj, već je željela samo kvalitetu izvedbi.

POSAO: Zapošljavanjem u osnovnoj školi u Lemešu i Aleksi Šantiću, Marita je preuzela vođenje školskih zborova i školskog orkestra, a pokraj toga utemeljila je djevojački zbor glazbenog društva »Musica Viva«, okupivši djevojke koje su prerasle sudjelovanje u školskom zboru. Marita vodi taj zbor koji broji od petnaest do dvadeset djevojaka, dobi od 12 do 19 godina. Zbor vodi potpuno volonterski, jer želi djeci razvijati talent pjevanja koji imaju, a većina roditelja nemaju mogućnosti voditi djecu na sate glazbe i u glazbenu školu. Ona je i sama, također, pjevala u školskom zboru u Lemešu, nakon toga u srednjoškolskom zboru u Subotici, a kao studentica počela je pjevati s MOH »Juventus Cantat«.

HRVATSKARIJEČ

Iz kuta mladih: Marita Topić

Inspirirana glazbom

Razgovor vodila: Olga Perušić

Nekoliko je puta išla na prijamni ispit za Muzičku akademiju, ali se nije uspela upisati, poglavito zato što nije mogla pohađati pripreme koje organizira ta akademija.

»Mnoga znanja iz područja glazbe mogu se dobiti pohađanjem kvalitetnih seminara koje kod nas organizira Vijeće amatera Vojvodine. Na međunarodnim festivalima se može puno naučiti i iskusiti, kao na i njihovim seminarima«, pojašnjava Marita Topić. Kao diplomski rad na Učiteljskom fakultetu pripremila je multimedijalni CD o *Bachu*, jer često proučava djela kompozitora i općenito povijest glazbe. Voli izučavati glazbu raznih krajeva, od aboridžinske, preko indijske tradicionalne i duhovne glazbe, do mađarske i naše izvorne glazbe.

NASTUPI: Marita je posredstvom MOH »Juventus Cantat« pjevala

po brojnim festivalima u Europi, mnogo su nagrada osvajali, a nastupali su u Rimu, u Engleskoj, Švicarskoj i u Koreji i ta su joj putovanja pokazala, između ostalog, i iskustva afričkih, japanskih i ruskih zborova.

»Zbor koji sada predvodim, 'Musica Viva', još nema dovoljno sredstva za sudjelovanje na tako dalekim mjestima, ali smo veoma zadovoljni dosadašnjim nastupima u Budimpešti, Osijeku i u Celju. Trudim se djevojke voditi što češće i što dalje jer u ovoj sredini u kojoj žive, na žalost, nemaju mogućnosti otići dalje od Subotice«, kaže Marita Topić. Nad zborom stalna je briga osigurati financije, a do sada su potporu dobili od Općine Sombor i od AP Vojvodine, te doprinose roditelja. U odabiru programa zbora vodi se računa o raznovrsnosti, pjesme se mora-

ju svidati djevojkama, jer inače će se obostrano mučiti tijekom vježbanja. Primjerice, današnjoj je mladeži zanimljivo čak pjevati bizantsku i ritmičnu renesansnu glazbu engleskih glazbenika, a na probama oni vježbaju i crnačku duhovnu glazbu koja vuče korijene iz Afrike, kao preteča džeza, roka i popa. Osim toga, obrađuju i pjesme izvođača novoga doba, poput *Michaela Jacksona* i *Beatlesa*. Neke članice zbora u slobodno vrijeme slušaju turbo-folk, dok druge Metalicu i Guns 'n' Roses, što ne utječe na sam sastav zbora.

U slobodno vrijeme Marita voli izaći na piće s prijateljima, bitno joj je samo provoditi vrijeme na nešto konkretno i disciplinirano, stoga rijetko gleda svoj mali televizor. Marita svira glasovir, violončelo, gitaru, flautu i didgeridoo (didžeridu).

Hrvati iz Vojvodine u Međugorju

Tamo gdje je »Kraljica

Festival mladih u Međugorju jedan je od najvećih duhovno-kulturnih događaja u Hercegovini * Mladi iz cijeloga svijeta prisutnošću predstavljaju ljepotu života, suživota, razumijevanja i mira među ljudima

zajednice »Jeunesse Lumiere« koju je osnovao o. Daniel-Ange u Francuskoj. Govorio je i Marino Restretto rodnom iz Kolumbije. Studirao je glazbu i glumu u Hamburgu, zatim živio i radio u Kaliforniji. Vjeru je napustio u mladim godinama. Nakon što je s 47 godina bio kidnapiran od gerilaca i odveden u džunglu, doživio je mistično iskustvo Isusa i vratio se Bogu te postao laik-misionar koji obilazi svijet i budi pozaspalu vjeru kršćana.

Večernju svetu misu predstavio je fra Miro Šego, fratar rođen u Međugorju. Koncelebriralo je 410

Dio vremena provedenog u Bosni i Hercegovini, članovi i simpatizeri Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini u subotu 4. kolovoza, posvetili su odlasku u Međugorje. Kako je u Međugorju od 1. do 6. kolovoza 2007. održan XVIII. međunarodni molitveni susret mladih pod nazivom »Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas«, evo što se toga dana moglo vidjeti i proživjeti u Međugorju.

U subotu, svoja su svjedočanstva dali mladi iz nekoliko međunarod-

nih zajednica. Nuovi Orizzonti je zajednica koju je u Italiji utemeljila Chiara Amirante, kako bi mladima koji žive u tami donijela svjetlo. Zajednica danas ima kuće širom svijeta. Govorila je i sestra Elvira, osnivačica zajednice Cenacolo u kojoj mladi poslije dramatičnog iskustva droge nalaze novi život. Svjedočili su i mladi iz te zajednice koja ima kuće širom svijeta. Svoju školu evangelizacije »Sentinelle dell'mattino di Pasqua« predstavili su mladi iz Italije. Ova je škola evangelizacije proizašla iz

Mira«

...svijeta svojim nastupima
na

svećenika. Navečer je pred nekoliko desetaka tisuća ljudi zajednica Cenacolo izvela predstavu »Ne bojte se!«

Festival mladih u Međugorju jedan je od najvećih duhovno-kulturnih događaja u Hercegovini. Mladi iz cijeloga svijeta svojim nastupima i nazočnošću predstavljaju ljepotu života, suživota, razumijevanja i mira među ljudima. Svojim nastupima donose dio svoje kulture i posebnosti. Festival je duhovnog karaktera i kao takav dio je sličnih festivala u svijetu. Tijekom ovoga festivala u Međugorju vlada posebno ozračje koje privlači veliki broj ljudi. Festival je utemeljio pokojni fra Slavko Barbarić – svećenik, vizionar i neumorni borac za mir u svijetu.

I na kraju jedno pitanje: kako to da su mediji tako škrto popratili ovo događanje koje se nesumnjivo može nazvati najmeđunarodnijim i najbrojnijim skupom ne samo mladih u cijelom ovom dijelu svijeta?

Marijana Tucakov

Neki statistički podaci s Festivala mladih

Sudjelovali mladi iz 58 zemalja:

Argentina, Austrija, Belgija, Brazil, Kostarika, Češka, Danska, Egipat, Engleska, Francuska, La Guadeloupe (Karipsko more, Francuski Antili), La Martinique (Karipsko more, Francuski Antili), La Reunion (FR departman u Indijskom oceanu), Tahiti (Francuska Polinezija), Honduras, Indija, Irska, Italija, Kanada, Kamerun, Kina, Hong Kong, Makao, Kolumbija, Kongo, Koreja, Latvija, Litva, Libanon, Luksemburg, Mađarska, Makedonija, Malezija, Malta, Meksiko, Nizozemska, Aruba (Nizozemski Antili), Curaçao (Nizozemski Antili), Novi Zeland, Njemačka, Norveška, Obala Bjelokosti, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, Slovačka, Slovenija, Srbija, Sri Lanka, Škotska, Španjolska, Švicarska, Ukrajina, USA, Vijetnam, Hrvatska, Bosna i Hercegovina.

Svake večeri molila se krunica i molitva vjernih na ukupno 24 razna jezika: hrvatskom, engleskom, francuskom, njemačkom, talijanskom, španjolskom, poljskom, češkom, slovačkom, ruskom, mađarskom, rumunjskom, korejskom, arapskom, kineskom, slovenskom, srpskom, nizozemskom, ukrajinskom, latvijskom, litvanskom, hebrejskom, aramejskom, malteškom.

Ukupno 23 prevoditelja simultano su prevodila s hrvatskog na 15 jezika (engleski, francuski, njemački, talijanski, španjolski, poljski, češki, slovački, ruski, mađarski, rumunjski, korejski, arapski, kineski, slovenski).

Festival su prenosili Radio Mir Međugorje i Radio Marija (u prijevodu na njemački jezik, za Austriju i Južni Tirol).

Međunarodni zbor i orkestar koji glazbom prati molitvu i predavanja okupio je stotinjak mladih iz 20 zemalja.

Tijekom cijelog ovog festivala, od rane zore do dugo u noć, stotine svećenika bilo je mladima na raspolaganju za svetu ispovijed.

Mjesečna poruka Marije iz Međugorja:

25. 7. 2007. – Marija Pavlović Lunetti

Draga djeco!

Danas, na dan zaštitnika vaše župe, pozivam vas da nasljedujete živote svetih. Neka vam oni budu primjer i poticaj na život svetosti. Neka vam molitva bude kao zrak koji udišete, a ne teret. Dječice, Bog će vam otkriti svoju ljubav, a vi ćete doživjeti radost da ste moji ljubljani. Bog će vas blagosloviti i dati vam obilje milosti. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!

»Divani iz Sonte« Ruže Silađev predstavljani pred domaćom publikom

Knjiga od povijesnog značaja

Prva knjiga ikada napisana na šokačkom dijalektu s ove strane Dunava ugledala svjetlo dana u izdanju NIU »Hrvatska riječ«* Oko 150 ljubitelja pisane riječi ugodno iznenađeno knjigom

Piše: Ivan Andrašić

»Hvaljen Isus i dobra vam večer, dragi moji Sončani, Brežani, Somborci, Subotičani i svi ostali koji ste došli. Na početku ću vam u samo nekoliko rečenica, kako bi to naša Ruža rekla, izdivanit zašto ste

riječi prof. Zvonka Tadijana dvo-
ranom se prolomio pljesak oko
150 ljubitelja pisane riječi, koji
su na Svetoga Lovru, zaštitnika
Sonte, došli na promociju prvi-
jenca članice Literarnoga odje-
la KPZH »Šokadija«, Sončanke

dao je sažet prikaz knjige, a onda
je najavio staroga znanca Sončana,
direktora NIU »Hrvatska riječ«
Zvonimira Perušića.

**PUNO VIŠE OD KNJIŽEVNE
VEČERI:** »Ova promocija je za
nas, koji smo došli iz Subotice,
a posebice za vas Sončane, za
vas šokačke Hrvate, puno više od
obične književne večeri. Večeras
svjedočimo predstavljanju jedne
knjige koja je, ako se ne varam,
prva s ove strane Dunava ikada
objavljena na šokačkoj ikavici.
Sasvim slučajno i neplanirano
objavljena je u vrijeme nametnu-
tog i forsiranog razdvajanja hrvat-
ske zajednice u Bačkoj, u vrijeme
kad nam je najpotrebnije očuvanje
našega nacionalnoga identiteta na
ovim prostorima«, rekao je između
ostaloga Perušić. Dalje je govorio

rio urednik nakladničke djelatnosti
»Hrvatske riječi« Milovan Miković.
»Svojim prvijencem Ruža zahvaća
u nepotrošenu ljepotu materinsko-
ga govora. Zaokupljena i opčara-
na Šokcima, šokačkom obitelji,
šokačkim običajima, šokačkom
dušom, šokaštvom dakle, svjedoči
nam o životu i narodnoj kulturi
s bogatim i raznovrsnim šokač-
kim običajima iznimne tradicij-
ske vrijednosti za kulturu Hrvata
iz Podunavlja bez kojih se ne
bi mogla zamisliti, među inima,
Bačka, Slavonija, ali i druga, ne
samo panonska podneblja, kako
u prošlosti, tako danas, pa zaci-
jelo i – sutra«, kazao je, između
ostaloga, Miković. U nastavku
je govorio o pokušaju razbijanja
hrvatskoga puka na ovim prosto-
rima ne samo danas, nego i dalje

Autorica knjige: Ruža Silađev

tude i što radimo. Kako znate, NIU
'Hrvatska riječ' je izdavačka usta-
nova koja tiska knjige hrvatskih
autora iz Vojvodine na hrvatskom
jeziku. Osobito mi je zadovolj-
stvo što mogu najaviti promociju
jedne knjige, na čijim koricama
piše: Ruža Silađev – Divani iz
Sonte. Na ove pozdravne riječi
predsjednika KPZH »Šokadija« i
člana Upravnog odbora Hrvatske

Ruže Silađev. Promocija je odr-
žana u velikoj dvorani Doma
kulture u Sonti, a organizirali su
je NIU »Hrvatska riječ« i KPZH
»Šokadija«. U nastavku, Tadijan
je govorio o povijesnom znača-
ju knjige za podunavske Hrvate-
Šokce, za koje je ovaj naslov pre-
kretnica, jer je prva uopće objav-
ljena na ikavici Šokaca s ove str-
ne Dunava. U daljnjem izlaganju

Svojim prvijencem Ruža Silađev zahvaća u nepotrošenu
ljepotu materinskog govora: Milovan Miković

Poticaj za daljnji rad

»Još sam zbunjena i uzbuđena, prepuna emocija. Ovako
lijep skup, ovako lijepe riječi izrečene od strane Zvonka
Tadijana, Zvonimira Perušića i Milovana Mikovića za mene
će biti veliki poticaj za daljnji rad. Zahvalna sam svima onima
Mandama, Tunama, Stipama, Katama, Maricama, Jozama... i
drugima, koji su mi svojim pripovijedanjem bili najbolja inspira-
cija u pisanju. Hvala i 'Hrvatskoj riječi' i mojoj 'Šokadiji', koje su
organizirale ovako lijepu promociju baš u mojoj Sonti«, rekla je
za naš list nakon promocije, autorica knjige Ruža Silađev.

o potrebi očuvanja svih podidenti-
teta, od šokačkog do ličkog i dal-
matinskog, te o velikoj sličnosti,
a istodobno i bogatstvu različitosti
šokačke i bunjevačke ikavice. Na
samom kraju svojega izlaganja
pozvao je potencijalne autore na
suradnju, pozvao ih je da slijede
primjer Ruže Silađev.

NEPOTROŠENA LJEPOTA: O
knjizi je sa stručnog aspekta govo-

kroz povijest, te o prijeko potrebi
da se, poglavito očuvanjem jezika i
to svih njegovih, pa i neknjiževnih
dijalekata, očuva i naš nacionalni i
kulturološki identitet.

Umjetničkom dijelu programa
sudjelovali su članovi tamburaš-
kog orkestra »Tandora«, te pjevači
Manda Šokac i Eva Jakšić, a sama
autorica pročitala je nekoliko svo-
jih pripovijesti. ■

Gostovanja folkloraca HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Nakon gostovanja u Hrvatskoj, na smotrama folkloru u mjestima Vinjani Donji i Muć (u blizini Imotskog), folklorci HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice nastavljaju s uspješnim inozemnim gostovanjima. Njihova najstarija dječja skupina i dječji tamburaški orkestar su od 6. do 13. kolovoza gostovali na Dječjem folklornom festivalu »Zlatna ribica 2007.« u mjestu Tulcea u Rumunjskoj. Također, prema najavama, u srijedu 15. kolovoza pripremni ansambl otputovao je u Bosnu i Hercegovinu, gdje su nastupio na tradicionalnoj manifestaciji »Posavsko kolo 2007.« u mjestu Odžak.

Podsjetimo, srednju dječju skupinu Folklornog odjela od 6. do 10. rujna očekuje gostovanje u Češkoj, na međunarodnom folklornom festivalu »Czech village square Dyšina« u mjestu Dyšina. Riječ je o uzvratnom posjetu, budući da će u ovoj zemlji biti gosti folklornog ansambla »Sluničko« iz Rokycanyja, čiji su se članovi subotičkoj publici predstavili na ovogodišnjoj »Dužijanci«.

Umrle hrvatska glumica Nela Eržišnik

Nakon kratke bolesti, u ponedjeljak je u Voloskom, u 84. godini, umrla *Nela Eržišnik*, hrvatska glumica, estradna umjetnica i najveća komičarka hrvatske scene.

Nela Eržišnik, pravo ime Nevenka, rođena je 18. lipnja 1924. u Banjoj Luci. Završila je Zemaljsku glumačku školu u Zagrebu 1949., a stalna članica zagrebačkog HNK bila je od 1949. do 1953., te Dramskog kazališta Gavella od 1954. do 1967.

Istaknula se kao Petrunjela u Držićevom »Dundu Maraju«, kao Bara u Kolarovom »Svoga tela gospodar«, Stara u Ionescovim »Stolicama«, Gospođa Alving u Ibsenovim »Sablastima« te kao Živka u Nušićevoj »Gospodi ministarki«.

Na filmu je Nela Eržišnik nastupala uglavnom u epizodnim ulogama, a jedna joj je od zapaženih uloga bila u filmu »Svoga tela gospodar« (F. Hanžeković, 1957.).

Nela Eržišnik nastupala je i na radiju i televiziji kao autorica i izvođačica humorističkih tekstova, a osobito su popularni bili njezini komični likovi Marice Hrdalo i Tetke Ikače.

Autorica je dramatizacije romana »Tonkina jedina ljubav« A. Cesarca i komedije »Tata, udajem se za crnca« (S. P. Kanižajem).

Nela Eržišnik bila je članica Hrvatskog društva dramskih umjetnika (HDDU).

Posljednji ispraćaj i pokop Nele Eržišnik bit će u petak 17. kolovoza, na mjesnom groblju u Voloskom.

Hina

Koncert skupine »Van Gogh« na Paliću

Poslije fantastičnog koncerta u punoj Beogradskoj areni, a prije turneje po Sjevernoj Americi, najveća domaća rock atrakcija »Van Gogh« nastupit će na Muškom štrandu na Paliću, u četvrtak 23. kolovoza u 21 sat. Ulaznice u preprodaji mogu se kupiti u Turističkom info-centru na Korzu i u DVD Klubu »Fly« u Nušićevoj.

Počela likovna kolonija »Bunarić« u Subotici

Međunarodna likovna kolonija »Bunarić«, 11. po redu, koja se održava u okviru manifestacije »Dužijanca 2007.«, počela je s radom u srijedu 15. kolovoza. Prema najavama, na ovogodišnjem sazivu sudjeluje 20 likovnih umjetnika iz osam zemalja Europe (Rusije, Njemačke, Češke, Slovačke, Mađarske, BiH, Hrvatske i Srbije), uz koje će raditi i članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« te drugih udruga iz Subotice.

Zatvaranje kolonije, u okviru kojeg će biti priređena izložba radova nastalih na ovogodišnjem sazivu, zakazana je za sutra (subotu 18. kolovoza), u 18 sati. Koloniju će zatvoriti direktor NIU »Hrvatska riječ« Zvonimir Perušić.

Objavljena knjiga »U iskrama nade« Mirka Kopunovića

Ovih je dana objavljena knjiga pjesama »U iskrama nade« Mirka Kopunovića iz Subotice. Riječ je o književnom prvijencu autora koji je pjesme dosad objavljivao u »Žigu« i časopisu »Klasje naših ravni«.

»Poezija Mirka Kopunovića puna je slika, blagih nenategnutih metafora. Ona je lapidarna ekonomija riječi sprovedena doslovno u svim pjesmotvorima. Osnovni lajtmotiv zbirke je prolaznost a nosione riječi su rijeka, voda, poći, dilema: poći ili ostati... Ovaj rukopis je zrela zbirka, lišena patetike, hermetizma i ostalih modernističkih manira, ali ne naginje ni na suhi tradicionalizam,

ne njega se naslanja u mjeri u kojoj želi uspostaviti neku komunikaciju s čitateljem. ali na fonu surealističkog«, zapisao je, među ostalim, jedan od recenzenata knjige *Vojislav Sekelj*.

Autor naslovnice i ilustracija u knjizi je akademski slikar *Ivan Balažević*.

Dodjelom nagrada završilo Splitsko ljeto

Nakon posljednje predstave Festivala, gala-koncerta »Operne zvijezde Splita«, u Podrumima Dioklecijanove palače u utorak u ponoć dodjelom nagrada »Judita« završilo je 53. po redu Splitsko ljeto. Nagrada »Judita« za najveće umjetničko dostignuće u glazbenom programu ovogodišnjeg Splitskog ljeta dodijeljena je muzikologinji i pjevačici *Katarini Livljanić* i članovima ansambla Dialogos za izvedbu glazbene monodrame »Judita«, te za najbolje ostvarenje u dramskom programu glumačkom ansamblu predstave »Libar o' Libra« *Marka Uvodića Splićanina*.

Hina

U okviru »Dužijance 2007.«

Književna večer posvećena molitvenicima i svetim prilikama

O značenju svetih slika u životu Crkve i obitelji govorio je predsjedavajući Instituta dr. Andrija Kopilović, dok je o molitvenim knjigama Hrvata u Podunavlju govorio prof. Tomislav Žigmanov

Piše: Željka Zelić

Značenje i značaj svetih slika i molitvenika na narodnom jeziku Hrvata u Podunavlju bila je tema književne večeri koja je u organizaciji Književnog kluba »Miroljub« pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« održana u četvrtak 9. kolovoza, u Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo«.

našega naroda koji je svetište svoje »domaće crkve« doživljavao upravo u obiteljskom zajedništvu salaša, postale stvarno mjesto štovanja i svakodnevne zajedničke molitve pa je tako salaš postajao »crkva u malom«. »Slike su bile i odgojno sredstvo i poticajno i molitvenoc«, zaključio je dr. Kopilović.

MOLITVENE KNJIGE: Prof.

Dobitnici »Antušove nagrade«: Ivica i Vesna Sekereš s djecom, Mira Temunović i Katarina Čeliković

SVETE SLIKE: O značenju svetih slika u životu Crkve i obitelji govorio je predsjedavajući Instituta dr. Andrija Kopilović, posebno ukazujući na krizu štovanja svetih slika i prilika u životu moderne obitelji, što svjedoči i o svojevrsnoj krizi vjere koja se ogleda u nedostatku zajedničke obiteljske molitve. Uspoređujući današnjicu s prošlošću, dr. Kopilović je naznačio kako su svete slike u prošlosti

Tomislav Žigmanov govorio je pak o molitvenim knjigama Hrvata u Podunavlju ukazujući na bogatstvo više od sto sedamdeset molitvenika koliko ih, počevši od doseljavanja na ove prostore, danas baštinimo. Pri tom je posebno ukazao na prvoga pisca molitvenika Šimuna Mecića, a potom i na neke od pedeset autora iz kruga Katoličke Crkve: Emerika Pavića, Grgura Peštalića, Antuna Josipa Knezovića, Franju

Nagrađeni aranžeri izloga

Bodolskoga, Ivana Antunovića, Lajču Budanovića, Gerarda Stantića, Vilka Dorotića, Blaška Rajića, Albu Vidakovića, Tadeja Vojnovića i Stjepana Beretića te na laike Miju Mandića, Ivu Prčića, Janju Prčić i Josipa Andrića. Ukazavši na pet najznačajnijih razdoblja naše povijesti te na obujam objavljivanja molitvenika u istima, prof. Žigmanov zaključio je kako su molitvenici dio integralne hrvatske povijesti.

Budući da se ove godine navršava 90. godišnjica rođenja skladatelja Milana Asića, voditeljica Katedralnoga zbora »Albe Vidaković« s. Mirjam Pandžić podsjetila je u kratkim crtama na Asićeve životni put, a dr. Andrija Kopilović ukazao je o 100. obljetnici rođenja Seka Jovane Stantić na

njezin život budući da je počevši od 1926. godine sve do svoje smrti 1993. godine aktivno sudjelovala u organiziranju Dužijance. Nazočni su također mogli pogledati i izložbu s prikazanim preslikama naslovnica značajnijih molitvenika s ovih prostora čija je izložba u tijeku u Modernoj galeriji »Likovni susret« te fotografije iz života i rada Jovane Stantić. Izložbu je priredila ravnateljica Hrvatske čitaonice, prof. Katarina Čeliković. Molitvu »K svetomu Roku« iz molitvenika Grgura Peštalića iz 1797. godine koji je ujedno najstariji u fondusu knjižnice »Ivan Kujundžić« govorio je Filip Čeliković, a gradska bandašica Nevena Mlinko pročitala je »Molitvu Bunjevaca«. Na kraju književne večeri nastupili su gosti iz Republike Češke. ■

Antušove nagrade

Sedamnaesti put po redu dodijeljena je u okviru književne večeri tradicionalna »Antušova nagrada« koja se dodjeljuje onima koji na različite načine šire kulturu i ljepotu hrvatskog naroda – bunjevačkog roda. Nagrade je dodijelio predsjedavajući Instituta dr. Andrija Kopilović. Treća nagrada pripala je bračnom paru Vesne i Ivice Sekereš s njihovih četvero djece. Druga nagrada pripala je prof. Miri Temunović, voditeljici maloga Tamburaškoga orkestra pri Glazbenom odjelu HKC-a »Bunjevačko kolo«, a prva Hrvatskoj čitaonici, za koju je nagradu primila ravnateljica Čitaonice prof. Katarina Čeliković.

Nagrade aranžerima izloga

U sklopu književne večeri dodijeljene su i nagrade sudionicima natjecanja aranžera izloga s detaljima i elementima Dužijance, kojega je organizirao Dejan Kovač. Žiri u sastavu: Alojzije Stantić, Milka Mikuška i Đurđica Orčić odabrao je najbolje, a predsjednik Organizacijskoga odbora »Dužijance 2007.« Grgo Kujundžić uručio je ove godine nagrade za pet od ukupno 18 aranžera izloga. Prva nagrada dodijeljena je Blaženki Piuković, a druga Ivanu Stipiću-Braci i djeci koja a su mu pomagala u aranžiranju: Marku Križanoviću te Heleni Štrbo. Dvije treće nagrade dodijeljene su: HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta za kojega su izlog aranžirale Kristina Kovačić i Sanda Benčik te Grgi Piukoviću, dok je posebnu nagradu primila Marga Lendvai.

Izložba radova s 22. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu

Nova imena i rješenja

Na ovogodišnjoj koloniji i izložbi vidimo i nova imena, nova rješenja budućih čuvarica izvorne tehnike pletenja slame, zapisala je povjesničarka umjetnosti Ljubica Vuković-Dulić

Nakon svršetka 22. saziva »Prve kolonije naive u tehnici slame«, koji je od 13. do 21. srpnja održan u Tavankutu, u petak 10. kolovoza u okviru proslave »Dužijance 2007.« u vestibulu Gradske kuće otvorena je izložba radova nastalih na ovogodišnjoj koloniji.

Rogić, Anicu Balažević, Tezu Vilov, Matiju Dulić, Tezu Milodanović.

»Na ovogodišnjoj koloniji i izložbi vidimo i nova imena, nova rješenja budućih čuvarica izvorne tehnike pletenja slame, koje će zasigurno razne novotarije preuzimati vrlo ozbiljno i promišljeno, ne narušavajući izvornost slamar-

Ispred organizatora kolonije – HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta – nazočne je pozdravila voditeljica slamarske sekcije *Jozefina Skenderović*, dok je izložbu otvorio vjerni poznavatelj i pratitelj rada tavankutske kolonije mons. dr. *Andrija Kopilović*. »Zagledane u svoje srce u kojem je rođena ljubav prema krhkoj slami, ne žaleći truda, kao prijatelji ljudi i za ljude, slamarke su stvorile ono u što sada gledamo. Otvorite oči i gledajte srcem«, poručio je ovom prigodom dr. Kopilović.

SJEĆANJE NA UTEMETELJICE: Ovogodišnja kolonija, kako je u pratećem tekstu izložbe zapisala povjesničarka umjetnosti *Ljubica Vuković-Dulić*, bila je posvećena sjećanju na najstariju generaciju slamarke, odnosno utemeljiteljice tavankutske kolonije i roditeljice slamarstva kakvog ga danas poznajemo: *Maru Ivković Ivandekić, Margu Stipić, Katu*

stva kako u tehnici izrade tako i u tematici. Tavankutska kolonija trebala bi i buduće pokazivati vjernost izvoru: izvor slamarstva je njiva, a izvor svih današnjih kolonija je Prva kolonija naive u tehnici slame u Tavankutu«, navo-

Puno strpljenja i ljubavi

Učenica 6. razreda Osnovne škole, Sanja Adamko, jedna je od predstavnica najmlađih sudionica kolonije i kako kaže, na koloniju je došla s mamom koja se također bavi ovom zanimljivom tehnikom. Na izložbi se predstavila radom »Razigrani poni«. »Ove sam godine sudjelovala po prvi puta, a planiram dolaziti i ubuduće. Tijekom nekoliko dana naučila sam praviti životinje, kuće i ostale spretne stvari. Za mene slama znači mnogo strpljenja, ljubavi i pažnje«, otkrila nam je Sanja.

di se u tekstu Ljubice Vuković-Dulić.

SUDIONICI KOLONIJE:

Sudionice, među kojima i jedan sudionik, ovogodišnjeg saziva kolonije bili su: *Marija Dulić, Marija Vojnić, Jozefina Skenderović, Nedeljka Šarčević, Gabrijela Gmijović, Eržika Gubičak, Eržika Virag, Rozalija Tot Kiš, Edita Petrekanić Bačić, Katarina Skenderović, Eva Aroksalaš, Kristina Kovačić,*

Mara Sarić, Kata Kujundžić, Ana Tikvicki, Anica Horvacki, Tilka Sarić, Biljana Remeš, Jasna Hampelić, Miloš Baralić, Marija Gabrić i Kristina Kulundžić. Da tavankutska kolonija skrbi o svojoj budućnosti pokazuje činjenica da su na njoj i ove godine sudjelovala djeca: *Dajana Sloboda, Zorica Čamilović, Renata Remeš, Maja Jurić, Sanja Adamko, Dijana Klinec, Anita Kolar i Anja Prčić.*

D. B. P.

Naučila razne tehnike pletenja

Kristini Kulundžić, koja će na jesen krenuti u 3. razred srednje škole, ovo je bila treća godina kako sudjeluje na koloniji u Tavankutu. »Ovih sam godina naučila razne tehnike pletenja i ono najosnovnije glede pravljenja različitih detalja. Prva godina je bila probna, prošle sam napravila salaš, a ove godine moj rad se zove 'Križ krajputaš', kaže Kristina dodajući kako se i ubuduće planira baviti izradom slika i predmeta u tehnici slame.

Festival »String« 24. i 25. kolovoza u Subotici

Natjecanje demo skupina iz regije

Drugoga dana festivala, u revijalnom dijelu nastupit će »Kud Idijoti« iz Pule

U organizaciji FOKUS fondacije, idućeg petka i subote (24. i 25. kolovoza), na Stadionu malih sportova u Subotici održat će se festival »String« – natjecanje demo skupina iz oblasti punk, rock, metal, grunge i HC glazbe. Prvog dana održat će se natjecanje deset najboljih među ukupno 61 prijavljene skupine iz Srbije: dreDDup (Novi Sad), All the arms we need (Subotica), DŽDŽ (Beograd), POP-UPS (Sombor), NoYz! (Beograd), My Fault (Novi Sad), Ja k'o Mile a Mile k'o konj (Novi Bečej), Spins (Negotin), Counter Ignition (Kovin) i Through Art (Beograd). Tri najbolja benda prijelaze u drugi natjecateljski dan, gdje će se natjecati sa pet bendova iz regije: Sake – Pula (Hrvatska), Avatar – Budimpešta (Mađarska), Icarus down - Trbovlje (Slovenija), Phobia – Bosanski Brod (BiH) i Punkreas – Nikšić (Crna Gora). Bendovi će svirati po pet autorskih pjesama u oba natjecateljska dana. Najbolja tri benda koja pobijede u drugom natjecateljskom danu osvojit će nagrade, a to su redom: snimanje i izdavanje albuma (koju je omogućila FOKUS fondacija u suradnji s Audiosolutions iz

Izložba fotografija »Rock momenti«

Prije otvorenja festivala, u galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici bit će otvorena izložba rock fotografije pod nazivom »Rock momenti«. Radove će ovom prigodom predstaviti naša tri najpoznatija rock fotografa – Anamarija Vartabedijan, Stanislav Milojković i Aleksandar Zec. Inače, ova je izložba nedavno prvi put izložena u Beogradu, a trenutačno gostuje u Puli

Subotice), snimanje live nastupa na TV Metropolis (koju je omogućio ovogodišnji medijski pokrovitelj festivala – televizija Metropolis) i glazbena oprema (čiji je donator Mitros Music Company). Stručni žiri koji će odabrati najbolje, radit će u sastavu: David Vartabedijan (glazbeni kritičar), Branko Črnac – Tusta (pjevač sastava »Kud Idijoti«) i Aleksandar Zec (rock fotograf i tehnički ravnatelj televizije Metropolis). U revijalnom dijelu programa prvog će dana svirati sastav Speedball iz Aleksinca (bend koji je prošle godine osvojio drugo mjesto), koji će otvoriti festival, a prvi natjecateljski dan će zatvoriti prošlogodišnji pobjednik – skupina Ground Zero iz Novog Sada. Drugi dan, nakon samog finala natjecanja, nastupit će skupina Starfuckers iz Šapca, te legendarni »Kud Idijoti« iz Pule, koji su svoju karijeru započeli upravo u Subotici, pobjedom na nekadašnjem subotičkom Omladinskom festivalu prije točno 20 godina, tako da će ova svirka obilježiti njihov jubilej. Partner ovog festivala je Subotička muzička omladina. Više informacija na: www.fokus-su.org.yu.

D. B. P.

Festival »Interetno« od 22. do 26. kolovoza u Subotici

Svijet u gradu

Pod sloganom »Svijet u gradu«, od 22. do 26. kolovoza u Subotici će se održati šesti po redu Interetno festival, kojega organiziraju Mađarski kulturni centar »Népkör«, Kuća tradicija iz Budimpešte i lokalna samouprava. Originalnu narodnu glazbu i plesove ove će godine predstaviti folklorne skupine i etno umjetnici iz više zemalja svijeta (Mađarske, Indije, Italije, Turske, Meksika, Makedonije, Perua, Portugala i Srbije). Folklorni ansambli predstavljat će se svakodnevno u okviru programa »Panorama plesa«, dok će u glazbenom dijelu festivalskog programa nastupiti: Hollóének Hungarica – Orkestar stare glazbe, ansambl »Glazba naših predaka« (25 etno glazbenika iz Vojvodine), Kerekes Band (Budimpešta), Árpád Bákos i Iskon, Udar i Big Mama Band.

Najavljujući ovogodišnji festival, predsjednik MKC »Népkör« Béla Bodrogi je na konferenciji za tisak naveo kako je posebna

potvrda festivalu to što će ove godine na njemu nazočni biti predstavnici CIOFF-a, koji trebaju donijeti odluku o primitku festivala u ovu međunarodnu udrugu.

U ime lokalne samouprave novinarima se obratio predsjednik Općine Géza Kucsera, istaknuvši kako festival kao kulturna manife-

stacija od gradskog značaja, predstavlja značajno otvaranje prema svijetu, te njegovim posjetiteljima, ali i sudionicima, omogućava upoznavanje različitih kultura iz cijelog svijeta. On je dodao i kako će ovogodišnji program festivala biti namijenjen svim uzrastima, među ostalim i djeci, i da će u njemu svatko naći zanimljive sadržaje. »Subotica će u ovih pet dana biti svijet u malom«, poručio je gradonačelnik.

Inače, festival se ove godine održava ispred Gradske kuće, gdje će u takozvanom »Etnopolisu« osim velike bine, biti smještene i vaša narodnih rukotvorina (25 šatora), igraonica za najmlađe (u kojoj će se održavati radionice) te »gastromski kut« koji će nuditi specijalitete različitih kuhinja. Također, osim nastupa folklornih skupina i koncerata, svake večeri u »festivalskom klubu« u MKC »Népkör« od 23 do 3 sata izjutra bit će priređeni tulum sa sudionicima festivala.

Festival Interetno će uključivati i okolna mjesta – Bačku Topolu, Horgoš, Sentu i Trešnjevac – u kojima će gostovati pojedini umjetnici s festivala.

D. B. P.

Julia Cameron, »Umjetnikov put«, V.B.Z., Zagreb, 2000.

Priručnik za oslobađanje kreativnosti

Na skeptično pitanje – kako netko može podučavati kreativnost – autorica jednostavno odgovara: »Ne mogu. Ja podučavam ljude da sebi dopuste biti kreativni«.

Piše: Dejan Ušumović

Pod pretpostavkom da za knjigama, u koje ubrajamo i jedinstvenu – »Umjetnikov put« *Julie Cameron* – posežemo u trenucima kada nam se čini da iz sebe i od okoline ne možemo dobiti odgovore na pitanja koja nas

luksuznom uredu negdje u epicentru Hollywooda. Izvana osmotreno, ne može biti bolje. U krugu je ljudi čija imena već tada postaju legendarna (*Spielberg, Lucas, Scorsese*), ali iza blještavila i slave nju opsjeda uvjerenje da gubi dah

mori. Nalik pustinjaku i u potrazi za odgovorima na pitanja što ju tište, povlači se u anonimnost kućice smještene podno planine Taos u Novom Meksiku. Daleko od uređivačke politike filmskih studija piše zarad pisanja. Kroz razonodu definira relacije iz konglomerata dotadašnjih iskustava. Protječu tjedni, mjeseci, tijekom kojih vodi i intenzivnu prepisku s nekolicinom ljudi od povjerenja: »Nikada nisam planirala postati učitelj. Jedino sam bila ljuta što ja nikada nisam imala učitelja«.

NOVI POČETAK: Nedugo potom, osnažena i napunjenih baterija dobiva posao predavača na Feminističkom institutu za umjetnost u New Yorku. Sama od sebe tu se okuplja prva skupina »zaključenih« slikara, književnika, redatelja, uopće, u budućnosti manje ili više znanih imena. Neformalne bilješke s tih predavanja dopijevaju do *Marka Briana* koji zaključuje kako bi »to« trebala biti knjiga. Tako nastaje »Umjetnikov put« sa podnaslovom »Duhovni put oslobađanja kreativnosti«. Na skeptično pitanje – kako netko može podučavati kreativnost – autorica jednostavno odgovara: »Ne mogu. Ja podučavam ljude da sebi dopuste biti kreativni«.

SKRIVENI UMJETNIK U NAMA: Dopustiti sebi biti početnik, neophodno je u kako u umjetnosti, tako i šire gledano, u bilo kojoj drugoj profesiji. Ipak, umjetnik je iz izvjesnih razloga pripadnik specifične kategorije: čudljiv, osjetljiv na povratne energije. Mnogi ljudi zbog stjecaja raznolikih okolnosti nisu ni svjesni posebnog i primarnog im artistskog dara, ali ih zato možemo lako uočiti: u ozračju su onih pojedinaca što vlastitu kreativnost neometeno iskazuju. Tako, za početak se i sami mogu prepoznati. Umjetnici u sjeni, kako ih inače klasificiraju, jesu oni kojima je ovo djelo namijenjeno, mada, ukoliko smo umjet-

nici te se osvrnemo k vlastitim počecima, lako možemo nabasati na reminiscencije iznjedrene unutar sličnih okolnosti. S tom razlikom što je umjetnika unutar nas samih imao tko izvesti na svjetlost dana. Potpora ili pozitivan tretman, kako nas samih prema sebi toliko i okoline prema nama (i nas prema njoj), jest moment od ključnog značaja.

KREATIVAN RAD KAO ZABAVA: Ili više? U knjizi je zahvaćen širok dijapazon vježbi i aktivnosti koje je poželjno prakticirati na tom čudesnom putu aktiviranja stvaralačkih sposobnosti. Nemoguće je, a bilo bi i kontraproduktivno, prionuti opisu metoda. Mnogobrojne su i kompleksne. Kao kuriozitet knjižice, vrijedilo bi spomenuti vinjete s afirmativnim izjavama zanimljivih ljudi izvan umjetničkog miljea. Dovoljno je navesti neke od naslova tema: vaš unutarnji neprijatelj, cenzor, negativna uvjerenja – razobličavanje istih, ponovno otkrivanje osjećaja sigurnosti, otrovni suputnici na putu, zakopani snovi, arheologija, rizik, u koštaku s kritikom, dobitak zamaskiran gubitkom, godine i vrijeme – djelo i proces, rano usvojeni modeli, kreativni preokreti, potpuno rušenje blokada... Svako poglavlje pred budućeg umjetnika postavlja zadatke i provjere: oni su laki poput igre i predstavljaju zadovoljstvo dok analizom rezultata dolazimo do iznenađujućih otkrića. Umjetnici koje poznajemo svjesno ili iz navike prakticiraju ovdje opisane vježbe. Ovo je samo jedan detalj zbog kojeg »Umjetnikov put« nije puka prodavaonica ispraznih snova.

I na kraju, ukoliko netko kaže: »Prekasno je, koliko će vremena proći dok se prvi rezultati ne pokažu?«, odgovor bi glasio: isto toliko koliko i u slučaju da ništa ni ne pokušamo. S jednom bitnom razlikom.

tište, tada navedeno djelo može-mo svrstati među takozvane knjige »samopomoći« (self-help literature). Naslova iz ove oblasti možda ima i previše; poglavito na Zapadu gdje su one trend. Većina ovakvih knjiga govori o suočavanju pojedinaca s raznoraznim problemima i o uspješnom rješavanju istih.

PREKRETNICA: Julia Cameron »vlastiti put« otpočinje koncem 70-ih godina prošlog stoljeća u

i posustaje na jednoj od najskliskijih staza ovoga svijeta. Dešava se da samovoljnom odlukom o prividnom povlačenju iz velike igre, svoje ime stavlja na listu nepoželjnih. Čin koji joj neki ljudi (ne gore spomenuti) ni danas ne mogu oprostiti, što samo po sebi govori o značajnom mjestu što ga je već tada zauzimala. Ipak, iz uvida knjige doznajemo da joj to razdoblje života sliči noćnoj

Početak liturgijskog slavlja »Dužijance 2007.«

Svečano večernje

Gost ovogodišnje proslave, kardinal Theodore McCarrick, obratio se vjernicima na koncu večernje molitve i svojim govorom oplemenio svečanu atmosferu

Večer uoči središnje proslave »Dužijance 2007.« u subotu 11. kolovoza, u 18 sati održano je svečano večernje. Duhovna priprava za buduću proslavu otpočela je svečanim ulaskom u katedralu baziliku sv. Terezije Avilske. U procesiji su kraj mini-stranata i svećenika bili i mons. dr. *Andrija Kopilović*, subotički

slave žetvenih svečanosti, kardinal *Theodore McCarrick* nadbiskup vašingtonski u. m.

Na samom početku molitvenog susreta pozdrave nazočnima uputio je subotički biskup mons. Ivan Pénzes. Pozdravio je uzoritog kardinala McCarricka, preuzvišenog nadbiskupa Hočevara, braću svećenike, redovnike i

Mlinko, malog bandaša *Olivera Vukovića* i malu bandašicu *Marijanu Matković*, ugledne goste među kojima su bili gradonačelnik Subotice *Géza Kucsera*, predsjednik OO »Dužijance 2007.« *Grgo*

Gost ovogodišnje proslave, kardinal Theodore McCarrick obratio se vjernicima na koncu večernje molitve i svojim govorom oplemenio svečanu atmosferu. »Koliko je to čudesno, bilo gdje da smo, mi

Svečani blagoslov: nadbiskup mons. Stanislav Hočevar, kardinal Theodore McCarrick i biskup mons. Ivan Pénzes

biskup mons. *Ivan Pénzes*, beogradski nadbiskup mons. *Stanislav Hočevar*, te gost ovogodišnje pro-

redovnice, predvoditeljski par – ovogodišnjeg bandaša *Maria Tikvickog* i bandašicu *Nevenu*

Ugledni gosti na večernjici

Kujundžić, te sve nazočne vjernike u crkvi.

Večernju molitvu je predvodio katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić*. Nakon propovijedi, bandaš i bandašica prinijeli su krunu na oltar, srce Marijino i srce Isusovo, koju će idućeg dana nositi na svečanu misu. Katedralni zbor *Albe Vidaković* pod ravnanjem s. *Mirjam Pandžić* pjesmom je pratio svečanu molitvu.

smo jedna velika obitelj. Veliki je dar od Boga pripadati Katoličkoj crkvi«, kazao je. Na koncu je, izražavajući radost što nazoči završetku žetvenih svečanosti, poručio da se ne trebamo moliti Bogu samo radi zahvale za Dužijancu, nego se trebamo moliti i na nakanu da nam Gospodin podari dobre žeteece, svećenike.

J. K.

Proštenje na Svetišu Majke Božije »Bunarić«

22. kolovoza, srijeda u 19 sati – Krunica i propovijed

23. kolovoza, četvrtak u 19 sati – Marijanski Akathistos – svečana pjesma i molitva u čast Majci Božijoj i propovijed

24. kolovoza, petak u 19 sati – Križni put i propovijed

25. kolovoza, subota u 19 sati – Svečano bdijenje

26. kolovoza, nedjelja u 7 sati – Misa kod kapele, dvojezično

8 sati – Biskupska misa na mađarskom

10 sati – Biskupska misa na hrvatskom, gost kardinal *Jozef Wetter*, nadbiskup Minhena

16 sati – Misa za nemoćne i bolesne

J. K.

Velika Gospa – Marijino uznesenje na nebo

Crkva i Marijanska duhovnost

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

U Mariji, njezinom liku i modelu, Crkva pronalazi svoje lice Majke, ne može degenerirati u slabljenje koje bi je pretvorilo u partiju, u organizaciju, u skupinu pritiska u službi ljudskih interesa, pa i ako su najplemenitiji. Ako u pojedinim teologijama i kristologijama Marija više ne nalazi svoje mjesto, razlog je jednostavan: sveli su vjeru na apstrakciju. A apstrakcija nema potrebe za Majkom.

Ovaj tjedan je proslavljen najveći marijanski blagdan: Velika Gospa – Marijino uznesenje na nebo. Pred nama je uskoro središnji događaj proštenja na Bunariću, kada će među nama biti jedan od kardinala Rimske Crkve, min-henski nadbiskup, kardinal *Friedrich Wetter*. On je nasljednik sadašnjega Pape na nadbiskupskoj stolici min-henskih nadbiskupa. Smatrao sam za zgodnim za ovaj broj s čitateljima podijeliti jedno marijansko razmišljanje kardinala *Ratzingera*, a sadašnjega pape *Benedikta XVI.* i ponuditi kao pomoć u formaciji Marijanske duhovnosti.

Šest je točaka u kojima – premda na dosta sintetičan, pa stoga i nepotpun način – Kardinal vidi sažetak uloge Djevice ravnoteže i potpunosti za katoličku vjeru. »Prepoznati u Mariji ono mjesto koje joj dogma i Tradicija daju znači biti čvrsto ukorijenjen u autentičnu kristologiju.« (II. vatikanski sabor kaže: 'Crkva pobožno misleći o njoj i promatrajući je u svjetlu Riječi, koja je postala čovjekom, s poštovanjem dublje prodire u veliki misterij utjelovljenja i sve više postaje slična svome zaručniku').

MARIJANSKE DOGME: Uostalom, u službi vjere u Krista – dakle, ne isključivo iz pobožnosti prema Mariji – Crkva je proglasila marijanske dogme: prvo, trajno djevičanstvo i božansko materinstvo, te potom, poslije dugog sazrijevanja i razmišljanja, bezgrešno začeće i uznesenje na nebo. Ove dogme štite autentičnu vjeru u Krista kao pravog Boga i pravog čovjeka: dvije naravi u jednoj osobi. Stavljaju u obranu i neophodnu eshatološku napetost, pokazujući u Marijinu uznesenju besmrtnu sudbinu koja nas sve čeka. Štite i vjeru, danas ugroženu, u Boga stvoritelja koji (to je jedna od oznaka više nego ikada neshvaćene istine o

trajnom Marijinu djevičanstvu) može slobodno zahvatiti u materijalni svijet. Ukratko, kako podsjeća i Koncil: »Marija, koja po svom tjelesnom sudjelovanju u povijesti spasenja u sebi, na određen način, sjedinjuje i odražuje najveće istine vjere.«

Mariologija u Crkvi pretpostavlja ispravan odnos, potreban sklad između Biblije i Tradicije. Četiri marijanske dogme imaju neophodno potreban temelj u Pismu. Ali ovdje su to kao klice koje rastu i daju plod u toplom ozračju Tradicije onako kako se to izražava u liturgiji, u intuiciji vjerničkog naroda, u teološkom razmatranju vođenom od Učiteljstva.

LJUDSKA DIMENZIJA VJERE: U osobi židovske djevojke, koja je postala Mesijinom majkom, Marija na živ i nerazdvojiv način povezuje stari i novi narod Božji, Izrael i kršćanstvo, Sinagogu i Crkvu. Ona je točka sveze bez koje vjera (kako se danas događa) riskira da se svede ili samo na Stari zavjet ili samo na Novi. U njoj pak možemo živjeti unutarnju povezanost cjelokupnog Pisma.

Ispravna marijanska pobožnost jamči vjeri suživot s neophodno potrebnim »razumom«, s isto tako nužnim »razlozima srca«, kako bi rekao *Pascal*. Za Crkvu čovjek nije samo razum ili samo osjećaj, već je jedinstvo ovih dviju dimenzija. Glava treba mudro razmišljati, ali i srce treba biti zagrijano: pobožnost prema Mariji (»osigurana od lažnog pretjerivanja, ali i od škrtice misli koja ne promatra osobito dostojanstvo Majke Božje«, kako preporučuje Koncil) omogućuje vjeri potpunu ljudsku dimenziju.

Poslušimo se izrazima II. vaticanskog sabora: Marija je »lik«, »slika« i »model« Crkve. Dakle, gledajući nju, Crkva je zaštićena od muškog modela o kome smo govorili, koji Crkvu vidi kao oruđe socio-poli-

tičkog programa. U Mariji, njezinu liku i modelu, Crkva pronalazi svoje lice Majke, ne može degenerirati u slabljenje koje bi je pretvorilo u partiju, u organizaciju, u skupinu pritiska u službi ljudskih interesa, pa i ako su najplemenitiji. Ako u pojedinim teologijama i kristologijama Marija više ne nalazi svoje mjesto, razlog je jednostavan: sveli su vjeru na apstrakciju. A apstrakcija nema potrebe za Majkom.

HRABROST I POSLUŠNOST: Svojom sudbinom, koja je u isto vrijeme sudbina i Djevice i Majke, Marija nastavlja bacati svjetlo na ono što Stvoritelj želi od žene svih vremena, pa tako i ovog našega. Dapače, možda i najviše našega u kojemu je – kako znamo – ugrožena sama bit ženstvenosti. Njezino Djevičanstvo i Materinstvo ukorjenjuju misterij žene u tako velik usud od kojega se ne može odcijepiti. Marija je neustrašiva objaviteljica *Magnificata*; ali je i ona koja čini plodnom tišinu i skrovitost. Ona je ta koja se ne boji stajati podno križa, koja je prisutna kod rođenja Crkve; ali je i ona koja je, kako to više puta naglašava evangelist, »čuvala i razmatrala u svom srcu« ono što se oko nje događalo. Stvorenje hrabrosti i poslušnosti (sada i uvijek) primjer je na koji svaki kršćanin – muškarac i žena – može i treba gledati.

Toliko kardinal *Ratzinger*, tj. Benedikt XVI. U našem vremenu, koje je obilježeno tolikim susretima i slavlja, treba jedan ovakav predah dubine. Naša vjera, ako bi ostala samo na razini manifestacije, prešla bi u slabiju kvalitetu i postala bi običaj. Običajna vjera, nažalost više i nije vjera. Dobro je uočiti pravilnu, Marijansku duhovnost kao duhovnost Crkve i ići u susret slavlja i na Bikovu i Bunariću bogatstvom Marijine duše.

Obitelj Sekereš s radošću primila »Antušovu nagradu«

Neizmijerna ljubav prema djeci

Svakodnevica jedne hrvatske obitelji

Kao zahvalnost za doprinos na području nacionalne kulture Hrvata u Bačkoj i ove je godine dodijeljena »Antušova nagrada« jednoj jednostavnoj ali posebnoj obitelji. Odlukom komisije pri Institutu »Ivan Antunović«, član komisije preč. *Andrija Anišić* i predsjedavajući Instituta mons. dr. *Andrija Kopilović* ovogodišnje su priznanje dodijelili obitelji Sekereš.

Kao i mnogi roditelji u višečlanim obiteljima, i *Ivica* i *Vesna Sekereš* ulažu veliki trud u odgoj djece i stvaranje harmonije u njihovim životima. Ljubav prema *Mariji* (11), *Barbari* (8), *Matiji* (6) i *Tereziji* (10 mjeseci) dovela ih je do ovog skromnog ali njima dragog priznanja.

DJECA: »Nekoliko dana prije župnik nam je »šapnuo« da dode-mo na književnu večer. Rekao je da će još potvrditi, ali nije, pa smo mislili da su nekog drugog izabrali. Ipak, mi smo bili ti. Naravno da smo se obradovali. Bilo nam je drago što je netko primijetio naš trud i rad oko djece«, prisjeća se Vesna.

Na pitanje kako se snalaze u svakodnevnom životu ona kaže: »Naravno da ima puno obveza čim imamo četvero djece, ali snalazimo se. Što se tiče materijalnih stvari, pomažu i bake i djedovi. Kod kuće djeca su vrlo poslušna i marljiva. Svatko pomogne i uradi neki dio posla. Puno nam pomaže i *Matija*, teta koju dvorimo. Evo, već 11 godina ona je tu uz nas.«

Marija i Barbara trenutačno idu u Osnovnu školu »Ivan Milutinović«

u hrvatski odjel. Dok Marija provodi slobodno vrijeme svirajući violinu, Barbara se priprema za satove sviranja gitare. Matija ide u vrtić »Marija Petković« koji su pohađale i djevojčice, a za koju godinu će časna sestra i odgajateljica uživati i u prisustvu male Terezije.

AKTIVNOSTI: Kao u svakoj obitelji, i njihov je društveni život ispunjen raznim aktivnostima. Pokraj Dužijance, paličkih izleta i posjeta Bunariću, ovaj je bračni par imao prilike uživati i u ugodnim događajima. »Na desetu godišnjicu braka prošli smo »Originalan vikend« pod organizacijom Zajednice bračnih susreta. Tri smo dana posvetili usavršavanju dijaloga. Pomogli su nam izraziti jedno drugom kako se

Proslava Dužijance, naravno, ne može izostati iz njihovih života. Kako kaže Vesna, njihova su djeca već s godinu dana uživala u ovoj

gim kućama. U našem domu stoji slika srca Marijina u jednom velikom okviru zajedno sa slikama drugih stvari koje volimo: Bog, milosrdni Isus, Papa, križni put, blažena Marija Petković i sl. i povremeno i molimo svi zajedno pred njom. Vjera je veoma važna stvar u našem životu. To je ono što nas održava te se i trudimo vršiti volju Božju«, istaknula je Vesna. Skromno dodaje kako su oni jednostavna obitelj i kako bi možda trebali biti više apostoli i prenositi svoja obiteljska iskustva i drugima.

Kao supruga i majka četvero djece Vesna uživa u čarima zajedništva obitelji: »Trudim se uživati u svakom danu uz našu djecu koju neizmijerno volimo. Želim im pomoći u životu kako bi bili sretni i zadovoljni koliko je to moguće.«

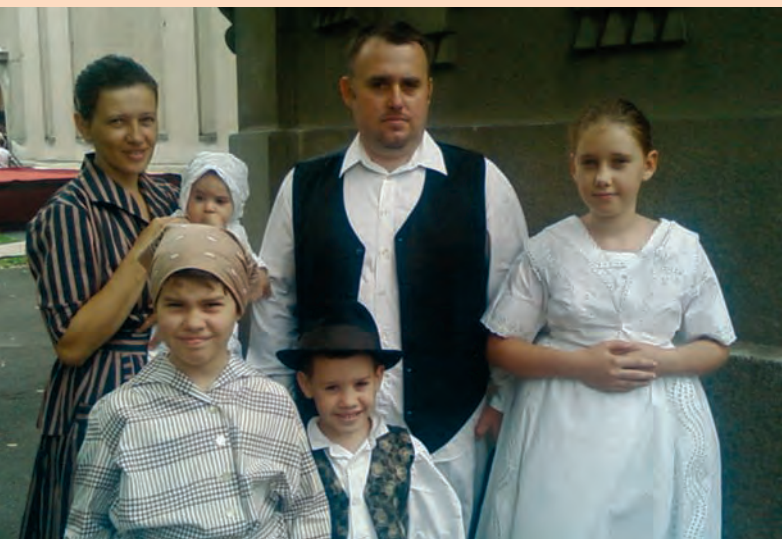
Adrijana Kajla

osjećamo i dali savjete kako razumjeti bračnog partnera. To nam je pomoglo da obnovimo našu ljubav«, kaže Vesna.

tradiciji, s njima skupa. Čak i prije ovogodišnje Dužijance ona su s radošću isprobavala narodnu nošnju i pozirala pred mamom. Maloj je Terezi također bilo sašiveno malo odijelce kako bi već s deset mjeseci starosti imala prilike nositi narodnu nošnju.

VJERA: Veoma važno mjesto u životu ove obitelji ima vjera. Iako su mnoge obitelji zamijenile svete slike raznim slikama pejzaža, zid ove obitelji krase slike Djevice Marije kao vid poštivanja majke Božje i kršćanske vjere uopće. »Na književnoj večeri župnik Andrija Kopilović govorio je o tome kako svete slike nemaju mjesta u mno-

Piše: Dr. Marija P. Matarić

Bol u grudima (2.)

Uzroci nastanka bola

i: srčanog-neishemijskog podrijetla, vaskularnog, plućnog, gastro-intestinalnog (stomačnog), mišićno-koštanog podrijetla, a može biti izazvan i drugim uzrocima.

BOL U GRUDIMA SRČANOG-NEISHEMIJSKOG PODRIJETLA:

Ova bol nastaje najčešće kod razvoja zapaljenja srčane ovojnice – perikarditisa. Bol je lokalizirana iza grudne kosti ili u lijevoj polovici grudnog koša, širi se u vrat i pleća i veoma je oštar. Tipično za ovaj bol je da se pojačava u ležećem položaju, posebice pri kašlju ili gutanju, a ublažava se u sjedećem položaju. Vremenom bol postaje sve manji, ali opće stanje oboljelog je sve teže. Sličan bol se javlja i kod upale srčanog mišića te kod različitih suženja srčanih zalisa. Svakako je neophodno, u slučaju pojave ovakvog bola, obratiti se za liječničku pomoć, kako bolest sama po sebi ne bi dovela do neželjenih komplikacija.

BOL U GRUDIMA VASKULARNOG PODRIJETLA:

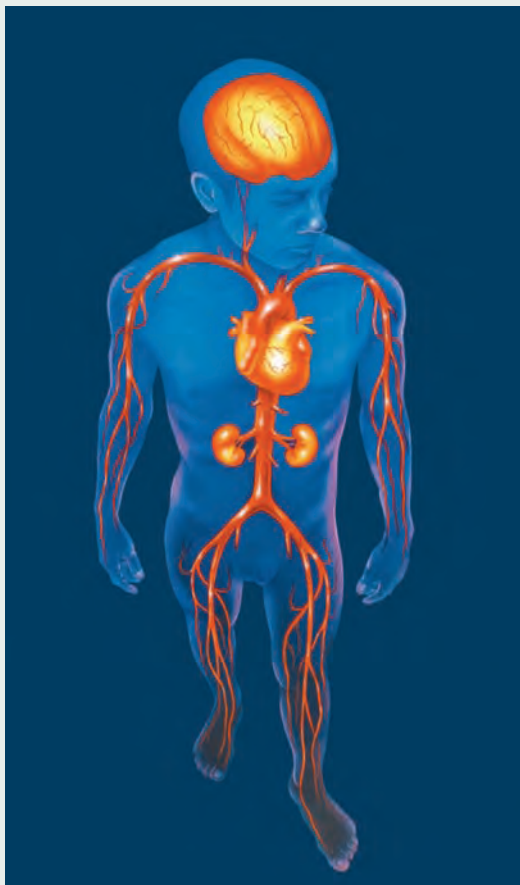
Potječe od bolesti velikih krvnih žila smještenih u grudnom košu, prije svega najveće krvne žile organizma – aorte i manjih krvnih žila koje se nalaze na putu od pluća do srca i od srca do pluća. Najopasnija

od svih ovih bolesti je cijepanje zida aorte, tzv. disekcija aorte, koja se u velikom postotku slučajeva završava smrtnim ishodom. Bol kod disekcije aorte najčešće nastaje kod onih s visokim krvnim tlakom (200/100mmHg i više) i

oštrim, cijepajućim, razdirućim bolom koji se načešće širi od sredine grudnog koša k leđima i nerijetko je povezan s vrtoglavicom i oduzetošću jednog ekstremiteta (noge ili ruke), ili jedne polovice tijela. Sličan se bol može razviti

i kod začepljenja krvnih žila koje vode od srca do pluća kada nastaje tzv. plućna tromboembolija. Embolija pluća također može biti smrtonosna, bolest koja se najčešće javlja kod bolesnika s proširenim i upaljenim dubokim venama nogu ili nakon operacijskih zahvata u predjelu male zdjele (karlice). Ovaj je bol sličan kao kod infarkta srca, ali je praćen otežanim disanjem, ubrzanim lupanjem srca, čestim gubitkom svijesti, bljedilom kože i plavičastom usana. Jedino pravovremena liječnička pomoć može dovesti do spašavanja života onih koji imaju masivnu emboliju.

U idućem nastavku ćemo pokazati kako različita oboljenja pluća, probavnog trakta, kostiju i mišića, kao i neke druge bolesti, mogu izazvati sličan bol kao kod razvo-

Bol u grudima je čest simptom kojim se prezentiraju mnogobrojna oboljenja. Smatra se kako se čak 50 posto onih pacijenata koji odlaze u ambulantu opće prakse, žali na određeni vid bola u grudima. Ovaj bol ima različitu prirodu, lokalizaciju, intenzitet, trajanje, širenje. Najčešća asocijacija na bol u grudima je razvijanje akutnog srčanog udara, tj. infarkta miokarda. Bol kod infarkta traje duže od pola sata, jakog je intenziteta, širi se najčešće u vrat, stomak, lijevu ruku i praćen je mnogim drugim simptomima.

U tekstu koji slijedi pokazat ćemo kako ima na desetine stanja kod kojih postoji bol u grudima, a nisu srčanog podrijetla, tj. ne nastaju zbog srčanog udara. Ukoliko se pacijenti bolje upoznaju i s ovim stanjima, smanjit će se napetost i strah zbog nastajućeg bola i svatko će racionalnije moći prići svojoj tegobi i možda i sam shvatiti uzrok nastanka bola. Bol u grudima, osim što može biti uzrokovan srčanim udarom, može biti

to neposredno nakon težeg fizičkog naprezanja. Karakterizira se

ja infarkta srca.

GASTRONOMSKI KUTAK

Punjene paprike sa sirom

Sastojci:

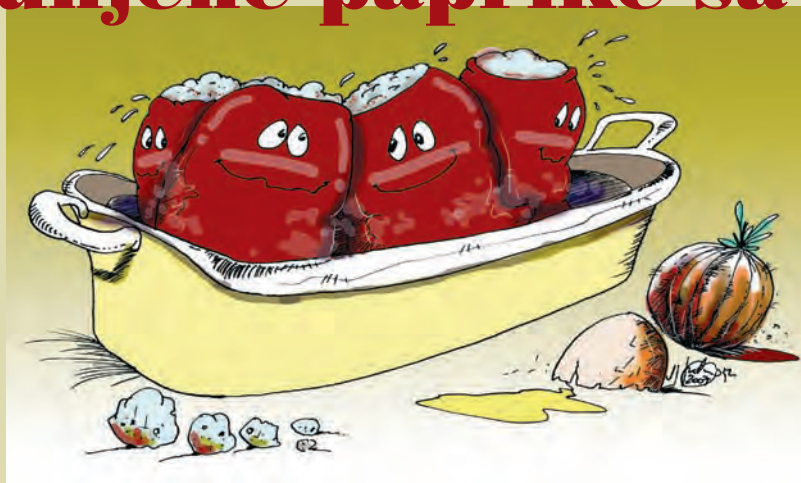
6 paprika

500 grama sira

3 jajeta

sol

1 crveni luk

Priprema:

Luk malo dinstati (treba ostati svijetao), u to dodati sir. Kada se malo ohladi, sve sastojke umiješati i puniti paprike. Tako napunjene paprike prekriti uljem i peći u pećnici.

Bok Hrckovci!

Životinjska olimpijada

Može li kukac visok 1,85 koji trči 800 km/h pobijediti pticu trkačicu ili geparda, u utrci na 100 metara? U skoku uvis natječu se voćna mušica i pacifički loss. U bazenu će se okušati morski pas i pingvin dok će sailfin zmaj biti diskvalificiran zbog trčanja na površini vode. U skoku uvis natječu se grinje, muha i ptica, koja je diskvalificirana zbog letenja. Natjecanja na vodi održana su, red 4 milijuna gledatelja, u otvorenom vulkanu napunjenom vodom.

Moja mama

Moja mama je sunce koje sja,
Puna ljubavi i pažnje,
Koja će me uvek voljeti.
Zato je moja mama ta koju volim ja.

Dražen Balažević, IV. a, OŠ »Matija Gubec«, Tavankut

Žuta minuta

Little Chicken dobro se osramotio tražeći od sumještana da se sakriju od neba koje će ubrzo pasti na njih. Vikao je i molio i kumio ljude da pobjegnu od, kako se ubrzo uspostavilo, najobičnijeg žira. Neugoda je bila velika ne samo za njega već i za njegova oca, koji mu od tog trenutka više ništa nije vjerovao i koji ga se počeo stidjeti. I cijelo se mjesto počelo ponašati prilično grozno prema Chickenu Malom. Da ne bi sve bilo tako jednostavno, u filmu se u jednom trenutku pojavljuju i vanzemaljci koji otimaju Littlovog frenda gubitnika. Kada otkrije da oni i nisu baš tako loši, svi skupa postanu prijatelji.

Moj hrvatski odjel

U mojoj školi su učionice ukrašene, učiteljice su dobre, svi se družimo i svi želimo postati najbolji prvaci na svijetu!

Mirjam Maksuti, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Martina Romić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Martina Sivić, III. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Simpsonovi na filmu

Poslije osamnaest sezona, četiri stotine epizoda i bezbroj nagrada i počasti, »Simpsonovi« su sada postali dugometražni film. I to je dobro, jer je potreban veliki ekran da se potpuno prikaže epska glupost Homera Simpsona. Sve počinje s Homerom, njegovim novim ljubimcem praseta i šupljim silosom

punim izmeta – a to je kombinacija koja pokreće katastrofu kakvu Springfield još nije doživio. Marge je bijesna zbog Homerove monumentalne gluposti, gomila željna osvete kreće k domu Simpsonovih. Obitelj jedva uspijeva pobjeći, ali se ubrzo razdvajaju. Građani Springfielda imaju jak razlog da žele krv Simpsonovih. Kaos koji je Homera pokrenuo privukao je pozornost američkog predsjednika Arnolda Swarcheneggera i šefa Agencije za zaštitu okoliša Rasa Kargila (glas Alberta Brooksa). Dok sudbina Springfielda i svijeta visi o koncu, Homer polazi na osobnu odiseju iskupljenja – tražeći oproštaj od Marge, ponovno okupljanje rasturene obitelji i spas svog rodnog grada.

Režija: David Silverman

Uloge: Dan Castellaneta, Julie Kavner

Nikola Mukić, III. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

MOBITEL S PROJEKTOROM

Tvrtka »Microvision«, koja proizvodi minijske laserske videoprojektore, potpisala je s »Motorolom« ugovor o razvitku integriranog projektor. Detalji ugovora nisu poznati, ali za početak »Motorolin« mobitel bit će integriran u »Microvisionov« projektor PicoP i bit će korišten u demonstracijske svrhe. Prototip će imati ugrađen »Microvisionov« širokoukutni projektor razlučivosti WVGA (854x480 piksela).

STIGAO ADOBE COLD FUSION 8

»Adobe« je počeo prodavati programsku opremu Adobe ColdFusion 8, nove verzije Arazvojnog alata za dinamične internetske stranice i internetske aplikacije. Nova verzija donosi više novosti, kao što su funkcije ColdFusion 8 Server Monitor, za slikanje uskih grla i ravnomjernije opterećenje rada poslužitelja, jednostavnije integriranje s drugim Adobeovim tehnologijama, poput Adobe Flex, PDF, Adobe Integrated Runtime (AIR), kao i proširena podrška za okvir .NET, operativni sustav Microsoft Windows Vista i rješenje JBoss. Dostupne su dvije verzije, Standard i Enterprise Edition.

HOTMAIL »GUBI« MAILOVE

Prema nekim istraživanjima, mailovi s privetkom poslani s Hotmaila ili prema Hotmailu ne stižu na odredište. Prema Hubmailu taj postotak iznosi nevjerojatnih 81 posto.

S jedne strane, »Microsoft« negira štednju bandwidtha na način da jednostavno ne isporučuje prevelike mailove, dok s druge strane korisnici Hotmaila uporno žale na neobjašnjivo nestajanje mailova koji imaju privitak. Ispitivanje je urađeno na jednostavan način. Kreirano je 100 mailova s različitim privicima veličina od 6 K do 1,9 MB. Korištena su dva accaunta na Hotmailu i dva accaunta na drugim serverima. Mailovi su poslani između svih četiriju adresa. Ukoliko mail nije stigao tijekom 48 sati ili pak nije stigla poruka o pogrešci pri slanju maila, smatrano je da je mail nestao.

LASERSKI PRINTERI ŠTETNI PO ZDRAVLJE

Prema analizi koju su obavili australski stručnjaci, značajan postotak kućnih i uredskih laserskih printera štetan je za zdravlje. Od 62 printera koliko ih je testirano, kod 25 je otkriven toner koji emitira štetne čestice. U istraživanju su testirani Canon, Ricoh i Hewlett-Packard.

Lidija Moravska s kolegama sa Sveučilišta »Queensland University of Technology«, 17 od 62 printera klasificirala je kao kritične. Kod jednog od njih emitiranje štetnih čestica bilo je jednako onom kod zapaljene cigarete. Kod dvaju printera uočena je nešto manja, a kod njih šest niska količina štetnih materija. Moravska je uočeno emitiranje opisala kao ozbiljnu prijetnju po zdravlje. Zbog malih dimenzija štetnih čestica, lako ih je udahnuti, pa one nalaze put do najdubljih dijelova pluća. Posljedice mogu varirati od male iritacije pa do kardiovaskularnih problema i raka.

USB OSVJEŽIVAČ ZRAKA

Kako su geekovi obično zaokupirani svojim računalom pa ne stignu pospriječiti ili se brinuti o sebi, USB osvježivač zraka idealan je za njih. Na uređaj se nakapa eterično ulje i aroma se osjeća u zraku. Zeleni osvježivač dolazi s mirisom pepermint, a ružičasti s okusom ruže. Dostupan je po cijeni od samo sedam dolara.

Priredjuje: Siniša Jurić

Za bogatiji rječnik

Nove hrvatske riječi

Časopis »Jezik« organizirao je natječaj za praktični doprinos obogaćivanju hrvatskoga jezika

Piše: Dražen Prčić

Poslije gostovanja u **sučelištu** bio sam pozvan na **istinomjer**, istina dodatni razlog bila je i zaostala **skrbnina** koju sam zbog kvara na **svemrežju** zaboravio uplatiti. Žureći, nisam zamijetio **uspornik** na ulazu u **raskružje**, a potom ni **smećnjak** iz kojeg se pušilo staro odbačeno **pržilo**.

U ovom izmišljenom tekstu, boldirane riječi zbilja postoje. Prije čitanja nastavka teksta o ovim novim hrvatskim riječima, provjerite svoju logiku i poznavanje elemenata hrvatskoga jezika i iskreno ustvrdite znate li što su: sučelište, uspornik, ili pržilo...

NATJEČAJ ZA NOVE RIJEČI: Časopis za kulturu hrvatskoga jezika »Jezik«, koji izdaje Hrvatsko filološko društvo, upriličio je natječaj za nove hrvatske riječi, dajući prigodu (ali i solidnu financijsku naknadu) svim »mudricama« koji su tijekom njegova trajanja »razbijali glavu« o što boljoj i efektivnijoj hrvatskoj inačici za već poznatu stranu riječ. Navedene riječi označene tamnom crnom bojom, riječi su koje su ušle u finalni izbor od ukupno 482 prijedloga od kojih je u užu odabir ušlo njih 47, a samo 9 izborilo finale. Posljednja, finalna riječ je **hrvatistika**,

koja je zamijenila opće uvriježeni pojam kroatistiku.

POJAŠNJENJA: Za one koji još uvijek nisu uspjeli odgonetnuti hrvatsko značenje novih riječi (vjerujemo da je takvih vrlo malo), evo i pojašnjenja riječi koje su pobjednice ovoga natječaja.

Sučelište – talk show, vrlo logična i precizna odrednica za emisiju u kojoj se nekoliko ljudi sučeljava licem u lice.

Istinomjer – poligraf, u mnogome ljepša riječ za mehaničku napravu kojom se ispituje istinitost nečijeg svjedočenja.

Skrbnina – alimentacija, riječ nastala od produženja opće poznate riječi skrb i vjerojatno najlakša za pogađanje i razumijevanje u ovom malom testu.

Svemrežje – Internet, s obzirom da je danas cijeli svijet »na mreži«

i sve je umreženo na već spomenutom Internetu, nova hrvatska riječ lijepo se razlikuje od uvriježenoga anglizma.

Uspornik – ležeći policajac, ova riječ spada u sam vrh kreativnog dometa među svim akterima ovoga natječaja, jer posve precizno odgovora svojoj uporabnoj svrsi.

Raskružje – kružni tok, dosta logična riječ ukoliko se uspoređi sa sličnom riječi **raskrižje**.

Smećnjak – kontejner, još jedna riječ engleskog govornoga područja dobila je svoj naziv na hrvatskome jeziku. Precizno i svrsishodno.

Pržilo – friteza, svi ljubitelji brze i pržene hrane od sada će je moći rabiti uz korištenje nove riječi, koja je obogatila fond hrvatskoga jezika.

JOŠ NEKOLIKO RIJEČI KOJE SU UŠLE U UŽI IZBOR: Iako se nisu uspjele plasirati u finalni odabir i riječi poput primjerice **mimoučinka** (nuspo-

java), **brzogriz** (fast food), **tiskala** (printer), **grijevoda** (bojler), **dvo-kriške** (sendvič), **izoblike** (karikatura) ili **sitnog bića** (mikroorganizam), ili pak **zakulisja** (back stage), zaslužuju svaku pohvalu njihovim tvorcima, jer daju novo bogatstvo u domišljatosti želje za stvaranjem čistoga jezika u kojemu neće prevladavati »more« tuđizama. Ukoliko su vas novonastale riječi inspirirale, slobodno se okušajte u izmišljanju novih, jer je već u pripremi sljedeći natječaj za nove hrvatske riječi. Tko zna, možda ćete baš vi biti među slavnobitnicima!

Karlo Dević, biciklist, prodavač i serviser

Bicikl kao posao

Sretan sam što sam uspio spojiti osobno zadovoljstvo s poslom kojim se bavim

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Iako je po struci poljoprivredni mehaničar, Subotičanin **Karlo Dević** je trenutačno prodavač i serviser bicikala u tvrtki »Venera bike«. Kako je još od malih nogu pasionirani vozač popularnog dvokotača na »ljudski pogon«, životni splet okolnosti doveo ga je u situaciju da mu dugogodišnja pasija postane i stalno zanimanje. O svijetu bicikala, starim i najnovijim modelima, te ostalim detaljima vezanim uz svakodnevnu rutinu, porazgovarali smo tijekom jedne kraće stanke između dviju radnih zadaća.

► **Kada ste počeli voziti bicikl i sjećate li se koji je to bio model?**
Voziti sam se počeo već vrlo rano, s četiri godine na starom biciklu koji čak nije imao niti gume na napuhavanje, već je to bio model s punim, plastičnim pneumaticima. Bilo je to jako davno, još u vrijeme dok je subotički korzo bio otvoren za automobilski promet, pa se ne sjećam koji je bio model u pitanju. Ali se zato dobro sjećam starog didinog bicikla, koji sam počeo voziti na salašu, u šestom razredu osnovne škole. Bio je to stari, dobar »Durkopf« bicikl.

► **Vozite li i danas?**

Nikada nisam prestao voziti bicikl, a godinama redovito prelazim dnevno minimum 15 kilometara na relaciji Aleksandrovo – Subotica. Opet, kada izađem na salašu, onda se dnevna tura zna »popetik« i do 50 km. S obzirom da vozim talijanski model »Ragazzi« opremljen najsuvremenijim dodacima iz programa »Shimano«, vožnja je za mene danas specijalan ugođaj, čak i po nepristupačnom terenu.

► **Koja je bila Vaša najduža vožnja?**

Bilo je to, sada već davno, kada sam u društvu prijatelja išao do Segedina, točnije sela Kiskundorozsma. Za tu nam je relaciju trebalo otprilike 4 sata lagane i mirne vožnje.

► **S obzirom na stručno zvanje**

poljoprivrednog mehaničara, vjerojatno niste niti pomišljali na mogućnost da Vam jednog dana »zanimacija« i hobi postanu stalni posao.

Mogu samo kazati kako sam iznimno sretan jer su mi posao i osobno zadovoljstvo postali svakodnevica, te sam u prilici raditi ono što zbilja volim.

► **Pojasnite nam pobliže što podrazumijeva Vaš radni angažman u »Venera biku«?**

Tvrtka u kojoj sam zaposlen »Venera bike« iz Subotice, bavi se cjelokupnim biciklističkim asorti-

popravaka tj. servisiranja bicikala, tako da sam tijekom svog radnog vremena kontinuirano uz bicikle, bili oni novi ili im je potreban popravak.

► **Kakva je razlika između starih i novih modela bicikala?**

Ponajprije, najveća razlika je u materijalima od kojih su napravljeni, što se i odražava na ukupnu težinu njihove mase i samim time lakšem upravljanju. Većem zadovoljstvu vožnje pridonosi i činjenica da noviji modeli imaju i do 5-6 kg manje od starih, čemu je razlog njihov sastav koji čine tzv.

Extreme bike

Nisam neki ljubitelj klasičnog biciklizma, pa ne pratim baš televizijske prijenose utrka poput Tour de Francea ili Gira. Više volim gledati tzv. ekstremni biciklizam na nepristupačnim terenima (mountain bike) ili nadmetanje kaskadera na preprekama, kaže Karlo Dević.

manom, kako glede modela koji se odnedavno sklapaju unutar radnog pogona, tako sve do uvoznih modela renomiranih stranih proizvođača poput, primjerice, »Scotta« ili »Kolikena«. Moje radno mjesto podrazumijeva sektore prodaje i

high tech materijali, laki legirani čelični limovi koji su više profilno savijeni. Rade se i modeli od dur aluminija, mješavine s grafitom ili titanijem koji, primjerice, daju čvrstinu, dok opet aluminij čini vozilo lakšim.

► **U kojoj se mjeri ljudi vraćaju vožnji biciklima i je li taj »povratak« izraženiji posljednjih godina kroz jačanje svijesti o ekologiji i potrebi smanjenja emisije štetnih plinova u atmosferu?**

Osobno mislim da je kod nas veću zainteresiranost prema biciklima izazvalo povećanje naknada za parking na gradskim prostorima, te kontinuirani problem pronalaženja slobodnog mjesta za ostavljanje automobila uz što manji financijski trošak. Također, zbog potrebe za razvijanjem zdravijeg odnosa prema životu ljudi se više okreću vožnji bicikla kao praktičnom spoju dobrog i korisnoga. Prije svih, onih koji žive bliže centru grada.

► **Koji su najčešći kvarovi i defekti na dvokotačima koje ste u prigodi servisirati na radnom mjestu?**

Bez dvojbe najviše popravaka se traži zbog pucanja žbica, te kod bušenja pneumatika do kojih dolazi vožnjom po lošim cestama prepunim raznih krhotina stakla ili nekog drugog sekundarnog materijala.

Na korak do svjetskog rekorda

Nebeska Blanka

Skokom od 207 cm prošloga tjedna u Stockholmu, najbolja hrvatska i ovog trenutka svjetska visašica Blanka Vlašić ušla je u povijest »kraljice sportova«

Piše: Dražen Prčić

Dvostruka juniorska prva-kinja svijeta u skoku u vis, Splitsanka *Blanka Vlašić*, već zarana je skrenula pozornost poznavateljima »kraljice sportova«, navješćavajući veliki potencijal u svojoj (jednoj od zasigurno najtežih) disciplini. Ali sve do ove godine i tekuće ljetne sezone, talent i poneki zapaženiji rezultat bili su sve što je hrvatska rekorderka pružila u seniorskoj konkurenciji. A onda je krenula serija fantastičnih skokova, visina, rezultata i rekorda...

DRUGI SKOK U POVIJESTI: Preskočivši letvicu na visini od 207 cm, uz pobjedu na iznimno jakom mitingu prošloga tjedna u

Stockholmu, Blanka Vlašić je ne samo oborila (svoj stari rekord od 206 cm) hrvatski, već je upisala svoje ime uz Bugarku *Ljudmilu Andonovu*, postajući druga visašica kojoj je uspjelo skočiti visinu tik do aktualnog, dvadeset godina starog svjetskog rekorda (209 cm) također Bugarke *Štefke*

Kostadinove, postavljenog 1987. godine na mitingu u Rimu. Dakle, ponovimo, samo su se tri skakačice u povijesti ove atraktivne sportske discipline uspjele vinuti preko spomenute visine od 2 metra i 7 centimetara, a jedini viši domet (od 2 cm) ostvarila je legendarna bugarska rekorderka. S ovim sko-

Dijamantni skok

Na mitingu u glavnom gradu Švedske, Blanka Vlašić je pobjedničkim skokom od »samo« 203 cm osvojila i posebnu nagradu organizatora, jedno karatni dijamant vrijedan 10.000 dolara. Koliko je onda vrijedio njezin sljedeći skok od čak 4 cm više...

kom, Vlašićeva je upisala svoje ime velikim slovima ne samo u anale ženskoga skoka u vis nego i u cjelokupnu povijest atletike. Jer dometi u ovoj disciplini dugi niz godina (cijela dva desetljeća) su nedodirljivo limitirani. Ali, tekuća Blankina sezona »opasno« prijeti i rimskom »skoku nad skokovima«...

SEZONA ZA PAMĆENJE:

Jednostavno nevjerojatno zvuči podatak da je Blanka Vlašić pobijedila na 12 od 13 natjecanja na kojima je sudjelovala tijekom ovogodišnje sezone. I ne samo to, uz pobjede nad svojim renomiranim protivnicama i nositeljicama svih odličja na prošlim velikim europskim i svjetskim natjecanjima, najbolja je hrvatska visašica nekoliko puta popravljala svoj osobni (i ujedno hrvatski) rekord. Prvo je u Dohi skočila 204 cm, potom je uslijedio Madrid i nova korekcija na 205 cm, a najsvježiji je Stockholm i fantastičnih 207 cm, korak do svjetskog rekorda. Tucet pobjeda jedino je pokvario poraz u Parizu, koji ju je »izbacio« iz utrke za Jack pot vrijedan milijun američkih dolara koji se dijeli između pobjednika na svim mitinzima »Zlatne lige«, ali svi ovi rezultati i konačna potvrda Blankinih neospornih skakačkih kvaliteta, još veći su »jack pot« njezine sportske karijere. Predstojeće Svjetsko prvenstvo u Osaki (Japan) dolazi u najbolje vrijeme i opravdano vjerujemo kako je najbolja hrvatska atletičarka konačno spremna za skok kojim će »aterirati« na pobjedničko postolje rezervirano za najbolju svjetsku skakačicu. Glede ovosezonskih rezultata ona je već dulje vrijeme na njemu, ali potvrdu će morati naći na visinama na kojima suvereno vlada posljednjih mjeseci. Za zlato bi, ukoliko ne bude nekih većih iznenađenja, trebalo »preletjeti« 204 cm, što za nebesku Blanku, održi li letačku formu, ne bi trebalo predstavljati problem.

Goran Prpić, izbornik hrvatske Davis i Fed kup reprezentacije

Hrvatska je u prednosti

Objektivno imamo veće izgleda u susretu protiv Velike Britanije za ostanak u Svjetskoj skupini

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Aktualni izbornik obiju teniskih reprezentativnih vrsta hrvatskog tenisa, Davis i Fed kup nacionalnog tima, *Goran Prpić*, nalazi se pred vjerojatno najvećim ispitom svoje trenerske karijere. Koncem rujna Hrvatska, osvajač Davisova pokala iz 2005. godine, igrat će u gostima odlučujući susret protiv Velike Britanije za ostanak u Svjetskoj skupini i mjesto među najboljim teniskim reprezentacijama »bijeloga sporta«. S druge strane, pobjedom protiv Kineskoga Tajpeha (Taiwan) Hrvatska Fed kup vrsta obranila je mjesto u II. skupini Svjetske skupine, što je za posve pomlađeni sastav uspjeh vrijedan pažnje.

► **Kako ocjenjujete, dame ipak imaju prednost, posljednje rezultate hrvatske Fed kup vrste na čijem ste čelu već nekoliko godina?**

S obzirom na kvalitetu koju imamo, mislim da Fed kup vrsta postiže jako dobre rezultate. Konkretno,

već 11. godinu uzastopce smo članovi Svjetske skupine, što je već samo po sebi respektabilno u očima teniskoga svijeta. Sve to dobiva na snazi kada usporedimo

očekuje da se to osvaja svake godine, a pritom zaboravljamo na konkurenciju u kojoj se nalaze iznimno kvalitetne momčadi poput, primjerice, SAD-a, Rusije, Španjolske,

Vjekoslav Skenderović

Mislim da još uvijek nije dao sve od sebe i vjerujem da ima kvalitetu za ulazak među 200, kaže izbornik Prpić o Vjekoslavu Skenderoviću, trenutačno šestom igraču Hrvatske (oko 400. mjesto na svijetu) koji je podrijetlom iz Subotice.

reprezentaciju u kojoj je igrala, primjerice, *Karolina Šprem*, koja je tada bila među prvih 20 na svjetskoj ranking ljestvici, a danas imamo tek jednu igračicu u prvih 100 i opet imamo kvalitetu za ostatak među najboljima.

► **Opet, muška je vrsta poslije osvajanja Davisova pokala 2005. godine, a samo dvije godine poslije, u delikatnoj situaciji spašavanja »svjetskoga statusa«.** Mi smo interesantan narod koji

Argentine ili Francuske. Tražiti takav kontinuirani uspjeh mislim da je ipak pretjerano. Mogućnost postoji, ali gledano unazad bilo je tu određenih problema upravo nakon osvajanja naslova u Davisovu kupu.

► **Izraženo u postocima, kako izgledaju realne šanse Hrvatske protiv Velike Britanije u odlučujućem susretu koji će se igrati sljedećega mjeseca?**

Objektivno, mislim da smo ipak

mi u određenoj, realnoj prednosti nasuprot Britancima, jer je *Murray* bio ozlijeđen dugo, dok je njihova odlazeća legenda *Henman* uistinu na koncu svoje profesionalne karijere. Mislim da je kvaliteta zbilja na našoj strani.

► **Nedavno završeni Croatia Open u Umagu podsjetio je ponovno na Vaš jedini osvojeni ATP naslov, izborni upravo na centralnom stadionu »Stella Marisa«.** Možete li usporediti onaj »Vaš« prvi Umag s ovim današnjim, osamnaestim po redu?

Velika je razlika, prije svega u brojnosti gledateljstva koje prati mečeve, ne samo na centralnom terenu. Jamačno bi mi bilo draže da smo i mi (*Goran Ivanišević* i Goran Prpić su igrali prvo finale 1990. godine op. a) igrali pred ispunjenim gledalištem, a ne pred nekoliko stotina gledatelja. Ipak, čudno mi je bilo gledati polufinale Troicki-Pavel, na turniru koji je u glavnome ždrijebu imao čak šest tenisača iz Top 20. Primjera radi, i Goran i ja smo tada bili prva dva nositelja...

► **Kakav je bio Vaš lijepi tenis u odnosu na atomsku igru današnjice?**

To se jednostavno ne da usporediti. Tada je sve bilo mnogo sporije, počevši od reketa i loptica, potom tjelesna snaga nije bila toliko dominantan faktor kao danas i to je bio jedan posve drugačiji tenis.

► **Na koncu, kakve biste vojvođanske uspomene mogli izvaditi iz svog osebujnoga šampionskoga ormara prošlosti i evocirati ih za naše čitatelje?**

Nastupao sam na turnirima u Subotici i na Paliću, gdje sam jedne godine izgubio finale državnoga prvenstva od *Bobe Živojinovića*. Igrali smo i momčadsko prvenstvo Valerio kupa, također na Paliću, koji mi je ostao u lijepom sjećanju zbog iznimno atraktivnog ambijenta usred stoljetne šume pokraj jezera.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	UPRAVLJANJE TELEKOMANDAMA	... I MERIMA	JUŽNOAFRIČKI POLITIČAR I PISAC, ALAN	IDU U UTIČNICE	DRŽAV- LJANKA SENEGALA	SEF U BANCİ	IVAN SUNARA	... ILI ŠTO	RIMSKA DVICE		BOKSAČ	BEAMONOV SKOK ...	"TONA"
DOZVOLITI										VOLEJ ILI ERET MODNI KREATOR GUMZEJ			
NEPROFE- SIONALNA DJELAT- NOST													BISKUPSKA HALJA
GODIŠNJI UROD, PRINOS (MNOŽ.)						KISIK IVOVI ŠUMARCI, IVICI			BILO KAD ZVUK TRUBE				
INDIJANCI MAVRO- VIČEVSKA FRIZURE								RADNICA U TKAONICI ZADAH IZ USTA					
DUŠIK		ONAJ KOJI KOGA NAGOVARA BISTROČA, BISTROST										"LITRA" POSTATI POMALO SIJED	
SLAVEN BILIĆ			IZRAĐIVAČ ČARAPA ZAOSTA- JANJE								PAUL MUNI BIVŠA MISS SVIJETA, AZRA		
RIJEKA I GORJE U TURSKOJ					KALCIJ POSTATI KRAČI				DARINKA ODMILA POLOŽAJ U JOGI				
SLIČNA JE PČELI				GRČKO SLOVO IRANSKI NOVAC				"AMPER" SLAVON- ČEVA LJU- BAVNICA		OKOT, NAKOT BIVŠI LJUBLJAN- SKI LIST			
DAN U TJEDNU						ISPISI- VANJE (MNOŽ.) PTIČARNIK (LAT.)							
GRUDI, PRSA (PJESN.)					PREVIJAC RANA, RANAR MOTORNA ...								
TALIJAN- SKA PJE- VAČICA (MRKVICA)											... TI, ON ČUVAR KRAVA		
STRUČNE RAŠČLA- NJIVAČICE													GRUPA LIAMA I NOELA GALLAG- HERA
JEDINICA SNAGE				LISICA ODMILA UZVANIČ					RIMSKI STALEŽ JAPANSKE PJESMICE, TANKE				
... KAO LJUBAV		RAČANOVA PRVA ŽENA KATRAN						UDAVANJE GLUMICA AREPINA					
BIVŠI NO- GOMETAS KASUMOV- VIĆ					IRIDIJEVA RUDA STO ČET- VORNIH METARA					"VOJNO- EVIDENCIJ- SKA SPO- SOBNOST" KOBALT			
"NJEGOVA EKSCEN- LENCIJA"			KOMADATI SJEČENJEM ITALIJA										
AFRIČKA DRŽAVA									OCRT				

RJEŠENJE KRIŽALJKE:
dopustiti, šut, amaterski rad, ljetine, o, ikad, trokezi, tkalja, n, nagovarač, l, sb, čarapav, pm, kizil, ca, dara, osa, ksi, a, kot, utorak, ispisi, prsi, ranarnik, rita pavone, ja, analitičarke, vat, lila, ordo, lj, agata, udaja, atko, iri, ves, nje, sasijecati, eritreja, oris.

Uz »Obnavljanje pokidanih veza«

Bunjevci su Hrvati

U Temi na str. 4 broja 233 »Hrvatske riječi« od 10. kolovoza 2007. objavljen je tekst koji stoji oštećen na ploči od mramora u crkvi u Blagaju, »Na prvom sastanku«, a koju ploču su postavili predstavnici Hrvata iz Subotice 1933. godine.

Ovaj tekst pjesme je namjerno urezan u ploču u cik-cak linijama jer kad se postavi ovako:

Budi mir s tobom mila vilo Bune
Uvik smo bili virni tvojoj riči
Njegove i lance slomili smo ropstva
Evo nas opet u tvom zagrljaju!
Vinac slave sa plodnih nam ravni
Cio tvoj narod šalje u znak hvale
I naše molitve budu uslišane
Sudari stoljeća nisu nas slomili
Ustrajani smo bili i bit ćemo uvik
Hvala ti dok ovim putem tvoj izvor romori
Rod tebe nikad zaboravit neće
Valova šum nas hrabri u životu
A ti nam budi tišiteljka mila
Tebe nas veže ova gruda zemlje
I roda budućnost sve lipša izgleda.

Vidi se da početna slova svakog stiha daju: BUNJEVCI SU HRVATI.

Po riječima mog oca Lazara Prčića, tajnika »Hrvatskog orla«, koji je na fotografiji s desna u prugastom novom talijanskom odijelu s »borsalino« šeširom na glavi (vide se na slici i »orlovi« u odorama), prisvitli Blaško Rajić je tražio da se tekst ureže ovako kako je urezan u »cik-cak«, »da se Vlasi ne dosjete«, da početno slovo svakog retka pjesme daje okomito rečenicu – BUNJEVCI SU HRVATI. Inače, otac mi nikad nije rekao tko je tvorac ovih stihova,

koji zbog skrivene bitne rečenice nama tako puno znače! Moguće *Aleksa Kokić* ili prisvitli *Rajić* osobno? Ili netko drugi? Moguće to netko od čitatelja »Hrvatske riječi« zna ili dozna, pa ćemo i to razjasniti!

U svakom slučaju ostaje obveza restauracije i obnove ove znamenitosti koja nam toliko znači i danas i ovdje, makar daleko na Buni, u Bosni, i eto, jedna tajna je odgonetnuta zauvijek!

Milivoj Prčić, književnik
na dar »Dužijanci« i Velikoj Gospi
Subotica, 11. kolovoza 2007.

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR.

SWIFT: VBUNCS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS 111, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

PETAK
17.8.2007.

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planet Zemlja
- budućnost: U divljini
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak,
dramska serija
14.25 - Globalno sijelo
14.55 - Dubine:
Čovjek u podzemlju
15.25 - Znanstvena petica
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Znanstvene vijesti
16.20 - Sibirska bogatstva:
Potraga za zlatom
u vječnom ledu
17.08 - Ljubav u zaleđu,
TV serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Remember the Titans,
američki film
23.05 - Vijesti
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Potkupljivač,
američki film
01.10 - Vijesti dana
01.15 - Jakuza, film
03.05 - Neprijateljsko
preuzimanje,
njemački film
04.45 - Caribe, kanadski film
06.10 - Anin dvostruki život,
telenovela

07.00 - TV vodič
07.20 - TV raspored
07.25 - TV kalendar
07.35 - Žutokljunac
08.30 - Moomini, crtana serija
09.45 - Dečko ili cura,
serija za mlade
10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Alias 4., serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
16.52 - Dva i pol muškarca 2.,

humoristična serija
17.20 - Crna Guja 2.,
humoristična serija
17.50 - Dečki i cure,
američki film
19.30 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
20.05 - Lovci na natprirodno,
serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.,
serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - First to Die, mini-serija
01.20 - CSI: Miami 4., serija
02.05 - OZ 5., serija
03.00 - Ljeto nam se vratilo...
03.40 - Pregled programa za
subotu

06.50 Ninja kornjače,
crtana serija
07.15 Yu-Gi-Oh GX,
crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.05 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.15 Oluja, serija
13.15 Slučajni partneri, serija
14.15 Naša mala klinika, serija
15.05 Velika poplava,
igrani film
16.50 Svi vole Raymonda,
serija
17.15 Vijesti Nove TV
17.25 Svi vole Raymonda,
serija
17.45 Cosby show, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.55 Vatreli krug 3:
Lavljí udar, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
23.50 Seks i grad, serija
00.20 Izgubljeni, serija
01.05 Ništa zajedničko, serija
01.30 Moja slavna sestra, serija
02.00 Trainspotting, igrani film
03.30 Kraj programa

07.30 Transformers Energon,
crtana serija
07.50 Dodir s neba,
fantastična drama (R)
08.40 Cobra 11,
kriminalistička serija (R)
09.30 Deseta policijska,
dramska serija
10.20 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija (R)

10.50 Puna kuća,
humoristična serija (R)
11.15 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
11.40 Sam svoj majstor,
humoristična serija (R)
12.00 Bračne vode,
humoristična serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Studentski život
od Sarajeva do Oxforda,
talk show
14.15 Dodir s neba,
fantastična drama
15.05 Cobra 11,
kriminalistička serija
15.55 Princ iz Bel- Aira,
humoristična serija
16.20 Puna kuća,
humoristična serija
16.45 Pod istim krovom,
humoristična serija
17.10 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.35 Bračne vode,
humoristična serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Salto, zabavna emisija
20.00 Tycus, igrani film,
21.35 Iza vanjšine, igrani film
23.30 Vijesti
23.40 Vizonte 2, igrani film
01.35 Kunolovac, kviz

SUBOTA
18.8.2007.

06.50 - TV raspored
06.55 - TV kalendar
07.05 - Kinoteka: Otkako si
otišao, američki film
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Planet Zemlja -
budućnost: Zajednički život
12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - TV kalendar
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Prizma,
multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi -
međureligijski magazin
14.25 - Klub zdrave prehrane,
dokumentarna serija
14.50 - Vrtlarska godina:
Sredina ljeta
15.25 - Globalno vino:
Kamo idemo?,
dokumentarna serija
16.50 - Ljubav u zaleđu,
TV serija
17.40 - Krakatau - posljednji dan

18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Velo misto,
dramska serija
21.35 - Analiziraj ovo,
američki film
23.20 - Vijesti
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Oslobođanje,
američki film
01.25 - Sredite Cartera,
britanski film
03.15 - Svi predsjednikovi
ljudi, američki film
05.30 - Oprah Show
06.15 - Anin dvostruki život,
telenovela

07.00 - TV vodič
07.15 - TV raspored
07.30 - Žutokljunac
08.25 - Parlaonica:
Trebali Korčuli masovni
ili elitni turizam?
09.20 - Sportske igre mladih (7/12)
09.40 - Kućni ljubimci
10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Na rubu znanosti:
Sinkronicitet
13.00 - O.C. 2., serija
13.45 - Tree Hill 2., serija
14.30 - Alias 4., serija
15.15 - Automagazin
15.50 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
16.10 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
16.35 - Crna Guja 3.,
humoristična serija
17.10 - Sjećanje na Titane,
američki film
19.05 - Corto Maltese,
crtana serija
19.30 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
20.00 - HNL: Osijek - Dinamo,
prijenos
21.55 - HNL - emisija
23.00 - CSI: Miami 4., serija
23.45 - OZ 5., serija
00.40 - 24 (5.), serija
01.25 - Pregled programa za
nedjelju

07.40 Flintove avanture,
crtana serija
08.00 Prašćićgrad, crtana serija
08.30 Power Rangers S.P.D.,
serija
08.50 Čarobnice, serija
09.40 Nova lova - TV igra
11.40 Djevojke s Beverly
Hillsa, serija
12.10 Sex, ljubav i tajne, serija
13.00 Nad lipom 35,
humoristično glazbeni show
14.10 Sjever, igrani film

15.40 Diplomatska opsada,
igrani film
17.15 Vijesti Nove TV
17.20 Gotovo savršena pljačka,
igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35,
humoristično glazbeni show
21.10 Policajac s Beverly Hillsa 3,
igrani film
22.50 Veliko plavetnilo,
igrani film
01.00 Diplomatska opsada,
igrani film
02.30 Sjever, igrani film
04.00 Kraj programa

07.45 Zvijezde Ekstra: Najseksi
plavuše, zabavna emisija (R)
08.40 Krava i pilić, crtana serija
09.00 Trollz, crtana serija
09.25 Jagodica Bobica,
crtana serija
09.45 SpužvaBob Skockani,
crtana serija
10.10 Moderni dečki,
humoristična serija
10.35 Centar svijeta,
humoristična serija
11.00 Ludo zaljubljen,
dramska serija
11.50 Maheri, dramska serija
12.40 Velika frka, igrani film,
komedija
14.15 Vijesti uz ručak
14.20 Šetnja koja će se pamtili,
igrani film
16.05 Nemoj me zaboraviti,
igrani film
17.35 Zvijezde Ekstra: Najseksi
parovi, zabavna emisija
18.30 Vijesti
19.05 Žuta minuta,
zabavna emisija
20.00 Samo igra, igrani film
22.35 Tajni rat, igrani film
00.05 Potonula srca,
igrani film
01.45 Kunolovac, kviz

NEDJELJA
19.8.2007.

07.00 - TV raspored
07.05 - TV kalendar
07.15 - Shilohove zgode,
američki film za djecu
08.55 - Lilo i Stitch,
crtana serija
09.20 - Lilo i Stitch,
crtana serija
09.45 - Vijesti
10.00 - Wallander, serija
11.45 - TV kalendar
12.00 - Dnevnik (T)
12.15 - TV raspored
12.20 - Mali savjeti za

poljoprivrednike, emisija
pod pokroviteljstvom
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Split: More
14.00 - Reporteri - izbor:
Balega
15.05 - Genetsko podrijetlo
Hrvata: Iranski utjecaji
15.45 - Umrstva u Midsomeru
10., serija
17.25 - Vijesti
17.40 - Trag Pinka Panthera,
američko-britanski film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Konjanik, hrvatski film
22.30 - Vijesti
22.45 - Evergreen - ciklus
špageti vesterna:
Ben i Charlie
00.25 - Vijesti dana
00.40 - Blues, glazbeni
vremeplov: Grijanje
nad vrazjim ognjištem
02.10 - Galactica 3., serija
02.55 - Nove avanture stare
Christine 1.,
humoristična serija
03.20 - Blues, glazbeni
vremeplov: Grijanje nad
vrazjim ognjištem
04.50 - Reprizni program
05.25 - Plodovi zemlje
06.15 - Split: More

07.00 - TV vodič
08.25 - TV raspored
08.40 - Vijesti iz kulture
08.45 - Rachlin & Friends
(1.dio)
09.30 - Zagreb: Sveta
arhijerejska liturgija,
prijenos
11.50 - Biblija
12.00 - TV raspored
12.05 - Neka jedu kolače,
humoristična serija
12.40 - Galactica 3., serija
13.25 - O.C. 2., serija
14.10 - Tree Hill 2., serija
14.55 - Alias 4., serija
15.40 - Analiziraj ovo,
američki film
17.20 - Sport za sjećanje:
Snježna kraljica
18.30 - Sport za sjećanje:
Split-Dvoranski atletski
miting 2007., snimka
19.35 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
20.00 - Večeras...
20.05 - NEWS: Komunizam,
dokumentarna serija
21.10 - Nove avanture stare
Christine 1.,
humoristična serija
21.40 - The 13th Warrior
(Triansti ratnik),
američki film
23.25 - Sportske vijesti
23.35 - CSI: Miami 4., serija

00.20 - OZ 5., serija
01.15 - 24 (5.), serija
02.00 - Pregled programa za
ponedjeljak
06.30 Flintove avanture,
crtana serija

06.50 Prašćigrad, crtana serija
07.10 Power Rangers S.P.D.,
serija
07.40 Automotiv,
auto moto magazin
08.10 Djevojke s Beverly
Hillsa, serija
09.00 Sex, ljubav i tajne, serija
09.40 Svi mrže Chrisa, serija
10.10 Nad lipom 35,
humoristično glazbeni show
11.20 Dječak po imenu Malo
drvo, igrani film
13.10 Hercule Poirot: Zlo pod
suncem, igrani film
15.00 Veliko plavetnilo,
igrani film
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Policajac s Beverly Hillsa 3,
igrani film
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35,
humoristično glazbeni show
21.10 Zaseda, igrani film
23.10 Red Carpet,
zabavna emisija
00.10 Svi mrže Chrisa, serija
00.30 Torrente, igrani film
02.10 Hercule Poirot: Zlo pod
suncem, igrani film
03.50 Red Carpet,
zabavna emisija
04.40 Kraj programa

06.05 Krava i pilić, crtana serija
06.30 Looney tunes, crtana serija
06.50 Jagodica Bobica,
crtana serija
07.15 SpuzvaBob Skockani,
crtana serija
07.35 Moderni dečki,
humoristična serija (R)
08.00 Centar svijeta,
humoristična serija (R)
08.25 Ludo zaljubljen,
dramska serija (R)
09.15 Maheri, dramska serija (R)
10.05 Mladi mušketiri,
dramska serija
10.55 Jednom lopov,
kriminalistička serija
11.45 Šetnja koja će se pamtit,
igrani film, (R)
13.30 Vijesti uz ručak,
13.40 Nadomak Salinasu,
igrani film
15.15 Samo igra, igrani film, (R)
17.50 Ekkluziv, magazin
18.30 Vijesti,
19.05 Salto, zabavna emisija
20.00 Sjeme zla, igrani film,

21.50 Divlja noć, igrani film
23.30 FBI istraga, serija
00.25 Novi forenzičari, serija
01.20 Kunolovac, kviz
06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar

**PONEDJELJAK
20.8.2007.**

07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Krakatau - posljednji dan
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak,
dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - Dubine: Jame
15.20 - Znanstvena petica
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Mir i dobro
16.40 - City Folk: Lisabon
17.08 - Ljubav u zaleđu,
TV serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Filmovi Branka Schmidta:
Srce nije u modi
22.35 - Vijesti
22.55 - Ljetni hit: Kuća na
stijeni, američki film
01.00 - Vijesti dana
01.05 - Dobro ugođena večer:
Milan Horvat - portret
01.55 - CSI: Las Vegas 7.,
serija
02.35 - Zakon i red: Odjel za
žrtve 7., serija
03.20 - Oprah Show
04.05 - City Folk: Lisabon
04.35 - Globalno sijelo
05.05 - Dubine: Jame
05.35 - Znanstvena petica
06.05 - Anin dvostruki život,
telenovela

07.00 - TV vodič
07.30 - TV raspored
07.45 - Žutokljunac
08.40 - Moomini, crtana serija
09.05 - Tema tjedna
09.15 - Navrh jezika
09.25 - Športerica
09.40 - Mali putopis
09.55 - Dečko ili cura,
serija za mlade
10.20 - Trag Pinka Panthera,
američko-britanski film
11.55 - Čudnovati slučaj

Sherlocka Holmesa, serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Američka predsjednica,
serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
16.52 - Crna Guja 3.,
humoristična serija
17.22 - Dan velikih valova,
američki film
19.17 - Corto Maltese,
crtana serija
19.37 - Allo, allo 5. -
humoristična serija
20.05 - CSI: Las Vegas 7., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.,
serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Zakon i red: Odjel za
žrtve 7., serija
23.20 - CSI: Miami 4., serija
00.05 - OZ 5., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa za
utorak

06.50 Ninja kornjače,
crtana serija
07.10 Yu-Gi-Oh GX,
crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Skrivena istina, serija
13.00 Slučajni partneri, serija
13.50 Naša mala klinika, serija
14.40 Zaseda, igrani film
16.40 Svi vole Raymonda,
serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Svi vole Raymonda,
serija
17.40 Cosby show, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Trgovina životom,
igrani film
22.30 Vijesti Nove TV
22.50 Uvod u anatomiju, serija
23.40 Seks i grad, serija
00.10 Izgubljeni, serija
01.00 Ništa zajedničko, serija
01.20 Moja slavna sestra, serija
01.50 Opasan, igrani film
03.20 Kraj programa

07.10 Transformers Energon,

crtana serija
07.30 Dodir s neba, drama (R)
08.20 Cobra 11, (R)
09.10 Montecristo, telenovela
10.00 Princ iz Bel-Aira, serija (R)
10.30 Puna kuća, serija (R)
10.55 Pod istim krovom, serija (R)
11.20 Sam svoj majstor, serija (R)
11.40 Bračne vode, serija (R)
12.10 Sudnica, show (R)
12.35 Ekkluziv, magazin (R)
13.15 Vijesti,
13.25 Sanja: Naučila sam govor
tijela, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Kunolovac, kviz
20.00 CSI, serija
20.50 CSI: Miami, serija
21.40 Brzina zvuka, igrani film
23.15 Vijesti
23.30 CSI, serija (R)

**UTORAK
21.8.2007.**

00.20 Kunolovac, kviz
06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Mali savjeti za
poljoprivrednike, emisija
pod pokroviteljstvom
09.12 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Svemirska utrka:
Utrka za rakete
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život,
telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak,
dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - Dubine: Ponori
15.20 - Plonerica Tina Ujevića,
emisija pučke i
predajne kulture
15.50 - Fotografija u Hrvatskoj
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Znanstvene vijesti
16.20 - Sibirski bogatstva:
Uralski lovci na krzna
17.08 - Ljubav u zaleđu,
TV serija
17.55 - Vijesti + prijevod za
gluhe
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
19.55 - Večeras...
20.10 - Čarolija 9., serija

20.55 - HPB fit, pp
21.05 - Fokus
22.20 - Vijesti
22.30 - Vijesti iz kulture
22.40 - Ljetni hit: Još dišem, američki film
00.30 - Vijesti dana
00.35 - Ponoćna antologija: Ne živjeti, japanski film
02.15 - Hotel Babylon, serija
03.00 - Oprah Show
03.45 - Skica za portret
03.50 - Globalno sijelo
04.20 - Dubine: Ponori
04.50 - Fokus
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela

07.00 - TV vodič + panorame turističkih središta Hrvatske
07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - Tema tjedna
09.30 - Pročitani
09.40 - Abeceda EU: P-1
09.55 - Zubni aparatić, dokumentarni film
10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Grofica di Castiglione, mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 2., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Američka predsjednica, serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2., humoristična serija
16.55 - Crna Guja 3., humoristična serija
17.25 - Igra i ljubav, američki film
19.10 - Corto Maltese, crtana serija
19.30 - Allo, allo 6. - humoristična serija
20.00 - Večeras...
20.05 - Hitna služba 12., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2., serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.15 - Sportske vijesti
22.30 - Hotel Babylon, serija
23.20 - Bez traga 3., serija
00.05 - OZ 6., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa za srijedu

06.50 Ninja kornjače, crtana serija
07.10 Yu-Gi-Oh GX,

crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Skrivena istina, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.00 Naša mala klinika, serija
14.50 Trgovina životom, igrani film
16.20 Moja slavna sestra, serija
16.40 Svi vole Raymonda, serija
17.10 Vijesti Nove TV
17.20 Svi vole Raymonda, serija
17.45 Cosby show, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Zeus i Roxanne, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
23.50 Seks i grad, serija
00.20 Izgubljeni, serija
01.00 Ništa zajedničko, serija
01.30 Moja slavna sestra, serija
01.55 Nijemi svjedok, igrani film

03.30 Kraj programa
07.30 Transformers Energon, crtana serija
07.50 Dodir s neba, drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Montecristo, telenovela
10.20 Princ iz Bel-Aira, serija (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom, serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, serija (R)
12.00 Bračne vode, serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Sanja u zmagaju gnijezdu!, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Kunolovac, kviz
20.00 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
21.15 Od štrebera do frajera, igrani film, komeija
22.50 Vatreni dečki, serija
23.45 Vijesti
00.00 CSI: Miami serija (R)
00.45 Kunolovac, kviz

**SRIJEDA
22.8.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show 11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Svemirska utrka: Utrka za satelite
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak, dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - Dubine: Troglobionti
15.20 - Hrvatska kulturna baština: Lastovo - otok nasred mora
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Sibirska bogatstva: Geološka pustolovina
17.08 - Ljubav u zaleđu, TV serija
17.55 - Vijesti
18.10 - 30 u hladu
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
19.55 - Večeras...
20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Boje turizma: Dubrovnik-Pelješac-Korčula
22.10 - Burzovno izvješće
22.15 - Vijesti
22.25 - Vijesti iz kulture
22.35 - Ljetni hit: Poštar uvijek zvuči dvaput, film
00.35 - Vijesti dana
00.40 - Festivali filmovi: Bez šuma, film
02.15 - Bostonsko pravo, serija
03.00 - Eureka, serija
03.45 - Skica za portret
03.55 - Globalno sijelo
04.25 - Dubine: Tajni život rijeke Cetine
04.55 - Boje turizma: Dubrovnik-Pelješac-Korčula
06.00 - Anin dvostruki život, telenovela
07.00 - TV vodič
07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - Tema tjedna
09.30 - Navrh jezika
09.40 - Kratki spoj
09.55 - Iznad crte

10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Grofica di Castiglione, mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 3., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Američka predsjednica, serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2., humoristična serija
16.50 - Dva i pol muškarca 2., humoristična serija
17.10 - Crna Guja 3., humoristična serija
17.40 - Još dišem, američki film
19.30 - Allo, allo 6. - humoristična serija
20.00 - Večeras...
20.05 - Bostonsko pravo 1., serija
20.55 - Luda kuća 1., TV serija
21.35 - Bitange i princeze 2., serija
22.10 - Promet danas
22.20 - Eureka, serija
23.10 - Vijesti na Drugom
23.15 - Sportske vijesti
23.30 - Bez traga 3., serija
00.15 - OZ 6., serija
01.10 - 24 (5.), serija
01.55 - Ljeto nam se vratilo...
02.35 - Pregled programa za četvrtak

06.50 Ninja kornjače, crtana serija
07.15 Yu-Gi-Oh GX, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Skrivena istina, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.10 Naša mala klinika, serija
15.00 Zeus i Roxanne, igrani film
16.40 Svi vole Raymonda, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Svi vole Raymonda, serija
17.40 Cosby show, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Kobna privlačnost, igrani film
22.50 Vijesti Nove TV
23.10 Uvod u anatomiju, serija
00.00 Seks i grad, serija
00.30 Novac, business magazin
00.50 Izgubljeni, serija
01.40 Ništa zajedničko, serija
02.00 Moja slavna sestra, serija
02.30 Tajanstvena žena, igrani film
03.55 Kraj programa

07.30 Transformers Energon, crtana serija
07.50 Dodir s neba, drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Montecristo, telenovela
10.20 Princ iz Bel-Aira, serija (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom, serija (R)
11.40 Sam svoj majstor, serija (R)
12.00 Bračne vode, serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Exploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: Tko zna sve o seksu?, talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel-Aira, serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Exploziv, magazin
19.15 Kunolovac, kviz
20.25 Nogomet: BiH-Hrvatska, prijenos
22.25 Dokaz krivnje, serija
23.10 Vatreni dečki, serija
00.05 Vijesti
00.20 Vatreni dečki, serija (R)
01.10 Kunolovac, kviz

**ČETVRTAK
23.8.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Oprah Show
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Svemirska utrka: Utrka za opstanak
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Anin dvostruki život, telenovela
13.20 - Putovanje u Vučjak, dramska serija
14.20 - Globalno sijelo
14.50 - Dubine: Tajni život rijeke Cetine
15.20 - Sasvim obični ljudi
15.50 - Skica za portret
16.00 - Hrvatska danas
16.15 - Sibirska bogatstva: Dijamanti s kraja svijeta
17.08 - Ljubav u zaleđu, TV serija
17.55 - Vijesti
18.05 - Promet danas
18.10 - 30 u hladu
19.30 - Dnevnik (T)
19.55 - Večeras...

20.10 - Čarolija 9., serija
21.05 - Magazin
22.00 - Kratki susreti
22.30 - Burzovno izvješće
22.35 - Vijesti
22.45 - Vijesti iz kulture
22.55 - Ljetni hit:
00.35 - Vijesti dana
00.40 - Jet Boy,
kanadsko-američki film
02.25 - CSI Miami 5., serija
03.10 - Monk 3., serija
03.55 - Skica za portret
04.10 - Dubine: Put pod more
04.40 - Kratki susreti
05.10 - Magazin
06.00 - Anin dvostruki život,
telenovela

07.00 - TV vodič
07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - Žutokljunac
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - Tema tjedna
09.30 - Kokice
09.40 - Abeceda EU: P-2
09.55 - Kako žive životinje
10.10 - Inspektor Morse, serija
11.55 - Edda, Mussolinijeva
kćer - mini-serija
13.30 - Ljeto nam se vratilo...
14.10 - O.C. 2., serija
14.55 - Tree Hill 3., serija
15.40 - Vijesti na Drugom
15.47 - Američka predsjednica,
serija
16.30 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
16.52 - Dva i pol muškarca 2.,
humoristična serija
17.15 - Crna Guja 3.,
humoristična serija
17.45 - Ljubav na crno,
američki film
19.10 - Crtana serija
19.30 - Allo, allo 6. -
humoristična serija
20.00 - Večeras...
20.05 - CSI: Miami 5., serija
20.50 - Luda kuća 1., TV serija
21.30 - Bitange i princeze 2.,
serija
22.10 - Vijesti na Drugom
22.30 - Monk 3., serija
23.20 - Bez traga 3., serija
00.05 - OZ 6., serija
01.00 - 24 (5.), serija
01.45 - Ljeto nam se vratilo...
02.25 - Pregled programa za
petak

06.50 Ninja kornjače,
crtana serija
07.15 Yu-Gi-Oh GX,
crtana serija

07.40 Šaljivi kućni video
08.00 Cosby show, serija
09.00 Nova lova - TV igra
11.00 Skrivena istina, serija
12.00 Vijesti
12.10 Skrivena istina, serija
13.10 Slučajni partneri, serija
14.00 Naša mala klinika, serija
14.50 Tajanstvena žena,
igrani film
16.20 Moja slavna sestra, serija
16.40 Svi vole Raymonda,
serija
17.10 Vijesti Nove TV
17.20 Svi vole Raymonda,
serija
17.40 Cosby show, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
19.45 Tema dana
20.00 Naša mala klinika, serija
20.50 Uski prolaz, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
23.00 Uvod u anatomiju, serija
23.50 Seks i grad, serija
00.15 Izgubljeni, serija
01.00 Ništa zajedničko, serija
01.50 Masovno uništenje,
igrani film
03.20 Kraj programa

07.30 Transformers Energon,
crtana serija
07.50 Dodir s neba, drama (R)
08.40 Cobra 11, serija (R)
09.30 Montecristo, telenovela
10.20 Princ iz Bel- Aira,
serija (R)
10.50 Puna kuća, serija (R)
11.15 Pod istim krovom,
serija (R)
11.40 Sam svoj majstor,
serija (R)
12.00 Bračne vode, serija (R)
12.30 Sudnica, show (R)
12.55 Eksploziv, magazin (R)
13.15 Vijesti
13.25 Sanja: PMS i muškarci
na rubu živčanog sloma,
talk show
14.15 Dodir s neba, drama
15.05 Cobra 11, serija
15.55 Princ iz Bel- Aira, serija
16.20 Puna kuća, serija
16.45 Pod istim krovom, serija
17.10 Sam svoj majstor, serija
17.35 Bračne vode, serija
18.05 Sudnica, show
18.30 Vijesti
18.55 Eksploziv, magazin
19.15 Kunolovac, kviz
20.00 Koledžicom po svijetu,
zabavna emisija
20.55 Viši ciljevi, igrani film,
drama
22.30 Vatrene dečki, serija
23.25 Vijesti
23.40 Vatrene dečki, serija (R)
00.30 Kunolovac, kviz

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- Kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 – 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Ususret Europi' (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Kamo za vikend' (petkom)

20,00 – 20,30

- 'Aktualije' (ponedjeljkom)
- 'Gospodarski magazin' (utorkom)
- 'Otvoreni studio' (srijedom)
- 'Kultura četvrtkom' (četvrtkom)
- 'U društvu s mladima' (petkom)

20,30 – 21,00

- Glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 'Razgovor s povodom', zabavna glazba
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, Vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' (zanimljivosti, moda, Tjedni vodič)
- 19,30 'Priča za laku noć' – Dječja emisija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba

Mali oglasi

Prodajem kupine, isporuka na području Sombora i Subotice po dogovoru na dan berbe.

Tel: 063 593 068, 064 492 47 18

Prodajem sliku »Krizanteme sa svijećom« 1990. autora Stipana Šabića (1928.-2003.), tehnika suhi pastel, dimenzije 67 x 47 cm, uokvirena 85 x 65 cm.

Molimo javiti se na telefon 024/ 550 - 163.

Prodaje se knjiga »Saga o Bunjevcima i Šokcima – Hrvatima i ne Hrvatima...« u subotičkim knjižarama »Danilo Kiš« i »Plato« (institucijama prospektom i predračunom). Vjerujte, dokumentirano i zanimljivo Vama i pokoljenjima. Autor: Alojzije Poljaković, Ulica Bohinjska br. 3, Subotica. Tel. 024/546 046

Izdajem apartmane na otoku Čiovu, pokraj Trogira.

Tel: 063/ 716 - 1760

Prodajem šarplanince, štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i mužjake izuzetnog eksterijera i karaktera. Tijekom cijele godine prodajem,

Karan. Tel: 025/ 830 - 475 i 063/ 717 - 4888.

Prodajem staru kuću za rušenje, MZ »Novo selo«. Plac 340 m², Tel. 024/ 532 - 505.

Dajem u zakup lijep poslovni prostor u centru grada (35 četvornih metara) sastavljen iz dvije prostorije plus sanitarni čvor. Tel: 064/ 229 - 6773

Prodajem veliku dvosobnu kuću u Đurđinu, Matka Vukovića 20. s nusprostorijom, uz asfaltiranu cestu, na čošku. Čisto vlasništvo. Legalizirana gradnja. Pitati na telefon 064/ 239 - 0122, Tomica Crnković.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo s objavljivanjem rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJVOZ I CEREEMONIJAL
POKOPA

Tel.: 024-558-011

Cyjećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavljaštava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno

- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)

- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

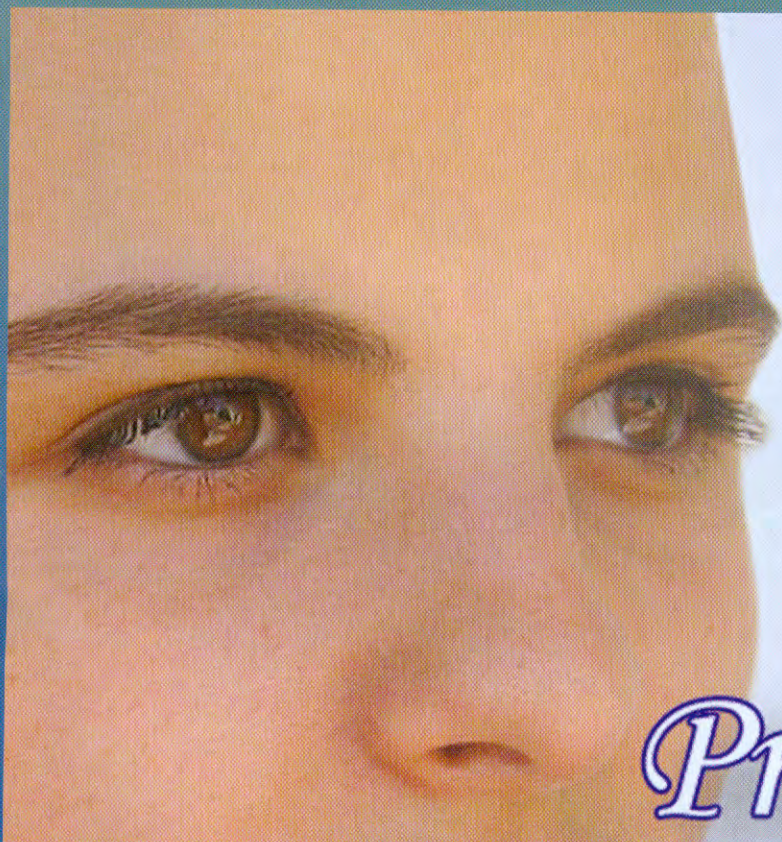

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA

HosanaFest 2007

održat će se

19.08.2007.

u 20 sati u Hali Sportova u Subotici

ulaz: 200 dinara

ulaznice se mogu nabaviti po župama i kod franjevac,
a na dan festivala i na blagajni Hale Sportova